

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

13'üncü Birleşim 10 Aralık 2015 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	559
II.- GELEN KÂĞITLAR	562
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	566
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	566:570
1.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması	566:568
2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması	568:569
3.- Denizli Milletvekili Emin Haluk Ayhan'ın, Denizli ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	569:570
	<u>553</u>

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ

571

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin konuşması

571

V.- AÇIKLAMALAR

571,632

1.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

571

2.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

571:572

3.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

572

4.- Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

572:573

5.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

573

6.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ve Balıkesir'de üretime geçecek olan Albayrak Kâğıt Fabrikasına ilişkin açıklaması

573

7.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsni Bozkurt'un, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ve Hükümetin, uygulamaları ve politikalarıyla ülkeyi savaşın eşiğine getirdiğine ilişkin açıklaması

574

8.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ve Amasya'da termik ve hidroelektrik santrali kurulmasından vazgeçilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

574

9.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

574

10.- Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in, 10 Aralık İnsan Hakları Günü ve 9 Aralık Uluslararası Yolsuzlukla Mücadele Günü'ne ilişkin açıklaması

575

11.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, 6/7/2015 tarihinde Manisa'nın Salihli ilçesinin Çökelek köyünde trafik kazasında 15 tarım işçisinin hayatını kaybetmesine ve tarım işçilerinin uygunsuz koşullarda taşınmasının da sonuçta bir insan hakkı ihlali olduğuna ilişkin açıklaması

575

12.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçer'in, Türkçe olmayan kelimeler kullanarak yaptığı açıklaması

575

- 13.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ve Uludağ Üniversitesi Rektörü Yusuf Ulcay'ın yönetim anlayışının insan hakları açısından önemli sorunlar yarattığına ilişkin açıklaması 576
- 14.- Hakkâri Milletvekili Abdullah Zeydan'ın, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin bazı yerleşim yerlerinde yaşanan insan hakları ihlallerine ilişkin açıklaması 576:577
- 15.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nin belli bir bölgesine veya şehirlerine ilişkin farklı tanımlamaları Milliyetçi Hareket Partisi olarak şiddetle reddettiklerine ve Mecliste yapılan her konuşmada Türkiye Cumhuriyeti'nin temel esaslarına ve değerlerine uyulması gerektiğine ilişkin açıklaması 578
- 16.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ve her türlü kutuplaştırmadan özenle kaçınılması gerektiğine ilişkin açıklaması 578:579
- 17.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, "kürdistan" kelimesini kullanmanın bölücülük olarak ifade edilmesine katılmadıklarına ilişkin açıklaması 579
- 18.- Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin, Türkiye'yi ayrıştırıcı ve bölücü ifadelerin Anayasa'nın lafzına ve ruhuna aykırılık teşkil ettiğine ve Türkiye'de yaşayan herkesin tüm kültürel haklarını engelsiz olarak kullanabildiğine ilişkin açıklaması 580:583
- 19.- Gençlik ve Spor Bakanı Akif Çağatay Kılıç'ın, Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın birleştirilerek görüşülen Meclis araştırması önermeleri üzerinde önerge sahibi olarak yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 632
- VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI 583**
- A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ 583:588*
- 1.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 30 milletvekilinin, ülkemizde korunan alanların etkin yönetimi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için yapılması gerekenlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19) 583:585
- 2.- Rize Milletvekili Hasan Karal ve 22 milletvekilinin, bal ve diğer arı ürünlerinin üretiminde ve pazarlanmasında yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20) 585:587

3.- Konya Milletvekili Mustafa Baloğlu ve 22 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21) 587:588

VII.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

589,607,646

1.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 589:590

2.- Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 590:591

3.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 591

4.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli ile İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında şahsına ve Halkların Demokratik Partisine sataşmaları nedeniyle konuşması 592

5.- Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 592:596

6.- Kayseri Milletvekili Yusuf Halaçoğlu'nun, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 596

7.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 607:610

8.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın, İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın birleştirilerek görüşülen Meclis araştırması önermeleri üzerinde önerge sahibi olarak yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 646:647

VIII.- ÖNERİLER

597,610

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

597:607,610:617

1.- MHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Oktay Vural tarafından, Suriye ve Irak'ta meydana gelen gelişmelerin millî güvenlik ve menfaatimize ve Türkmen varlığına etkileri ve bu konuda dış politikamızın temel hedef ve çizgisi hakkında 8/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet

Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin, Genel Kurulun 10 Aralık 2015 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

597:607,610:617

IX.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER**617**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın Genel Kurul çalışmaları sırasında söz ve ara vermeyle ilgili tutumunun İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

617:621

X.- SEÇİMLER**621****A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM**

621

1.- Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda açık bulunan üyeliklere seçim

621

2.- Dışişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

621

3.- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

621

XI.- MECLİS ARAŞTIRMASI**622,632,647****A) ÖN GÖRÜŞMELER**

622:631,632:646,647:654

1.- Ardahan Milletvekili Orhan Atalay ve 25 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2)

622:631,632:646,647:654

2.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 19 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

622:631,632:646,647:654

3.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 20 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8)

622:631,632:646,647:654

4.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

622:631,632:646,647:654

5.- Adana Milletvekili Aydın Uslupehlivan ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

622:631,632:646,647:654

6.- MHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11) 622:631,632:646,647:654

7.- Aydın Milletvekili Deniz Depboylu ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12) 622:631,632:646,648:654

8.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıka ve 20 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13) 622:631,633:646,648:654

9.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu ve 24 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14) 622:631,633:646,648:654

10.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç ve 24 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15) 622:631,633:646,648:654

11.- İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca ve 26 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16) 622:631,633:646,648:654

12.- Çorum Milletvekili Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17) 622:631,633:646,648:654

13.- Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir ve 22 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18) 622:631,633:646,648:654

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak iki oturum yaptı.

Konya Milletvekili Mustafa Baloğlu, Hazreti Mevlâna'nın 742'nci vuslat yıl dönümüne ve 7-17 Aralık Mevlâna Haftası'na,

Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul, sokağa çıkma yasaklarına,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, İstanbul ilinin sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) ve Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesinde (TÜRKPA) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek grupları oluşturacak üyelerin isimlerine ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Başkanlıkça, Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 9/12/2015 tarihinde, Şanlıurfa Milletvekili Dilek Öcalan ve Batman Milletvekili Saadet Becerikli'nin Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazılarının 9/12/2015 tarihinde, Diyarbakır Milletvekili Feleknas Uca'nın Dışişleri Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 9/12/2015 tarihinde, Samsun Milletvekili Fuat Köktaş'ın ve Karaman Milletvekili Recep Şeker'in Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu üyeliğinden istifalarına ilişkin yazılarının 9/12/2015 tarihinde, Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar'ın İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 9/12/2015 tarihinde, Bursa Milletvekili İsmail Aydın'ın Dışişleri Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 9/12/2015 tarihinde, Kütahya Milletvekili Mustafa Şükrü Nazlı'nın Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 9/12/2015 tarihinde, Sakarya Milletvekili Mustafa İsen'in İçişleri Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 9/12/2015 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ve bilgiye sunulduğuna ilişkin bir açıklamada bulunuldu.

Konya Milletvekili Muhammet Uğur Kaleli ve 23 milletvekilinin, Konya kapalı havzasıyla ilgili sorunların (10/4),

Çorum Milletvekili Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt ve 28 milletvekilinin, tıbbi ve aromatik bitkilerin üretimi, satılması, kontrolü, ekolojik dengenin korunması ve bu konuda kadın girişimciliğin desteklenmesi konularında yaşanan sorunların (10/5),

Kayseri Milletvekili İsmail Tamer ve 27 milletvekilinin, istilacı yabancı türlerin çevresel, ekonomik ve sağlık alanındaki olumsuz etkilerinin (10/6),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerileri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önerilerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bazı yerleşim yerlerinde uygulanan sokağa çıkma yasaklarına, mülki idare amirleriyle görüşmek isteyen Halkların Demokratik Partisi milletvekillerinin muhatap alınmadığına ve bu mülki idare amirlerinin uyarılması konusunda İçişleri Bakanlığının bir genelge göndermesi için Meclis Başkanlık Divanının müdahil olması gerektiğine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, mülki idare amirlerinin milletvekillerinin görüşme taleplerine cevap vermesi gerektiğine ve Hükûmetin bu konuda bilgi vermesini beklediğine,

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'dan, Hükûmetin Öcalan'la görüşmelerinin devam edip etmediği hususunda millete ve Meclise bilgi vermesini beklediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Danışma Kurulunun, aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 19 milletvekilinin (10/7) esas numaralı, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 20 milletvekilinin (10/8) esas numaralı, Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 21 milletvekilinin (10/9) esas numaralı, Adana Milletvekili Aydın Uslupehlivan ve 21 milletvekilinin (10/10) esas numaralı, MHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın (10/11) esas numaralı, Aydın Milletvekili Deniz Depboylu ve 21 milletvekilinin (10/12) esas numaralı, Ankara Milletvekili Aylin Nazlıka ve 20 milletvekilinin (10/13) esas numaralı, İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu ve 24 milletvekilinin (10/14) esas numaralı, Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç ve 24 milletvekilinin (10/15) esas numaralı, İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca ve 26 milletvekilinin (10/16) esas numaralı, Çorum Milletvekili Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt ve 21 milletvekilinin (10/17) esas numaralı, Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir ve 22 milletvekilinin (10/18) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin Genel Kurulun 9 Aralık 2015 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde okunmasına; bu önergelerin görüşmelerinin gündemde bulunan aynı konuda verilmiş olan Ardahan Milletvekili Orhan Atalay ve 25 milletvekilinin (10/2) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'yle birlikte birleştirilerek aynı günkü (bugün) birleşimde yapılmasına; bu birleşimde görüşmelerin tamamlanması hâlinde başka bir işin görüşülmemesine; mezkûr Meclis araştırması önergelerinin görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Aralık 2015 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde tamamlanamaması hâlinde Genel Kurulun 10 Aralık 2015 Perşembe günü birleşiminde görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine ve bu işin tamamlanmasından sonra başka bir işin görüşülmemesine; Genel Kurulun 15 Aralık 2015 Salı günü birleşiminde sözlü soruların görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

Millî Savunma Komisyonunda boş bulunan ve CHP Grubuna düşen 2 üyeliğe Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün ve İzmir Milletvekili Murat Bakan,

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda boş bulunan ve HDP Grubuna düşen 1 üyeliğe Mardin Milletvekili Gülser Yıldırım,

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda boş bulunan ve AK PARTİ Grubuna düşen 3 üyeliğe İstanbul Milletvekili Aziz Babuşcu, Kilis Milletvekili Reşit Polat ve Kırşehir Milletvekili Salih Çetinkaya,

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan ve AK PARTİ Grubuna düşen 1 üyeliğe İstanbul Milletvekili Hulusi Şentürk,

İçişleri Komisyonunda boş bulunan ve AK PARTİ Grubuna düşen 1 üyeliğe Kütahya Milletvekili Mustafa Şükrü Nazlı,

Dışişleri Komisyonunda boş bulunan ve AK PARTİ Grubuna düşen 1 üyeliğe Karaman Milletvekili Recep Şeker,

Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda boş bulunan ve AK PARTİ Grubuna düşen 1 üyeliğe Aksaray Milletvekili Cengiz Aydoğdu,

Seçildiler.

Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 20 milletvekilinin (10/7),

MHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın (10/11),

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu ve 24 milletvekilinin (10/14),

İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca ve 26 milletvekilinin (10/16),

Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerileri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; birleştirilerek görüşülecek olan bütün önerilerin tam metinlerinin tutanak dergisinde yer alacağı açıklandı.

Ardahan Milletvekili Orhan Atalay ve 25 milletvekilinin (10/2),

Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 19 milletvekilinin (10/7),

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 20 milletvekilinin (10/8),

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 21 milletvekilinin (10/9),

Adana Milletvekili Aydın Uslupehlivan ve 21 milletvekilinin (10/10),

MHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın (10/11),

Aydın Milletvekili Deniz Depboylu ve 21 milletvekilinin (10/12),

Ankara Milletvekili Aylin Nazlıka ve 20 milletvekilinin (10/13),

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu ve 24 milletvekilinin (10/14),

Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç ve 24 milletvekilinin (10/15),

İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca ve 26 milletvekilinin (10/16),

Çorum Milletvekili Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt ve 21 milletvekilinin (10/17),

Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir ve 22 milletvekilinin (10/18),

Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerilerin birleştirilerek yapılan ön görüşmelerine başlandı.

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, milletvekillerinin görüşme taleplerine cevap vermeleri konusunda mülki idare amirlerine gerekli uyarıyı yaptığına ve İstanbul Milletvekili Engin Altay ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Levent Gök, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, Ankara Milletvekili Levent Gök'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 10 Aralık 2015 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere 19.05'te birleşime son verildi.

Ahmet AYDIN

Başkan Vekili

İshak GAZEL

Kütahya

Kâtip Üye

Ali Haydar HAKVERDİ

Ankara

Kâtip Üye

II.- GELEN KAĞITLAR

No: 7

10 Aralık 2015 Perşembe

Teklifler

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Hakimler ve Savcılar Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/53) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 2981 Sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanunda ve 3194 Sayılı İmar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/54) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; İnsan Haklarını İnceleme; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/55) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; İnsan Haklarını İnceleme; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

4.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/56) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

5.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; 5216 Sayılı ve 10/7/2004 Tarihli Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/57) (İnsan Haklarını İnceleme; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; 3194 Sayılı İmar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/58) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; İnsan Haklarını İnceleme; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

7.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/59) (İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

8.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/60) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

9.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; Yeşil Kart Kullananlardan Katkı Payı Alınmaması Hakkında Kanun Teklifi (2/61) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/62) (Çevre ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/63) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

12.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/64) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

13.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu Teklifi (2/65) (Adalet; İnsan Haklarını İnceleme ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

14.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; İl İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/66) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

15.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/67) (Adalet ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

16.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; 5237 Sayılı ve 26/9/2004 Tarihli Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/68) (İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

17.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; İfade Özgürlüğünün Eksiksiz Sağlanması Bağlamında; Terörle Mücadele Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/69) (İçişleri; İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

18.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; Milletvekili Seçim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/70) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

19.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 2985 Sayılı ve 2/3/1984 Tarihli Toplu Konut Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/71) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; İnsan Haklarını İnceleme ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

20.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Sivas İl Merkezindeki Madımak Otelinin "Utaç ve Yüzleşme Müzesi" Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/72) (İnsan Haklarını İnceleme ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

21.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 2464 Sayılı ve 29/5/1981 Tarihli Belediye Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/73) (İçişleri; İnsan Haklarını İnceleme ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

22.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 2 Temmuz Gününün Sevgi ve Hoşgörü Günü İlan Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/74) (İçişleri; Plan ve Bütçe ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

23.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/75) (Plan ve Bütçe ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

24.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 3568 Sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununun 45. Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/76) (Plan ve Bütçe ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

25.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/77) (Plan ve Bütçe ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

26.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Siverek Adıyla Bir İl Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/78) (Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

27.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/79) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

28.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/80) (Anayasa; İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

29.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; 5233 Sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılama Hakkında Kanun ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/81) (İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

30.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Her Yıl Yaşlılara Saygı Haftasında Yaşlılara Yardım Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/82) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

31.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; İbadethanelerin Elektrik ve Su Giderlerinin Devlet Bütçesinden Karşılama Hakkında Kanun Teklifi (2/83) (İnsan Haklarını İnceleme; İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

32.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/84) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

33.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; 21.07.1983 Tarihli 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/85) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

34.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/86) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

35.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/87) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

36.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; İş Kanunu ve Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/88) (Adalet; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

37.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/89) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

38.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; Yükseköğretim Kanunu ile Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/90) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

39.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; Kadın Bakanlığı Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/91) (Anayasa; Plan ve Bütçe ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

40.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/92) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2015)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 30 milletvekilinin, ülkemizdeki korunan alanların etkin yönetimi ve sürdürülebilirliği yollarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2015)

2.- Rize Milletvekili Hasan Karal ve 22 milletvekilinin, bal ve diğer arı ürünlerinin üretiminde ve pazarlanmasında yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2015)

3.- Konya Milletvekili Mustafa Baloğlu ve 23 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin çalışma koşulları ve bu konudaki tüm sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2015)

10 Aralık 2015 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER : İshak GAZEL (Kütahya), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 13’üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Konuşma süreleri beşer dakikadır, daha önce de süreyi uzatmayacağımı ifade etmiştim.

Gündem dışı ilk söz, 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü münasebetiyle söz isteyen İzmir Milletvekili Özcan Purçu’ya aittir.

Buyurun Sayın Purçu. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu’nun, 10 Aralık İnsan Hakları Günü’ne ilişkin gündem dışı konuşması

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sürem başlamadı değil mi Başkanım?

BAŞKAN – Başladı.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Yapmayın ya, sıfırlayın, saniyelere ihtiyacım var.

BAŞKAN – Sıfırdan başlatayım, bir dakika.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Bugün onar dakika gündem dışılar Özcan Bey.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Ah, süper olmuş.

Başkanım, 10 dakika mı? Başkanım, doksan iki yıldan beri ilk defa konuşacağım, 10 dakika yapın şunu. İlk defa bu kürsüye çıktım, ilk defa yani. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bundan sonra konuşacağınız çok zaman olacak. Şimdi, 5 dakikayla sınırlandırıyoruz.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekillerim; 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü nedeniyle söz almış bulunmaktayım. Saygılar sunuyorum hepinize.

Gönül isterdi ki bugün daha iyi şeyler konuşalım. Ama maalesef, çocuk cesetlerinin sahile vurduğu, gazetecilerin tutuklandığı, doğuda olağanüstü hâlin uygulandığı bir zamanda maalesef buruk bir gün geçiriyoruz.

Bu bağlamda, doksan iki yıldan beri ilk defa Roman kökenli bir kardeşiniz olarak bu kürsüye çıktık, tarihî bir an olarak bunu nitelendiriyorum.

Maalesef Roman vatandaşlarımızı devlet bugüne kadar hiç görmedi, mahallelere el uzatmadı, doğru düzgün tanımadı bile.

Bakın, sizlere Türk Dil Kurumunda şu an Roman vatandaşların nasıl tanımlandığını söyleyeyim sevgili kardeşlerim; Romanlar “kötü kılıklı, seyrek görülen bir tip” olarak şu an nitelendiriliyor İnternet’e girerseniz. Biz tip miyiz sevgili kardeşlerim? Biz bu ülkenin vatandaşları değil miyiz? Biz kimiz? (CHP sıralarından alkışlar)

Bugüne kadar maalesef Romanlarla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapıcı bir karar çıkmadı, maalesef çıkmadı. Bunu üzülerek söylüyorum. Bundan sonra bu, parti meselesi değil; bu, hepimizin meselesi. Biz bu ülkenin vatandaşıysak, 550 milletvekiliyse burada, hepimizin sorumluluğu vardır. Lütfen bundan sonra, doksan iki yıldan beri görülmeyen Roman vatandaşların sorunlarına değinilsin.

Bakın, size istatistikler vereceğim sevgili kardeşlerim: Roman vatandaşların şu an yüzde 75'i ya okula gitmiyor ya da okulu yarıda bırakıyor; yüzde 2'si lise mezunu, ancak binde 4'ü üniversiteye gidebiliyor. Bu bizim ülkemizin ayıbı; benim, senin, onun bunun değil, Türkiye Cumhuriyetinin ayıbıdır. Bunu bir an önce Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak lütfen ortadan kaldıralım.

Barınma meselemiz var sevgili kardeşim. Şu an -ben de çadırda doğdum büyüdüm elektriksiz ve susuz- 38 yaşındayım, daha bakın bizim bebelerimiz çadırda yaşıyor. Burası Somali değil arkadaşlar burası Türkiye Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşları. Hâlen çadırda mı yaşayacağız? (CHP sıralarından alkışlar) Türkiye Cumhuriyeti'nin bu kadar gücü yok mu? Yok mu? Lütfen... Soruyorum sizlere: Bu çocuklar niye çadırda yaşasın ya! Biz bu ülkede doksan iki yıldan beri mülteci gibi yaşadık. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu ayıbı bir an önce bitirsin lütfen.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Bundan sonra yaşamayacaksınız!

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Sevgili kardeşlerim, bakın, biz, işsizlikle, ön yargı, ayrımcılıkla büyüyen bir toplumuz. Şu an Roman vatandaşların yüzde 96,5'i kayıt dışı işler yapıyor. Hâlen lağım temizliyoruz biz, efendim, ayakkabı boyuyoruz. Lütfen, bu istihdamla ilgili bir an önce Çalışma Bakanlığı da gereken neyse yapsın, yani buna ivedilikle ihtiyacımız var.

“Kentsel dönüşüm” dedik sevgili kardeşlerim. Eskiden Roman mahalleleri şehrin dışındaydı şimdi merkezinde kaldı, rant alanı hâline dönüştü. Maalesef “kentsel dönüşüm” kararıyla Romanları şehrin dışına atıyorlar, olağanüstü acil kamulaştırma yapıyorlar Sulukule’de olduğu gibi, Romanları şehrin 50 kilometre uzağına attılar. Sulukule’de 5 bin insan yaşıyordu, nerede şimdi onlar? Orada acil kamulaştırma yapıldı, ondan sonra, Roman vatandaşların olduğu yerlere villalar diktiler, zenginlere sattılar, Roman vatandaşı şehrin 50 kilometre ötesinde öldü, kaldı. “Sen yaşama, öl!” diyorlar bu ülkede bize. Yeter artık arkadaşlar, biz de bu ülkenin vatandaşıyız ya! Bizi görün artık! Nerede Türkiye Cumhuriyeti? Görsün bizi ya! Bizim evlerimizi yıkmasın, kentsel dönüşümü yerinde yapsın, Roman mahallelerinin olduğu yere yapsın. Roman mahallelerinin olduğu yerde dönüşüm, sosyal donatılarıyla birlikte istiyoruz bunu, sosyal donatılarıyla birlikte istiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sevgili kardeşlerim, “Roman açılımı” dedik. Ben Roman açılımının bütün süreçlerine katıldım. Çok sevindik, çok mutlu olduk ama maalesef beş yıldan beri bir stratejimiz hazırlanmadı. Ben Avrupa Konseyinde çalışıyorum, utanıyorum artık; orada çalıştım, stratejisi olmayan tek ülke biziz. Beş yıldan beri 30 sayfa yazı yazılamadı mı? Nerede bu yazı? Nerede bu rapor? 2015 Avrupa Birliği İlerleme Raporu’nda buna dikkat çekildi, Türkiye’de Roman vatandaşlarla ilgili, hâlen, şu anda eylem planımız yok, eylem planımız yok sevgili arkadaşlarım, yapmayın ya! Bunu bir an önce hazırlayalım. İlgili bakanlık Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıdır. Bunu bir an önce yapalım, Roman vatandaşlara ne yapılıyorsa yapsın, biz de insanca yaşamak istiyoruz.

Maalesef, efendim, bu beş yıl içerisinde çok pilot şeyler yapılmaya çalışıldı, belli yerlere TOKİ’lerden evler verildi ama dediler ki Roman’a: “500 lira aylık ver.” Ya, zaten ayakkabı boyuyor, ayda 200 lira para kazanamıyor, nereden verecek 500 lirayı? “Aidat parası var.” Ya, aidatı nereden verecek?

Sevgili kardeşlerim, bakın, enstitüler kuruldu Roman vatandaşlarla ilgili, işe yaramadı. Hiçbir şey yapılmıyor Edirne'deki enstitüde. Aydın'da araştırma merkezi kuruldu Romanlarla ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – ...hiçbir şey yapmıyor, içi boş. Lütfen, lütfen... Bundan sonra bu -sadece Cumhuriyet Halk Partili olduğum için değil- bütün milletvekillerinin sorunudur, sorumluluğudur. Roman çocukları aç kalıyorsa, yoksul kalıyorsa, çadırda yaşıyorsa bu bütün milletvekillerinin boynunda bir sorundur arkadaşlar, boynunun borcudur bunu yapmak. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Purçu.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Sizden destek bekliyorum. Sizden destek bekliyorum bir an önce.

Saygılarımı, sevgilerimi sunuyorum Başkanım, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Purçu'nun şahsında biz de tüm Roman kardeşlerimizi sevgiyle, saygıyla selamlıyoruz ve tüm sorunlarının bir an önce çözülmesi dilekelerimizi de iletiyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündem dışı ikinci söz, yine aynı konuda söz isteyen İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Yeneroğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; sizleri sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bugün Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin kabul edilmesinin 67'nci yıl dönümünü kutluyoruz. Beyanname ortaya koyduğu temel değerler, özgürlükler ve haklar ile uluslararası topluma yükümlülüklerini hatırlatan tarihî ve canlı bir belge olma özelliğini hâlen muhafaza ediyor.

Sözlerimin başında şu hususun altını çizmek isterim: İnsan hakları günlük siyasetin sınırlarına hapsedilemeyecek kadar önemlidir, kıymetlidir ancak, ilanından altmış yedi yıl sonra bile dünyanın muhtelif yerlerinde en temel insan haklarının ihlal edildiğini, yüz milyonlarca insanın bu haklardan mahrum bırakıldığını maalesef görüyoruz. Siviller, komşumuz Suriye'de eli kanlı bir rejimin elinde; Yemen, Irak, Mısır, Afganistan ve Libya gibi kardeş ülkelerde terör örgütlerinin saldırılarında hayatlarını kaybediyorlar. Zulüm cezasız kalırken hatta çıkarlar adına görmezden gelinirken mazlum ve mağdurların çığlıkları, sağır kulaklarda, kör gönüllerde yankı bulmuyor, Aylan bebekte görüldüğü üzere insanlık Ege denizlerinde batıyor.

İnsanın değersizleştirdiği hiçbir dünyada, hiçbir şeyin anlamı yoktur. Ekonomik ve sosyal krizlerin de etkisiyle ırkçılığın, yabancı düşmanlığının, İslam düşmanlığının körüklendiğine dünyanın her yerinde şahit oluyoruz. Bilhassa farklı dinî ve kültürel yapıya ait azınlıklar özgürlük alanlarını kaybetmekte ve toplumsal hayattan dışlanmaktadır. Bugün birçok Batı ülkesinde dili, dini, rengi ve kültürü dolayısıyla vatandaşlarımız ötekileştirilmekte, İslam düşmanlığı gün geçtikçe artmakta ve nefret söylemleri kitleselleşmektedir. Yakın tarihimizde yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız NSU terör örgütü örneğinde olduğu gibi, Almanya'da olduğu gibi ırkçı saldırıların ve katliamların hedefi olmuştur.

Aynı şekilde PKK terör örgütünün saldırıları, tuzakları ve hendekleri Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kardeşlerimizin hayatını âdeta zindana çevirmiştir. Cinayet şebekelerinin ihtiraslarının bedelini ne yazık ki rahmetli Tahir Elçi gibi aydınlar, kanaat önderleri ve masum sivil halk ödüyor. Olayları çarpıtmak sonuçta vakıyı değiştiriyor. Sadece ekmeğinin peşindeki esnaf, okula giden

öğrenci, hasta almaya giden ambulans şoförü, şifa dağıtan doktor, güvenliği sağlayan polis ve asker terör saldırılarının kurbanı oluyor. Hükümetimiz bir taraftan kamu düzeninin tesisi için yoğun çaba sarf ederken diğer taraftan da özgürlük güvenlik dengesine azami hassasiyet göstermektedir. Hem ülkemizde yaşayan 78 milyonun hem de yurt dışında yaşayan 6 milyon vatandaşımızın hak ve hukukunu korumanın ve dünya mazlumlarının sesi olmanın sorumluluğuyla hareket ediyoruz. Kadim siyasal bilincimizin temelini dokuyan “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” ilkesinden hareketle, insan onurunu zedeleyen hiçbir uygulama ve politikanın meşru gösterilmeyeceğine ve görülemeyeceğine inanıyoruz. Barış ve özgürlük kavramlarının terörün kanlı eylemlerini örtmek için istismar edilmesine karşı çıkıyoruz. Bilakis onun içini doldurarak tüm bölgemize hakim kılmanın mücadelesini veriyoruz. Bugün Arap, Kürt, Türkmen, Ezidi, Şii, Sünni, Nusayri, Hristiyan, Musevi demeden, insana sadece insan olarak bakan herkese elini uzatan bir Türkiye var. Bugün hem kendi vatandaşlarına hem de Suriye ve Irak’taki iç savaş nedeniyle vatanını terk etmek zorunda kalan 2,5 milyon insana sahip çıkan bir Türkiye var. Bugün azınlıkların hakları başta olmak üzere, özgürlükleri genişleten, eski korkuları yıkan bir Türkiye var.

Çok saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye’nin korkarak, çekinerek, tereddüt ederek varabileceği hiçbir seviye yoktur, yakalayabileceği hiçbir hedef yoktur. Türkiye’nin son on üç yılı hemen her alanda sesiz devrimlerin yaşandığı, demokrasinin güçlendiği, vesayet odaklarının gerilediği bir dönem olmuştur. Son on üç yıl içerisinde kaldırılan her yasak, her kısıtlama toplumda huzurun, birlik ve beraberliğin artmasına zemin hazırlamıştır. Farklı dil ve lehçelerde konuşmanın, yayın yapmanın, propaganda yapmanın; üniversitelerde, ortaokul ve liselerde, özel okullarda, kurslarda öğretilmesinin önü açılmış, Türkiye bölünmemiş, daha da güçlenmiştir. İnançların ifadesi ve ibadetlerin ifası önündeki engeller kalktıkça Türkiye daha mutlu, daha mesut, daha öz güvenli bir ülke konumuna yükselmiştir. On yıllardır son derece manasız bir şekilde sürdürülen başörtü yasağının kalkması öyle birilerinin iddia ettiği gibi toplumda infiale yol açmamış, rejimi değiştirmemiş, aksine toplumun normalleşmesini sağlamıştır. İnşallah bu özgürlükçü ve reformcu ruh önümüzdeki dönemde de devam edecektir. Yılmadan, yorulmadan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – ...terör örgütlerinin ve eski Türkiye kalıntısı vesayet odaklarının sabotajlarına aldırmandan yolumuza devam edeceğiz.

Kıymetli vekillerim, bu düşüncelerle sözlerime son verirken aziz milletimizin ve tüm dünya toplumlarının 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü’nü tebrik ediyor, tüm milletvekili arkadaşlarımıza başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yeneroğlu.

Gündem dışı üçüncü söz, Denizli ilinin sorunları hakkında söz isteyen Denizli Milletvekili Emin Haluk Ayhan’a aittir.

Buyurun Sayın Ayhan. (MHP sıralarından alkışlar)

3.- Denizli Milletvekili Emin Haluk Ayhan’ın, Denizli ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, yeni görevinizi tebrik ediyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Denizli ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı söz aldım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Denizli’de ihracat düşüyor, en önemli aktivite ihracat. İcra dosyaları sayısı artıyor. Vergi ödemelerinde sıkıntılar giderek büyüyor. Torba yasalar çıksa da problem çözülüyor. Sosyal yardım ihtiyacı azalmıyor. Yeni yatırım yok, yatırım teşvikinde sıkıntı var. Sanayi Odası Başkanı doğrudan söylüyor: “Son on yılda Denizli’de yeni yatırım anlamında çivi çakılmadı.”

Sektörel krediler içinde ilin en önemli sektörü tekstilin payı giderek azalıyor. Kamu gücünün istismar alanı olarak kullanılır hâle geldiği düşüncesi giderek ilde yaygınlaşıyor.

Merkezde 5.800, il genelinde 16.930 ailenin kömür talep etmesi gerçekten önemli.

“Asgari ücret 1.400, 1.500 lira net olacak.” diye söyleyen muhalefet partilerine AKP’nin bakanlarının “Bunu ödeyemezler, iflas edersiniz.” dediği iş adamları... Gerçekten, bugün 1.300 liralık asgari ücret uygulanması hâlinde iş adamlarının ne duruma düşeceği hususunda ilde derin kaygılar başlamış vaziyette. Bu olayların getirdiği sosyal ve ekonomik problemlerin ne olabileceğine dair görüşler, yorumlar yapılıyor. Ancak, çalışanların da bu asgari ücrete ihtiyacı var.

İmar rantı avanta ekonomisine dönüşmüş durumda. Bunu şunun için söylüyorum: Gerek AKP seçim beyannamesi gerek Sayın Başbakanın beyanları gerekse Hükümet programında yer alan hususlarda ne yapılıyordu? Yatay mimariye önem verilecekken, Denizli’de son zamanlarda dikey mimariye önem veriliyor yani Hükümetin ve AKP’nin söylediğinin hilafına ve avanta ekonomisi ne yapıyor, genişliyor; bunu söyledik.

“Tasarruflar yatırımlara değil, taşta toprağa gidiyor.” babında sanayi odası yetkililerinin açıklaması var. Çünkü tasarrufların yatırıma yönelmesi imkân sağlamıyor, kâr getirmiyor, dolayısıyla iş adamları ve tasarrufları olanlar nereye yöneliyorlar, konuta yöneliyorlar.

Şimdi, Hükümet programında beyan ettik, seçim beyannamesinde Hükümetin beyanının da hilafına böyle dikey bir yapılaşmanın tercihinin ne olduğu dair soruları artık mahkemelik olur hâle gelmiş ve taşınmış vaziyette.

Bunların dışında, gerçekten tarım sektörü de sıkıntılı. Bağcılık özellikle son yıllarda hava koşulları nedeniyle sıkıntıya düşmüş; özellikle bu Rusya olayından sonra nar ve üzüm konusunda, sebzeçilik konusunda önümüzdeki günlerde sıkıntının artacağı, bağlantılarda problem olacağı net bir şekilde vatandaşlar tarafından ifade ediliyor.

İhracatçı birliğiyle görüştüğünüz zaman da zaten Rusya’daki kriz nedeniyle tekstilin darbe yediğini, bu son olayların da üzerine bir miktar ilave getirebileceği nesi var, ifadeleri var. Gerçekten, baktığınız zaman sıkıntının giderek büyüdüğünü görüyoruz.

Basında büyükşehir belediyesinde çalıştığı ifade edilen, Sayın Bakanın gezisini takip ederken trafik kazasında vefat eden basın mensubunun gerçekten orada çalışıp çalışmadığı, çalışıyor ise hangi amaçla oraya gittiği merak konusu. Bunlar cevap bekleyen sorular. Hiç kimseyi de karalamanın bir anlamı yok. Kamuoyunda belki işin soruşturma, mahkeme safahatı nedeniyle kimse bir şey söylemiyor ama bunun cevabı da bekleniyor.

Şimdi, nereden bakarsanız bakın, problem büyüyor. Özellikle kömür ihtiyacı konusunda icraları gördüğünüz zaman... Denizli’de aşağı yukarı 3-4 hanede bir mutlaka icra var. Bu, Denizli’nin geldiği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – ...yeri göstermesi açısından son derece önemli.

Sürem bitti, hepimize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ayhan.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hiçbir şekilde dil, din, ırk, mezhep, cinsiyet, siyasi görüş ve kültürel farklılık gözetmeksizin uğruna mücadele edilmesi gereken ortak bir ideal olarak tüm insanlığın 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nü kutluyor, tüm mağduriyetlerin giderilmesi dilekleriyle esenlikler diliyorum.

Yine, bugün tabii ki 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü. Salı günü ilk oturumda, ilk birleşimde İç Tüzük 60'a ilişkin yerinden sözlerle ilgili genel kanaatimi belirtmiştim. O kanaatim geçerli olmak kaydıyla bugünün özelliğine, bugünün önemine istinaden, insan haklarına verdiğimiz değerin bir göstergesi olarak, bugün sisteme giren ilk 10 milletvekilimize söz vereceğim. Öncelikle tabii, sayın grup başkan vekillerimizin söz talepleri vardır, ben onları karşılayacağım.

Sisteme giren ilk on kişi: Sayın Kayışoğlu, Sayın Bozkurt, Sayın Ok, Sayın Tuncer, Sayın Gürer, Sayın Yüksel, Sayın Biçer, Sayın Taşçer, Sayın İrgil ve Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bizi sayma Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Altay'ı da çıkartıyoruz. Sayın Zeydan ondan sonraki. Evet, 10 kişi tamamlanmış oldu.

Öncelikle söz talep eden Sayın Altay'a ben söz vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Altay.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dünya insan hakları karnesinde Türkiye'nin notu gerçekten Türkiye'ye yakışan bir not değildir. Hükümetlerin demokrasinin bir tepki ve protesto rejimi olduğunu unutmamaları gerekir. Toplum devletin ceberut yüzünü değil, şefkatli yüzünü görmek ister. Bununla beraber, hiçbir insani, kültürel, sosyal, ekonomik talep terörizmi meşru kılamaz. Ancak, hiçbir güvenlik kaygısı da temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına dayanak olamaz. Bu anlayışla 10 Aralık İnsan Hakları Günü'nde İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'nin anlam ve vücut bulduğu bir dünya diliyoruz Cumhuriyet Halk Partisi olarak.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Altay.

Sayın Çağlar Demirel...

Hayırlı olsun öncelikle tekrar grup başkan vekilliğiniz.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Söz sizde, buyurun.

2.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Teşekkürler Başkan.

Biz de bugün İnsan Hakları Günü nedeniyle, ne yazık ki hâlâ Diyarbakır'da, Sur'da sokağa çıkma yasağının devam ettiği; hâlâ halkların kendi dilleriyle, inançlarıyla, düşünceleriyle, kültürleriyle kendilerini özgürce ifade etmediği; ne yazık ki öyle bir ülkede yaşıyoruz ki çocuklarını buzdolabında bekletmek zorunda kaldığı annelerin; ne yazık ki öyle bir ülkede yaşıyoruz ki kadınların her gün taciz, tecavüz ve işkencelere maruz kaldığı; kültürel dokularımızın, mezarlıkların tahrip edildiği,

cemvelerinin tahrip edildiği; ne yazık ki öyle bir ülkedeyiz ki cezaevinde işkence görenlerin, belediye eş başkanlarının, özgürce düşüncelerini ifade etmek isteyen gazetecilerin ve tüm siyasi tutsakların cezaevinde olduğu; ne yazık ki hâlâ işsizliğin yoğun olduğu, açlık sınırında olan insanların çok fazla olduğu; ne yazık ki insanların yaşam hakkı ihlalinin olduğu bir ülkede ve insan hakları savunucusu olan Sayın Tahir Elçi'yi de anarak bütün bu saydığım durumları da göz önünde bulundurarak bugünkü İnsan Hakları Günü'nün bundan sonraki süreçte özgürlüklere vesile olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Demirel.

Sayın Akçay, buyurun.

3.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak İnsan Hakları Günü'nü kutluyoruz. İnsan hakları, temel hak ve özgürlükler kapsamında bireysel temel hak ve özgürlüklerin çok önemli bir konusudur. Demokrasiyi tesis edip kökleştirmenin en önemli yolu da bireysel temel hak ve özgürlükleri geliştirmekten geçer ve bunu esas almaktan geçtiğini düşünüyoruz. Bu vesileyle İnsan Hakları Günü'nü de kutluyoruz.

İnsan hakları bakımından yüce Meclis olarak yapacağımız çalışmalarda, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak her türlü katkıyı vermeye hazır olduğumuzu da, Milliyetçi Hareket Partisinin programında yer aldığı şekilde hazır olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

Sayın Canikli, buyurun.

4.- Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de tüm insanların Dünya İnsan Hakları Günü'nü tebrik ediyorum.

Tabii, insan hakları tüm insanlar için gündeme getirilmeli, hem söylem bazında hem de pratikte ve uygulamada tüm insanlar için hayata geçirilmeli. Herkes insan haklarını bu şekilde belki ifade ediyor, dile getiriyor ama uygulamaya baktığımızda çok farklı, subjektif kriterlerin öne çıkabildiğini ve bir ayrımcılığın bu uygulamanın hayata geçirilmesini büyük oranda engellediğini görebiliyoruz. Gerçek anlamda tüm insanlar için olmalı. Senin insanın, benim insanım, o bölgenin insanı, aşasının insanı, yukarının insanı gibi hiçbir anlamı olmayan birtakım subjektif kriterler bunların uygulanmasına engel olmamalı.

Son yıllarda, Türkiye'de, gerçekten insan haklarının korunması ve ihlallerinin ortadan kaldırılması noktasında hem teorik olarak yasal düzenlemeler çerçevesinde önemli adımlar atılmıştır hem de uygulamada “işkenceye sıfır tolerans” olarak tanımlanan uygulama büyük oranda hayata geçirilmiştir. Yani yıllar öncesinde, Türkiye'de, özellikle güvenlik birimleriyle muhatap olan vatandaşlarımızın karşı karşıya kaldığı insan hakları ihlallerinin çok önemli bir bölümünün bugün artık Türkiye'de olmadığını görüyoruz. Yani her şeyin bittiğini, sıfırlandığını elbette söylemiyoruz ama kıyaslandığında, gerçekten çok büyük bir ilerlemenin ortaya çıktığını biliyoruz ve bunu herkesin de kabul etmesi gerekiyor. Ama, tabii, daha çok yapacak şey var, atılması gereken çok adım var.

Tabii, aynı zamanda, bunu, sadece Türkiye topraklarında yaşayan insanlarla da sınırlandırmamak gerekiyor. Başta komşularımız olmak üzere bütün insanlar için insan hakları ihlallerinin ortadan kaldırılması ve bunların minimize edilmesi noktasında desteğin sağlanması gerekir.

Bu vesileyle tekrar tüm insanlığın İnsan Hakları Günü'nü tebrik ediyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Canikli.

60'a göre ilk söz Sayın Kayışoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Kayışoğlu.

Süreniz bir dakikadır.

5.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa)– Hitler bir hayale kapıldı ve milyonlarca insanın acı çekmesine, öldürülmesine sebep oldu. Bunun üzerine 1948'de İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi'nin imzalanması zorunluluğu doğdu. Yeni acıların yaşanmamasını diliyoruz. Yine 1600 yılında Bruno “Dünya dönüyor.” dediği için diri diri yakıldı. Bazı gerçekler vardır, bunları dile getirenleri yaksanız da katletseniz de hücrelere atsanız da o gerçeklerin üstünü örtemezsiniz. Biz insan haklarına böyle bakılması gerektiğini düşünüyoruz.

Yine AİHM dosyalarının önünü kesmek için Anayasa Mahkemesi açıldı. Anayasa Mahkemesi bu iş yükünün altından kalkamıyor. Bu yöntemlerle, bunlarla Türkiye'nin insan hakları karnesi düzelmez. Bir an önce iktidarın bütün ihlallere son vermesini diliyoruz.

Herkesi ihlalsiz günler diliyorum. İnsan Hakları Günü kutlu olsun.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kayışoğlu.

Sayın Ok, buyurun.

6.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ve Balıkesir'de üretime geçecek olan Albayrak Kâğıt Fabrikasına ilişkin açıklaması

İSMAİL OK (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öyle anlaşılıyor ki, üç yüz altmış beş gün daha söz almak için bekleyeceğiz. Tabii, insan haklarından bahsedilen bir günde milletvekillerinin söz hakkının Başkan Vekilinin sadece 2 dudağının arasında olması bütün Türkiye'de şu anda ibretle izleniyor. İşte bu duygularla herkesin İnsan Hakları Günü'nü kutluyorum.

Balıkesir'imizde Albayraklar SEKA kâğıt fabrikası günde yaklaşık yüzlerce ton kömür yakarak elektrik enerjisi üretecek. Maalesef Büyükşehir Belediyesi de buna destek veriyor. Oysa bu alan Balıkesir'in öyle hassas bir noktasında bulunmaktadır ki üniversite kampüsünün dibinde, üniversite hastanesinin hemen yanı başında, Balıkesir Ovası'na en hâkim noktada, Balıkesir'in su ihtiyacı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL OK (Balıkesir) – Evet, üç yüz altmış beş gün sonra devam edeceğiz herhâlde.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bozkurt...

7.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ve Hükümetin, uygulamaları ve politikalarıyla ülkeyi savaşın eşiğine getirdiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dünya İnsan Hakları Günü'nde bir milletvekili ve bir Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olarak bizzat Sayın Cumhurbaşkanının söz ve söylemleri, Hükümetin uygulamaları ve politikalarıyla savaşın eşiğine getirilmiş bu ülkenin Rusya Başbakanı ve Irak Başbakanı tarafından tehditlere maruz bırakılmasına isyan ediyorum. Bu konuda Hükümetin Meclisimizi bilgilendirmemesini ve her şeyi basından öğrenmek zorunda kalmaktan dolayı da eleştirilerimi iletiyorum, herkesin Dünya İnsan Hakları Günü'nü kutluyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bozkurt.

Sayın Tuncer...

8.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ve Amasya'da termik ve hidroelektrik santrali kurulmasından vazgeçilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm insanlığın 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nü kutluyorum.

İnsanlık dışı muameleye maruz kalan Can Dünder ve Erdem Gül'ün bir an önce özgürlüğüne kavuşmasını ve aramıza katılmasını diliyorum.

İnsan Hakları Günü'nde, milletvekili olduğum Amasya'da maalesef insanlara insanlık dışı eylemler yapılmaktadır. Bir yıl içinde sarayı bitiren bir ülke, maalesef, altı yıldır Amasya'nın çevre yolunu bitirememekte ve Amasya halkına trafik işkencesini çektirmektedir.

Yine, Suluova ve Merzifon ilçesine termik santraller, Amasya merkez ilçe öz köylerine ise HES'ler yapılmaya çalışılmakta, bu şekilde Amasya halkının sağlığıyla, tarımıyla ve maddi yönden zarar görmesine sebep olmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Hem termik hem de HES kurulacak il olarak seçilen Amasya'nın ve Amasyalının cezası nedir? Bunu bilmiyoruz. Bir an önce bu uygulamalardan vazgeçilmesini Sayın Bakandan talep ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tuncer.

Sayın Gürer...

9.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nde düşünce ve fikirlerin önündeki tüm engellerin kaldırılmasını diliyorum. İnsan haklarının yalnızca özgürlük ve düşünceden öte insanların yaşamlarıyla da ilgili olduğunu bildiğimiz için Niğde-Bor arasındaki Akkaya Barajı'nda oluşan çevresel kirliliğin insan yaşamını tehdit eder boyutlarda olmasından dolayı, bu vesileyle sağlıklı yaşamın yolunu açacak bu alanın düzenlenmesini talep ediyorum.

Ülkemizde düşüncenin suç olmaktan çıktığını varsayarak söylenenlerin uygulamada geçerliliği olmadığını görüyoruz. Bu alanda da yeni kazanımlara bu ülkenin ihtiyacı olduğunu belirtmek istiyorum. Çünkü özgürlük yalnız onu savunanların değil, onun karşısındaki, öteki diye gördüğü insanların da özgürlüğü olduğunun farkına varılmasını temenni ediyorum. Bu anlamda, düşüncesi için cezaevlerinde olanları da buradan selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Yüksel...

10.- Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in, 10 Aralık İnsan Hakları Günü ve 9 Aralık Uluslararası Yolsuzlukla Mücadele Günü'ne ilişkin açıklaması

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Başkan insan haklarına gösterdiği saygı nedeniyle bugün 10 milletvekiline söz vereceğini söyledi fakat dün taleplerimizi duymazdan geldi. Dün insan haklarına saygı duymuyordu, bugün saygı duyuyor, yarın ne yapacağı meçhul. İşte AKP'nin dün “Ak.” dediğine bugün “Kara.” diyen yönetim anlayışını yüce Meclise getirmiş bulunuyorsunuz. Sizi kutluyorum.

Efendim, dün de 9 Aralık Dünya Yolsuzlukla Mücadele Günü'ydü. Türkiye'nin de taraf olduğu, 178 ülkenin imzaladığı bu sözleşmenin altındaki imza umursanmadan, hatta dinimizin insan olarak bize yüklediği kurallara uymadan, emirlere uymadan yolsuzluk konusunda on üç seneden beri AKP hükümetlerinin tavrı ortadadır. Nitekim Uluslararası Şeffaflık Örgütünün sıralamasında 11 sıra birden düşmüş olmamız sadece yolsuzlukla mücadelede sınıfta kalmış olmamızdan kaynaklanmıyor, aynı zamanda demokrasi, düşünce özgürlüğüyle ilgili yanlışlardan kaynaklanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Cumhuriyet tarihinin en büyük yolsuzluğu ve yüzüzlüğünün yıl dönümü 17-25 Aralık yaklaşırken dilerim yüce Meclis bu defa dosyaları milletvekillerinin incelemesine açar ve yüce Türk halkı AKP'li milletvekillerinin yolsuzluktan mı, yoksa dürüstlükten mi yana olduğunu anlarlar.

Saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Biçer, buyurun.

11.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, 6/7/2015 tarihinde Manisa'nın Salihli ilçesinin Çökelek köyünde trafik kazasında 15 tarım işçisinin hayatını kaybetmesine ve tarım işçilerinin uygunsuz koşullarda taşınmasının da sonuçta bir insan hakkı ihlali olduğuna ilişkin açıklaması

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Sayın Başkan, saygıdeğer vekillerim; 6 Temmuz 2015'te Manisa'nın Salihli ilçesindeki Çökelek köyünde sabah 5'te asma yaprağı toplamak üzere ekmek parası için tarım işçisi olarak çalışan, açık bir kamyonet kasasında tarlaya giden 15 vatandaşımızı çok elim bir kazada, katliam gibi bir kazada kaybettik. Bu 15 kişinin 13'ü kadın, 1'i çocuktur.

Tarım işçilerimizin uygunsuz, sağlıksız ve denetimsiz koşullarda taşınması da sonuçta bir insan hakları ihlalidir, onların yaşam hakları ellerinden alınmıştır. Bugün Çökelek köyünde kaybettiğimiz vatandaşlarımızın ilk davası Manisa Adliyesi'nde görülmektedir. Ölen vatandaşlarımıza bir kere daha Allah'tan rahmet diliyorum. Çökelek köylülerimiz yalnız değildir, sonuna kadar onların yanındayız.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Biçer.

Sayın Taşçier...

12.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier'in, Türkçe olmayan kelimeler kullanarak yaptığı açıklaması

İMAM TAŞÇIER (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli üyeler; ben konuşmama ana dilimde devam etmek istiyorum çünkü böyle önemli bir günde kendi ana dilimle seslenmek istiyorum.(x) (AK PARTİ sıralarından “Türkçe konuş, Türkçe!” sesi)

BAŞKAN – Sayın Taşçier, yalnız tutanaklara bu şekilde geçemiyor, biliyorsunuz.

İMAM TAŞÇIER (Diyarbakır) - (xx) (HDP sıralarından alkışlar)

(x) Bu bölümde Hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(xx) Bu bölümde Hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN – Sayın İrgil...

13.- Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil'in, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ve Uludağ Üniversitesi Rektörü Yusuf Ulcay'ın yönetim anlayışının insan hakları açısından önemli sorunlar yarattığına ilişkin açıklaması

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İnsan Hakları Günü nedeniyle söz aldım. Teşekkür ederim.

Bugün, kendi bölgede, Bursa'da insan hakları açısından bir ihlali dile getirmek istiyorum. Üstelik üniversitede, akademik ortamda yapılan ihlaller bunlar. Bursa Uludağ Üniversitesi Rektörü Yusuf Ulcay'ın seçildikten sonra göstermiş olduğu yönetim anlayışının insan hakları açısından çok önemli sorunlar yarattığını düşünüyoruz. Son dönemde Sayın Rektör 8 idari müdürünü, 4 şube müdürünü, fakülte sekreterlerini, rektör yardımcılarının sekreterlerini ve 4 KESK üyesini ve yüzde 60 engelli olan bir arkadaşımızı, memuru görevden alarak sürgüne gönderdi. Bursa Uludağ Üniversitesinde insan haklarının, yasaların ve teamüllerin ayaklar altına alındığı bu uygulamaları kınıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Rektör Yusuf Ulcay'ı insan onuruna uygun bir yönetim anlayışına davet ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Zeydan...

14.- Hakkâri Milletvekili Abdullah Zeydan'ın, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin bazı yerleşim yerlerinde yaşanan insan hakları ihlallerine ilişkin açıklaması

ABDULLAH ZEYDAN (Hakkâri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Dünya İnsan Hakları Günü sebebiyle söz aldım. Maalesef Türkiye'de son derece insan hakları ihlalleri söz konusu. Özellikle, kürdistanda Hakkâri Belediye eş başkanları yüzde 80 oyla seçilmişler ve şu anda cezaevindeler. Yine bugün, Urfa'da HDP, DBP, insan hakları derneği başkanları maalesef gözaltına alınmışlardır. Yine, bugün Sur'da sokağa çıkma yasaklarından dolayı büyük insan hakları ihlalleri yaşanmaktadır. İki gün önce Yüksekova'da gece saat 2'de valilik, vatandaşların can ve mal güvenliğini koruma adına sokağa çıkma yasağının akşam 11'den itibaren geçerli olduğunu söylüyor yani geriye dönük üç saatlik bir ihlal söz konusu ve orada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULLAH ZEYDAN (Hakkâri) – ...insanlarımız maalesef hayatını kaybediyor. Bu ihlallerin de göz önünde bulundurulması lazım ve Hükümetin bu hukuksuz uygulamalardan bir an önce vazgeçmesi lazım.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sayın Başkan, bazılarında 30 saniye bazılarında 1 dakika, oradan nasıl ayarlıyorsunuz?

BAŞKAN – Burada ayarlanıyor, sistem hata yapmıyor, sistem ayarlıyor, ben ayarlamıyorum. Hani ben ayarlasam belki yapabilirim diye düşünebilirsiniz ama ben de onu yapmam.

Sayın milletvekilleri, tabii, birkaç konuyu tekrar hatırlatmak isterim. Anayasa'ya göre ve Seçim Kanunu'na göre herkesin seçim bölgeleri ve illeri bellidir. Dolayısıyla, seçildiği bölgeler, iller ortadadır, başka nitelemelerin doğru olmadığını ifade ediyorum.

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Yine, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın değiştirilemez ve değiştirilmesi dahi teklif edilemez 3'üncü maddesine göre devletin resmî dili Türkçedir. Ana dile saygı hepimizin görevidir. Benim de ana dilim farklı olabilir ama resmî dil Türkçe olduğuna göre ve anayasal bir kurum olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında yasama faaliyeti yaptığımızı göre bu resmî dilde bizim mutlaka ama mutlaka ifadelerimizi kullanmamız lazımdır diye düşünüyorum ve gündeme geçiyorum.

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Söz almak istiyorum Başkan.

BAŞKAN – Sayın Demirel, buyurun.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Şimdi, az önce de bahsettik, bugün İnsan Hakları Günü. Herkesin kendi ana dilinde kendisini özgürce ifade etmesini sağlamak bir insan hakkıdır.

BAŞKAN – Ona saygılıyız, ana dillere saygılıyız kesinlikle.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Konuşmama hâlinde mi saygılısınız?

BAŞKAN – Müdahale de etmedim ama...

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – İnsan hakları çerçevesinde bunu ele almak gerekiyor. İnsan kendisini nasıl ifade edebiliyorsa o dille ifade etmesi kadar daha uygun bir hak olamaz, ben onu ifade etmek istiyorum.

Bir de başka bir talebim olacak. Arkadaşlarımız sisteme geç girmiş olabilir ama bugün İnsan Hakları Günü, bugün 5 arkadaşımıza da söz hakkı verilmesini talep ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Demirel.

Ben bu konudaki kanaatimi salı günün sizlerle paylaşmıştım. İnsan haklarına verdiğim değer bir göstergesi olarak özellikle bugün bir 10 arkadaşımıza tekrar söz verdim ve bunu da duyurdum.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Arkadaşlarımız düşüncelerini ifade etmek istiyor Başkan.

BAŞKAN – Yani, bunda bir şey de yapmadım herhangi bir şekilde, sisteme ilk giren 10 kişi diye ifade ettik, pek çok arkadaşımız da söz aldı. Teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay, siz...

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Ama bugün özgün bir gün.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Demirel.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – İnsanların, bütün halkların İnsan Hakları Günü...

BAŞKAN – Doğrudur, haklısınız.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – ...ve insanlar da burada, herkes kendi düşüncesini ifade etmek istiyor.

BAŞKAN – Her açıdan farklı platformlarda da biz bunu ifade edebiliriz.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Ama burası Parlamento; milletvekilleri kendi düşüncelerini, insan haklarına özgü düşüncelerini ifade etmek istiyorlar.

BAŞKAN – Burada, Parlamentoda da bugün esnek bir tutum sergiledim zaten. Teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay, buyurun.

15.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nin belli bir bölgesine veya şehirlerine ilişkin farklı tanımlamaları Milliyetçi Hareket Partisi olarak şiddetle reddettiklerine ve Mecliste yapılan her konuşmada Türkiye Cumhuriyeti'nin temel esaslarına ve değerlerine uyulması gerektiğine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu vesileyle Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili olarak önemli gördüğüm bir hususu yüce Meclisin dikkatine sunmak istiyorum.

Son günlerde Meclis kürsüsünde bazı konuşmacılar “kürdistan” ve “Kürt illeri” gibi ifadeleri sıklıkla ve ısrarla dile getirmektedirler. Bu yöntemle genel anlamda bir alıştırma ve duyarsızlaştırma amacını gözlüyorum. Türkiye Cumhuriyeti'nin belli bir bölgesine veya şehirlerine ilişkin bu tanımlamaları Milliyetçi Hareket Partisi olarak şiddetle reddediyoruz. Bu bağlamda, diğer siyasi partileri de böyle önemli bir konuda duyarlı olmaya davet ediyorum. Siyasi, tarihî, coğrafi, kültürel ve hukuki bakımdan hiçbir geçerliliği ve meşru zemini bulunmayan bu ifadelerin hukuki açıdan da sorunlu olduğu ve suç teşkil ettiği açıktır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin bir asra dayanan ve Türk milletinin bu coğrafyadaki bin yılı aşan müktesebatını, kazanımlarını, birikimlerini yok sayarcasına etnikçi, aşiretçi veya mezhebi tanımlamalara tabi tutmak bilimin, aklın, siyasetin ve hukukun sınırlarını yok saymaktır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin Lozan Anlaşması'yla belirlenen sınırlarının çevrelediği coğrafyanın bir tek adı vardır, o da Türkiye'dir. Yürürlükteki Türkiye Cumhuriyeti Anayasası bu konuda açık hükümler içermektedir. Dolayısıyla, aksi bir kullanımın hangi amaçları taşıdığı açıktır.

Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında, hangi partiden olursa olsun ettiği yeminin de gereği olarak Türk milletinin birer temsilcisi olan sayın milletvekillerinin bu girişimlere karşı tepkisini ve görüşünü net bir şekilde ortaya koyması tarihî, kültürel, hukuki ve siyasi bir zorunluluk hâline gelmiştir. Aksi bir tutum, Türk milletini temsil kabiliyeti açısından da problem teşkil edecektir. Bu sorumluluğun gereğini bilhassa ve hassaten iktidara ve Adalet ve Kalkınma Partisine hatırlattırım.

Vatanın ve milletin adıyla ilgili tanım Kurtuluş Savaşı'yla yapılmış ve bu bahis kapanmıştır. Federasyon ya da özerklik özlemi çekenler, başkanlık rüyasıyla üniter yapının hedef alınmasına göz yumanlar bu gerçeği unutmazın.

Ve bugün bir kez daha söylüyoruz: Türkiye Cumhuriyeti devletinin mevcut sınırları bellidir; adı Türkiye'dir; devletimizin adı Türkiye Cumhuriyeti'dir; milletimizin adı Türk milletidir; vatanımız Türkiye'dir; bayrağımız Türk Bayrağı'dır. Türkiye Cumhuriyeti millî ve üniter bir devlettir, bölünemez; özerk bölgelere, eyaletlere ayrılamaz. Hele federasyon hayalleri, büyük Türk milleti ve Milliyetçi Hareket Partisi var olduğu müddetçe asla hayat bulamayacak ve gerçekleşmeyecektir.

Bu çerçevede, yüce Mecliste yapılan her konuşmada Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türk milletinin temel esaslarına ve değerlerine uyulmasının, en başta hukuki ve siyasi bir sorumluluk olduğunu bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

Sayın Gök, buyurun.

16.- *Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne ve her türlü kutuplaştırmadan özenle kaçınılması gerektiğine ilişkin açıklaması*

LEVENT GÖK (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, bugün Dünya İnsan Hakları Günü. “İnsan hakları” kavramı pek çok ülkede yapılan ve canlar ve bedenler pahasına büyük bedeller ödenerek geliştirilen bir kavram. Bu kavramlardan bütün dünya ülkeleri insan hakları kavramlarını öne çıkararak bir anlayışla anayasacılık hareketlerini

geliştirmişlerdir. Ta 1215'te başlayan Magna Carta'nın özü de budur. Bugüne kadar geldiğimiz sekiz yüz yıllık süreçte bütün dünya ülkelerindeki bütün anayasacılık hareketlerinde insan haklarının ve onların yüceliği hep korunmaya çalışılmıştır.

İnsan hakları kavramlarının anayasaya girmesinin en belirgin özelliği, iktidarı yönetenlerin yetkilerinin sınırlandırılması ve denetimlerin artırılmasıdır, bireyin hak ve özgürlük alanlarının genişletilmesidir. Dolayısıyla, insan hakları bugün bütün dünyada yönetenlerin yetkilerinin kısıtlandığı ve denetlendiği ama bireyin hak ve özgürlüklerinin genişletildiği bir alan olarak görülmektedir.

Bu nedenle, sekiz yüz yıl önce Magna Carta'yla başlayan ve Yurtsuz John'a karşı verilen mücadeleyle yetkileri kısıtlanmış bir şekilde yol açan anayasacılık hareketlerinin bugün geldiği noktada ülkemizde başa dönülmesi ve iktidarda olanların yetkilerinin artırılması, bireyin hak ve özgürlüklerinin sınırlandırılması kabul edilemez. Dolayısıyla, Türkiye'de eskiye dönüş bir başkanlık rejimi tartışmalarının fevkalade yanlış olduğu bir ortamda Türkiye'nin devasa sorunlarıyla boğuşurken Türkiye'de hepimizin, bütün partilerin büyük bir sorumluluk duygusu içerisinde sorunlarımızı görüşerek ve bir konsensüs çerçevesinde bu Meclis çatısı altından geçirmek zorunluluğu vardır ancak hepimizi sınırlayan kurallar ve Anayasa'mız mevcuttur. Bu çerçevede hiçbir kaos ortamına izin vermeksizin herkesin, başkalarının tahrikine de olanak tanımadan, elbette hak ve özgürlüklerin genişletilmesine fırsat verecek söylemlerde bulunmak ve bunun gereğini getirmek koşuluyla şu anda mevcut olan yasalar ve Anayasa'dan alınan yetkilerin kullanılması ve Mecliste bu şekilde ifade edilmesi en temel prensiptir, bundan ayrıldığımız zaman Türkiye'yi bir kaos bekler. Biz, Türkiye'nin her türlü konuda pek çok eksikliği olduğunu biliyoruz, bu konuda Cumhuriyet Halk Partisi olarak da elimizden geleni yapmaya, çaba göstermeye gayret gösterdiğimizi ifade ediyoruz ama bütün bunların hepsi bir ortak çabayla, bir konsensüsle olacaktır. Kimsenin kimseyi incitmediği ve herkesin birbirini sahiplendiği bir ortamda bir ulusu, birbirine bağlı, dayanışma duygularını artırıcı bir ulusu beraber tekrar inşa etmek durumundayız. Birbirimizi reddeden ve birbirimizi birbirimize uzaklaştıran anlayışlardan uzak durmanın bugünlerde çok da önemi olduğunu ve her türlü kutuplaştırmadan özenle kaçınılması gerektiğini düşünüyoruz.

Bu nedenle tüm söylemlerimizin de buna göre olması gerektiğini ifade ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gök.

Sayın Demirel, söz mü talep ettiniz?

17.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, "kürdistan" kelimesini kullanmanın bölücülük olarak ifade edilmesine katılmadıklarına ilişkin açıklaması

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Evet.

"Kürdistan" kelimesini sıkça kullanıyoruz çünkü bunu sadece şu anda kullandığımız değil, aslında tarihî süreçlerde ele alıp değerlendirmek gerekir. Ben çok tarihî süreçlere girmek istemiyorum zaman açısından ama şunu ifade etmek istiyorum ki gerçekten Türkiye'de Türkiye Cumhurbaşkanı, Başbakan bugün Federal Kürdistan Başkanı Sayın Mesut Barzani'yle görüşme yapıyor ve Kürdistan bayrağıyla bu görüşmeler gerçekleşiyor. Şimdi, burada "kürdistan" kelimesini kullanmak bölmek, bölücülük olarak ifade ediliyor, buna kesinlikle katılmadığımızı ifade ediyoruz ve Kürtlerin yaşadıkları alanın kürdistan olduğunu bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum ve saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Canikli, buyurun.

18.- Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin, Türkiye'yi ayrıştırıcı ve bölücü ifadelerin Anayasa'nın lafzına ve ruhuna aykırılık teşkil ettiğine ve Türkiye'de yaşayan herkesin tüm kültürel haklarını engelsiz olarak kullanabildiğine ilişkin açıklaması

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu tür ifadelerin, öncelikle, üzerine hepimizin yemin ettiği Anayasa'mızın lafzına, özüne, ruhuna aykırılık teşkil ettiğini bir kez daha hatırlatmamız gerekiyor ve hiç kimsenin de böyle bir aykırılığa düşmemesi gerekiyor ettiğimiz yeminin bir gereği olarak. Ayrıca, bu tür ifadelerin temel amacının Türkiye'yi ayrıştırmak, bölmek olduğunu da yine herkes çok iyi biliyor, ne denirse densin. Bu amaca yönelik olarak, etnik özelliklerden yola çıkarak siyasi hedefler peşinde koşmanın hiçbir anlamı yoktur, sonuç da hiçbir şekilde değişmeyecektir. Bu millet bedelini çok ağır bir şekilde ödediği bu topraklarda bir operasyon yapılmasına -hangi şekilde olursa olsun- bugüne kadar izin vermemiştir, bundan sonra da vermeyecektir. Bunu da herkesin bilmesi gerekiyor. Bunlar sadece çocuksu hevesler olarak kalmaya mahkumdur. Bakın, geçmişte, tabii, çok acı olaylar yaşandı, tartışmalar söz konusu oldu ama bugün geldiğimiz nokta itibarıyla, geldiğimiz an itibarıyla, eksiklerine rağmen, Türkiye'de yaşayan herkesin etnik kökeni, siyasi düşüncesi ne olursa olsun tüm kültürel haklarını rahatlıkla, engelsiz yaşayabildiğini, ana dilini rahatlıkla konuşabildiğini ve kendisini ifade edebildiğini ve öğrenebildiğini...

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Konuşamıyor işte, konuşamıyor Parlamentoda.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Nerede konuşuyor ana dilini?

BESİME KONCA (Siirt) – Nerede konuşalım, rüyamızda mı konuşalım ana dilimizi?

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Öğrenebilmesinin önünde hiçbir engel kalmamıştır ve bugün Türkiye bunu sağlayabilmektedir, sağlamaktadır ki gelişmiş birçok ülkede esasında bu tür ana dillere ve etnik kökenden gelen insanlara verilmeyen özellikler Türkiye'de bugün verilmektedir.

BESİME KONCA (Siirt) – Ne verilmiş? Bu kadar açık yalan söylemeyin ya!

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ama bu yapılan siyasi bir taleptir, siyasi bir talebin ve Türkiye'yi kesinlikle bölmeyi hedefleyen, iyi niyetli olmayan bir amaca giden yolun planlanmış adımlarıdır. Buna benzer yöntemler daha önce farklı formatlarda denendi ama Türk milleti, içinde bütün etnik yapıları barındıran Türk milleti, bugüne kadar bunların hepsinin üstesinden gelmiştir. Tarihte başka tanımlamalar da vardır. Biz bugünü konuşuyoruz, reel konuşuyoruz, reel Türkiye'yi konuşuyoruz. Tarihten gelen her türlü tanımlamaları siz bugüne irca etmek isterseniz bu işin altından kalkılmaz, içinden çıkılmaz ve Türkiye Cumhuriyeti devleti diye bir yapı da kalmaz. Dolayısıyla, buna hiç kimsenin hakkı yoktur. Hukuki olarak da, yasal olarak da buna benzer adımların atılmaması ve ifadelerin burada sergilenmemesi gerekiyor ve edilen yemine herkesin sadık kalması gerekiyor. Bu son derece önemlidir. Bu yemini herkes etti, bu ifadeleri kullanan arkadaşlar da etti. Dolayısıyla, tutarlı olmak açısından da bu hassasiyetin gösterilmesi gerekiyor.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Canikli.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, tabii ki Meclisin çalışma usulleri ve yöntemi, tamamen burada yapmış olduğumuz faaliyetler, yasama ve denetim faaliyetleri ve bu kapsamdaki tüm söylemlerimiz, eylemlerimiz tamamen Anayasa'mıza ve Meclis İçtüzüğü'ne uygun olmak durumunda. Biz bunu sağlamak durumundayız. Herkes farklı kanaatler serdedebilir, herkesin farklı kanaatleri olabilir. O kanaatler kendilerinde kalmak kaydıyla o kanaatlerini de dile getirebilirler ama burada Anayasa'yı ve

İç Tüzük'ü hiçbirimizin ihlal etmemesi lazım ve hep birlikte bu Parlamento çatısı altında bu ülkeye, bu millete hizmet noktasında da ortak payda olarak bu Anayasa ve İç Tüzük'ü görecerak çalışmalarımıza devam edelim diyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Konu yeterince açıklığa kavuştu.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hayır, hayır Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Baluken, Sayın Demirel 2-3 defa söz aldı; verdim bakın.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, şöyle...

BAŞKAN – Kısa...

Buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Canikli, konuşması sırasında defaten grubumuza sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Hiç zikretmedi, zikretmedi grubunuzu.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hayır, hayır.

Anayasa'yı çiğnediğimizi, bölücü bir siyaset yürüttüğümüzü, çocuksu bazı hevesler peşinde koştuğumuzu açık bir şekilde şöyledi. Ben, sadece size yardımcı olmak adına sataşmadan bir söz alacağım, bu tartışmayı bitirecek, iki dakikalık bir şeyler şöyleyip ona göre...

BAŞKAN – Sayın Baluken, bu kürsüde olmadığı için, yerinizden iki dakika açalım.

Buyurun, yerinizden ifade edin, tamam.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hayır, kürsüde ifade etmedi.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sunacağım şeyi yerimden Genel Kurula duyurma şansına sahip değilim.

BAŞKAN – Ses açacağım, ses açacağım, yerinizde açacağım.

Buyurun Sayın Baluken.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Vallahi, sataşmaysa kürsüden verin Başkanım.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Öyle bir sistemle Genel Kurula...

BAŞKAN – Sayın Baluken, yani, bakın, az önce de ifade ettim, ben söz vereceğim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İki dakika söz vereceksiniz, sabahtandır grubumuza sataşıyor. Sataşmalara da genelde kürsüden cevap veriliyor. İki dakika...

BAŞKAN – Sayın Baluken, kürsüdeki sataşmalarda kürsüden cevap verilir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, öyle bir şey yazmıyor.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, öyle bir şey yazmıyor.

BAŞKAN – Evet, bugüne kadarki teamüller de o.

şimdi, ben şunu ifade ediyorum...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Bakın, en geniş manada, Sayın Demirel bugün en az 3-4 defa söz istedi, verdim her seferinde ve sınırlama koymadım.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Evet...

BAŞKAN – Şimdi, iki dakika değil, üç dakika neyse. Ben İç Tüzük'ü uygulamak adına... Yerinizden, buyurun, yerinde söz verdim, siz de yerinizden iki dakika, istediniz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ben AK PARTİ Grubunu da bu konuda rahatlatacak...

BAŞKAN – Tamam, buyurun, buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – ...diğer grupları da bu konuda rahatlatacak...

BAŞKAN – Hayır, mikrofonu açacağım zaten, onu diyorum ben Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ama buradaki sistem Genel Kurula sesimizi duyurmaya yeterli olmayacak. O yüzden... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Bütün sistem orada zaten, aynı ses, ses aynı.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Böyle bir yöntemimiz yok ki, sataşma varsa kürsüden cevap alınır.

BAŞKAN – Ya, kürsüdeki sataşmaya tamam Sayın Baluken, kürsüdeki...

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Nereden sataşırsa sataşsın...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, öyle bir şey yazmıyor.

BAŞKAN – Bakın, sizin muradınız bu ifadelere karşı kendi ifadelerinizi, görüşlerinizi ifade etmek değil mi? Bunu en geniş şekilde ben size tanıyor muyum? Tanıyorum. Bunun yöntemi de bellidir. Lütfen, Sayın Baluken, yerinizden bakın, mikrofonu da açıp, iki dakika değil, üç dakika yine konuşun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bu tutumunuz doğru değil Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Değil, bence de değil.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yani, kaç gündür bu konuda İç Tüzük'ü dikkate almaksızın kendi iradeniz doğrultusunda, kendi keyfiniz doğrultusunda...

BAŞKAN – Sayın Baluken, lütfen, yapma ya, yani, siz biliyorsunuz, Allah aşkına. Biliyorsunuz, yani kimsenin ne sözünü kıstık, en geniş manada herkese de ifadelerini...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Tutumunuz hakkında usul tartışması açmak zorunda kalacağız.

BAŞKAN – Yani, açsanız da çok fazla bir şey değişmez. Ama biz şunu diyoruz: Burada birbirimizi anlayabiliyorsak, birbirimizle oturup konuşabiliyorsak farklar olabilirse de...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – O zaman tutumunuz hakkında usul tartışması açacağım.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Aç, aç...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Çünkü İç Tüzük'te "Bir gruba sataşma olduğunda yerinden söz verilir." diye bir şey yazmıyor

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sataşma yok Sayın Başkan, tutanaklara bakılsın, ben hiçbir şekilde...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Açık bir sataşma var Sayın Başkan.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Üzerine alınma hâli var, yoksa ben kimseye sataşmada bulunmadım; tutanaklara bakalım Sayın Başkan.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Hayır, sataşma var Başkan, sataşma var, bizim konuşmamıza sataşma var yani.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hayır, açık satışa var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Baluken, bir dakika, bir dakika.

O satışlarla hareket edilirse; “O şöyle dedi.”, “Bu böyle dedi.” herkes kendi üzerine bunu alırsa o zaman bunun arkası...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yeni bir satışa mahal vermeyecek şekilde, AK PARTİ Grubunu da rahatlatacak, diğer grupları da rahatlatacak...

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tutanaklara bakalım Sayın Başkan, tutanaklara bakalım.

BAŞKAN – Tamam Sayın Baluken, ben tutanakları isteteyim, aynı oturumda kalmak kaydıyla size varsa satışmadan söz vereceğim, tamam. Çünkü ben kaçırdım, arkada bir konu vardı, görüştüm.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Başkan, satışa var.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bakın, bizi Sayın Grup Başkan Vekili açıkça Anayasa’yı ihlal etmekle, “kürdistan” kelimesini kullanmak suretiyle bölücü siyaset yapmakla...

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ben genel bir şey söyledim Sayın Başkan. Genel bir ifade kullandım.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – ...çocuksu hevesler peşinde koşmakla açık bir şekilde suçladı, rica ediyorum.

BAŞKAN – Tamam Sayın Baluken, ben tutanakları arkadaşlardan hızlıca isteteyim, size satışmadan söz vereyim varsa; tamam, oldu, peki.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Peki, ben kürsüden cevap hakkımı kullanacağım.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Başkan, genel kullandığımı ifade ediyor ama bunu biz kullandık yani.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Biz söylediklerimizin arkasındayız yani.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – O yüzden, yani biz genel olarak... Bunu biz kullandık, dolayısıyla satışa bizedir yani.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ben satışa yapmadığımı düşünüyorum, tutanaklara bakılsın.

BAŞKAN – Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır, Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 30 milletvekilinin, ülkemizde korunan alanların etkin yönetimi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için yapılması gerekenlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizdeki korunan alanların etkin yönetimi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için problemlerin tespit edilerek çözüme kavuşturulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

1) Ramazan Can	(Kırıkkale)
2) Zeki Aygün	(Kocaeli)
3) Mustafa Baloğlu	(Konya)

4) Erol Kaya	(İstanbul)
5) Hacı Bayram Türkoğlu	(Hatay)
6) Ali Ercoşkun	(Bolu)
7) Ertuğrul Soysal	(Yozgat)
8) Muhammet Emin Akbaşoğlu	(Çankırı)
9) Hilmi Bilgin	(Sivas)
10) Abdullah Öztürk	(Kırıkkale)
11) Nursel Reyhanlıoğlu	(Kahramanmaraş)
12) Mehmet Demir	(Kırıkkale)
13) Süreyya Sadi Bilgiç	(Isparta)
14) Sait Yüce	(Isparta)
15) İbrahim Halil Yıldız	(Şanlıurfa)
16) Mehmet Akyürek	(Şanlıurfa)
17) Halil Etyemez	(Konya)
18) Hüseyin Filiz	(Çankırı)
19) İbrahim Aydemir	(Erzurum)
20) Hüseyin Bürge	(İstanbul)
21) Abdullah Nejat Koçer	(Gaziantep)
22) Sema Ramazanoğlu	(Denizli)
23) Hüseyin Şahin	(Bursa)
24) Mustafa Ilıcalı	(Erzurum)
25) Fikri Demirel	(Yalova)
26) Salih Çetinkaya	(Kırşehir)
27) Sebahattin Karakelle	(Erzincan)
28) İsmail Aydın	(Bursa)
29) Zekeriya Birkan	(Bursa)
30) Adem Yeşildal	(Hatay)
31) Cemalettin Kani Torun	(Bursa)

Gerekçe:

Ülkemizde biyolojik çeşitliliğin, doğal ve kültürel kaynakların korunması ve devamlılığının sağlanması amacıyla yönetilen pek çok millî park, tabiat parkı, doğal sit alanı, tarihî sit alanı, özel çevre koruma bölgesi, sulak alan vb. korunan alan statüsü bulunmaktadır. Bu statülerdeki karmaşık ve çoklu yapı hem alanlardaki etkin yönetime engel teşkil etmekte hem de yetki konusunda bir sıkıntıya neden olmaktadır.

Ülkemizin en değerli doğal alanları olan 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu kapsamındaki korunan alanlar dışında ülkemizde Kara Avcılığı Kanunu, Orman Kanunu, Su Ürünleri Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında çok farklı statülerde koruma statüleri farklı kurum ve kuruluşlar tarafından ilan edilmekte, bu durum da alanların etkin yönetimine engel teşkil etmektedir.

Bu kadar çok, birbirine yakın koruma statülerinin bulunduğu bir yapıda doğal olarak çakışmalar, dolayısıyla da idari anlamda sorumlu kurum ve kuruluşlar arasında çatışmalar meydana gelmektedir.

Millî parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanlarda, yapılan bilimsel çalışmalar uyarınca tespit edilen ve hassasiyetle korunması gerektiği belirlenen koruma alanları ile doğal ve çevresel değerlerin etkileşim-geçiş sahası da göz önünde bulundurularak sürdürülebilirliğini, mutlak korunmasını ve gelecek nesillere intikalini sağlamak amacıyla farklı tür ve ölçekte planlar yapılmaktadır. Yapılan bu planlar, yukarıda bahsedildiği gibi korunan alanların çakışması durumunda farklı mevzuatlarından ve yetki anlamında farklı kurumların yer alması nedeniyle çoğu zaman birbirinden bağımsız olarak yürütülmekte ve yapılmaktadır. Aynı alan üzerinde farklı kurumlar tarafından yapılan bu farklı planlar da uygulama aşamasında yine yetki ve sorumluluk olarak bilinmeze neden olurken ülkemiz için önemli ve korunması gerekli bu alanların etkin yönetimi anlamında olumsuz bir duruma ve çıkmaza sebebiyet vermektedir. Bu alanların birçok kesimi ilgilendirmesi nedeniyle iyi bir araştırma yapılmadan yapılacak değişiklikler verimli olmayacaktır.

Avrupa'da çeşitli ülkelerdeki doğa koruma kategorileri dikkate alınarak yapılmakta ve alan yönetiminin gerçekleşmesi sağlanmaktadır.

Avrupa'da ve dünyada farklı şekillerde sınıflandırıldığı görülen korunan alanlarda ilgili mevzuatları kapsamında farklı usul, esas ve kriterler doğrultusunda yapılan çalışmalarda etkin bir yönetimin sağlanması, mevcut karmaşık yapının sadeleştirilerek yeniden ele alınması ve bu anlamda koordinasyonun sağlanması için gerekli adımların atılması gerekmektedir. Bu kapsamda korunan alanlarla ilgili uluslararası sözleşmeler mevcut yasal ve yönetsel yapı ayrıntılarıyla incelenerek güçlü ve zayıf yönleri ortaya çıkarılmalıdır. Ülkemizin en değerli alanları olan bu alanların karmaşaya sebep olmayacak şekilde, yetki çatışmasına imkân vermeyecek bir hâlde yeni bir yönetim anlayışının araştırılmasına gerek bulunmaktadır.

2.- Rize Milletvekili Hasan Karal ve 22 milletvekilinin, bal ve diğer arı ürünlerinin üretiminde ve pazarlanmasında yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bal ve diğer arı ürünlerinin üretiminde, pazarlanmasında yaşanan sorunların araştırılarak arı varlığı ve arıcılık potansiyelinin etkin ve verimli değerlendirilmesi, ürün kalitesi ve çeşitliliğinin geliştirilerek ekonomik değerinin yükseltilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

- 1) Hasan Karal (Rize)
- 2) Adem Yeşildal (Hatay)
- 3) Ali Ercoşkun (Bolu)
- 4) Şirin Ünal (İstanbul)
- 5) Ömer Ünal (Konya)
- 6) Orhan Karasayar (Hatay)
- 7) Osman Boyraz (İstanbul)
- 8) Hacı Bayram Türkoğlu (Hatay)
- 9) Azmi Ekinci (İstanbul)

10) Haydar Ali Yıldız	(İstanbul)
11) Hilmi Bilgin	(Sivas)
12) Mustafa Baloğlu	(Konya)
13) Halil Etyemez	(Konya)
14) Hüseyin Filiz	(Çankırı)
15) Süreyya Sadi Bilgiç	(Isparta)
16) Mehmet Babaoğlu	(Konya)
17) Mehmet Erdoğan	(Gaziantep)
18) Tülay Kaynarca	(İstanbul)
19) Mücahit Durmuşoğlu	(Osmaniye)
20) Sebahattin Karakelle	(Erzincan)
21) Fatma Benli	(İstanbul)
22) Ziya Altunyaldız	(Konya)
23) Hüseyin Bürge	(İstanbul)

Gerekçe:

Milattan önce 7000 yılına ait mağara resimleri ve fosiller incelendiğinde, insanların daha o tarihlerde arıcılıkla ilgili faaliyetlerde bulunduğu görülür. Tarihi bu denli eski olan arıcılık, Anadolu’da da köklü bir geçmişe dayanır. Bal, Anadolu’nun çok eskiden beri bilinen besin maddelerinden biridir. Hititlerin başkenti Boğazköy’de bulunan milattan önce 1300’lere dayalı bazı yazıtlardaki bulgular, arıcılığın eski Anadolu kültürlerinde de önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Ülkemizde bazı yerleşim merkezlerinin isimlerinde “bal” sözcüğünün geçmesi, topraklarımızda balın ve arıcılığın tarihini net bir şekilde ortaya koyan bir başka açıklama sayılabilir.

Ülkemiz, geniş flora sahaları, çiçeklenme için uygun mevsimleri, topoğrafik yapısı, bal verimi yüksek kır çiçekleri, endüstri bitkileri, akasya, kestane, ıhlamur, kızılçam ormanları gibi doğal kaynaklar yönünden arıcılık için son derece şanslı bir ülkedir. Arıcılığımız, mevcut durumu itibarıyla önemli bir potansiyele sahip olmasına rağmen bu potansiyelin tam olarak kullanıldığı söylenemez.

Ülkemizin her bölgesinde arı kovanları mevcuttur. Bu kovanlardan da birbirinden farklı lezzette çeşit çeşit bal elde edilir. Doğu Anadolu’da Bitlis, Erzurum, Kars; Güneydoğu Anadolu’da Şemdinli; Orta Anadolu’da Ankara, Konya; Karadeniz’de Anzer Yaylası ile Ege Bölgesi’nin bazı kesimleri bal üretiminin ülkemizdeki çeşitliliğini ve frekansını gösterir. Zira, bilgisiz ve tecrübesiz bir üretim anlayışı kazanç değil, zarar getirir. Öte yandan, kalitesiz ve hatta sahte bal üretimi, denetim mekanizmasının etkili olmasının önemini sergilemektedir. Bu açıdan sahte balla mücadele noktasında ciddi yaptırımlar elzemdir.

Son iki yüz seneyi kapsayan Avrupa merkezli bazı buluşlar, arıcılığın fenni ve gelişmiş metotlarla yapılabildiğini sağlamıştır. Ülkemiz, zengin üretimin ve bu üretimin sağlıklı şartlarda oluşturulması adına stratejik bir konumdadır. Ülkemiz arıcılığı, bitki örtüsü, iklim, coğrafi yapı ve koloni varlığı bakımından önemli bir potansiyele sahip olup dünyada koloni varlığı ve bal üretimi bakımından 2’nci sırada ve Avrupa Birliği ülkeleri arasında 1’inci sıradadır. Yaklaşık 7 milyon adet arılı kovanın bulunduğu ülkemizde arıcılık sektörü, arı ürünlerinden (bal, polen, bal mumu, propolis vb.) 600 milyon TL katma değer artı bitkisel üretimde polinasyon desteği ile endirekt üretim artışı sağlamaktadır. Üretim miktarı ve kalitesi baz alındığında Avrupa Birliğine girme arifesinde olan ülkemiz, Avrupa’nın yıllık 200-250 bin ton olan bal ihtiyacını göz önüne almalı ve 102 bin ton olan üretim miktarını artırmalıdır.

Ayrıca, dünya kovan başına bal veriminin 25 kg olduğu düşünülürken ülkemizdeki 14,5 kg bal veriminin daha yüksek seviyelere çıkarılması gerekmektedir. Bilimsel kaynak ve bu konuda bilgi sahibi bilimsel kurumlar üretimin kalitesini artırırken, standarda ve pazarlamaya yönelik stratejiler geliştirilmesi de ülkemizin kazanç hanesini zenginleştirecektir. Bu konuyla ilgili bir Meclis araştırması açılması büyük yarar sağlayacaktır.

3.- Konya Milletvekili Mustafa Baloğlu ve 22 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizde çalışma ilişkileri alanında sorunlar yaşayan mevsimlik tarım işçilerinin çalışma koşulları ve bu konudaki tüm sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

- 1) Mustafa Baloğlu (Konya)
- 2) Hüseyin Filiz (Çankırı)
- 3) Mehmet Kasım Gülpınar (Şanlıurfa)
- 4) Hacı Bayram Türkoğlu (Hatay)
- 5) Orhan Karasayar (Hatay)
- 6) Oktay Çanak (Ordu)
- 7) Mehmet Öntürk (Hatay)
- 8) Adem Yeşildal (Hatay)
- 9) Hilmi Bilgin (Sivas)
- 10) Ali Ercoşkun (Bolu)
- 11) Hasan Karal (Rize)
- 12) Sebahattin Karakelle (Erzincan)
- 13) Erkan Kandemir (İstanbul)
- 14) Osman Boyraz (İstanbul)
- 15) Nurettin Yaşar (Malatya)
- 16) Mehmet Babaoğlu (Konya)
- 17) Süreyya Sadi Bilgiç (Isparta)
- 18) Halil Etyemez (Konya)
- 19) Mehmet Erdoğan (Gaziantep)
- 20) Şirin Ünal (İstanbul)
- 21) Ziya Altunyaldız (Konya)
- 22) Mücahit Durmuşoğlu (Osmaniye)
- 23) Tülay Kaynarca (İstanbul)

Gerekçe:

1950’li yıllardan önce Türkiye’de göçten ziyade, toprağa bağımlılık, göç etmeme durumu söz konusu iken, 1950’li yıllardan sonra tarımda modernizasyon ve daha fazla arazinin tarıma açılması, özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi gerçeğinde olduğu gibi hızlı nüfus artışı, arazi dağılımındaki adaletsizlik ve istihdam alanı ve alternatiflerinin sınırlı olması mevsimlik tarım işçisi gerçeğini ortaya çıkarmıştır.

Çukurova’da pamuk üretiminde başlayan mevsimlik tarım işçilerinin hikâyesi, bugün tüm Türkiye’de neredeyse bütün ürünlerin hasat dönemlerini içine alacak şekilde devam etmektedir. Ülke istihdamının yüzde 25’ini oluşturan tarım kesiminin içerisinde mevsimlik işçiliğin oranı yüzde 40’lar civarındadır. Bu da kadın, çocuk, yaşlı, genç olmak üzere yaklaşık 1 milyon insana tekabül etmektedir.

İşleyecek toprakların olmayışı veya yetersiz oluşu vatandaşlarımızı kısmi bir göçe zorlamaktadır. Mevsimlik tarım işçilerinin bu gurbet yolculuğu çeşitli sosyoekonomik zorlukları da beraberinde getirmektedir. Aileleriyle birlikte diğer illere çalışmaya giden vatandaşlarımız ulaşım, barınma, eğitim, sağlık, güvenlik, sosyal çevreyle ilişkiler gibi konularda çeşitli sıkıntılarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu sıkıntıları gidermek amacıyla 24 Mart 2010 tarihli ve 2010/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi yayımlanmıştır. Buna istinaden, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca 2010-2013 yılları arasında Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi Projesi başlatılmıştır. Bu kapsamda sağlık, eğitim, barınma, altyapı gibi alanlarda pek çok mevsimlik tarım işçisine hizmet gitmiştir.

Mevsimlik işçilerimizin barınma ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla çalıştıkları yerlerde çadır köyler kurulmuş, bu yerleşim yerleri her türlü insani ihtiyaçlara cevap verecek şekilde donatılmış, yollar yapılmış, elektrik, su, altyapı ihtiyaçları giderilmeye çalışılmıştır. Temel ihtiyaçlarının yanında, çocuk oyun alanları dâhil, çocukların eğitimlerini aksatmayacak uygulamalar hayata geçirilmiş, mevsimlik işçilerimizin sadece çalışma ve yaşam koşulları değil, sosyal güvenlik koşulları da önemli oranda iyileştirilmeye çalışılmıştır.

AK PARTİ hükümetleri döneminde tarımdaki mevsimsel işçilik ilk defa önemli bir sorun kaynağı olarak tespit edilmiş, ciddi gözlem ve izlenimler yapılarak alandaki sorunlar ortaya çıkarılmış, çözüm önerileri getirilmesiyle alakalı önemli çalışmalar yapılmış, mevzuatlar oluşturulmuş olmasına rağmen, hâlâ tamamen ortadan kaldırılabilmemiş veyahut da tam düzene oturmuş bir alan olmadığı da açık olarak görülmüş ve 24’üncü Dönemde 11/11/2014 tarihinde bir Meclis araştırması komisyonu kurulmuş ve komisyon çalışmış, raporunu hazırlamış, ancak dönemin sona ermesi nedeniyle rapor görüşülememiştir. Konunun önemi, sosyal devlet olmanın gereği pek çok insanımızı ilgilendirmesi ve sıkıntılı alan olması nedeniyle mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının daha kapsamlı olarak araştırılması, çözüm önerilerinin getirilmesi ve uygulamasının etkinleştirilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve TBMM İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler, gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki görüşmeler, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, az önceki, Sayın Canikli’nin ifadelerine dönük tutanakları istettim. Evet, biraz zorlama yoluyla da olsa satışa talebini haklı buluyorum, Sayın Baluken’e satışmadan iki dakika süre veriyorum.

Buyurun Sayın Baluken, süreniz iki dakika.

VII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özellikle AK PARTİ Grubundaki milletvekillerinin buradaki konuşmayı iyi dinlemesini rica ediyorum. Biz hep ifade ediyoruz ama bir türlü gerçeğin, hakikatin ne olduğunu anlamak istemiyorsunuz. Ama bakın, bu tartışmaya biz Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasıyla bir hep beraber tanıklık edelim, ondan sonra birkaç şey söyleyeceğim.

(Hatip tarafından cep telefonundan bir ses kaydı dinletilmeye başlandı)

BAŞKAN – Sayın Baluken, sizin, orada konuşmanızı Başkanlığa ve Genel Kurula hitap ederek yapmanız lazım.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bir saniye Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Baluken, size sataşmadan söz verdim ve Başkanlığa ve Genel Kurula hitap ederek kürsüden konuşmanız gerekir.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Hitap edeceğim, merak etmeyin.

(Hatip, cep telefonundan bir ses kaydı dinletmeye devam etti)

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Cumhurbaşkanıya sataşma var!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Evet, herhâlde yeterince açıklığa kavuşmuştur değil mi Sayın Canikli? Anayasa'nın lafzına uygun olmaması, Anayasa'nın ruhuna aykırı olması, bölücü olarak değerlendirilmesi yorumuna eğer hâlâ aynı şekilde sahip çıkıyorsanız herhâlde Cumhurbaşkanı'nın da bölücü olduğunu ve Anayasa'yı çiğnediğini düşünüyorsunuz demektir.

CHP ve MHP Grubu için de aynı şeyi söyleyeceğim, bir ülkenin Cumhurbaşkanı'nın kullanmış olduğu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Sayın Başkan...

Eğer “kürdistan” kelimesinden dolayı bölücülük yapıldığını düşünüyorsanız, Anayasa'nın çiğnendiğini düşünüyorsanız, bu ülkenin temellerine dinamik döşendiğini düşünüyorsanız, o zaman, üç grup birleşirsiniz Cumhurbaşkanı hakkında herhâlde vatana ihanetle ilgili Mecliste bir gündem işletirsiniz. (HDP sıralarından alkışlar)

Bunun böyle olmadığını bir tek HDP Grubu savunuyor, “Kürdistan” kelimesini kullanmak, bu ülkenin tarihi, siyasi, coğrafi...

BAŞKAN – Sayın Baluken, süreniz dolmuştur.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – ...hakikatini ortaya koymaktır.

Teşekkür ederim.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Canikli, buyurun.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – 10 tane sataşma var Sayın Başkan, ayrıntıya gerek yok, izninizle...

BAŞKAN – Ne diye sataştı Sayın Canikli?

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hangi birini söyleyeyim Sayın Başkan, yapmayın! Açıkça ismimi zikrederek farklı anlamlar yükledi.

OKTAY VURAL (İzmir) – Aynı eksen de olduklarını teyit etti yani, ne var bunda!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Canikli, size de iki dakika...

Başka bir sataşmaya meydan vermemek lazım.

2.- Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çok dikkatli bir şekilde dinlendiğinde Sayın Cumhurbaşkanımızın Osmanlıya gidildiğinde, tarihe gidildiğinde bu tür tanımlamaların yapıldığını söylüyor. Bunda bir yanlışlık yok, biz de söylüyoruz, tarihte böyleydi, doğru, ona kimsenin bir itirazı yok. Bu, tarihtir, biz başka şeyden bahsediyoruz, biz bugünden bahsediyoruz, biz bugünü konuşuyoruz. (HDP sıralarından gürültüler)

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Tarih dışından mı bahsetti?

BAŞKAN – Arkadaşlar, kürsüdeki hatibi dinleyelim lütfen.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Birinci Meclis...

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Ayrıca, bakın, tarihi okurken tarih yazıyor bunları zaten, kullanıyorsunuz, konuşuyorsunuz, söylüyorsunuz; kullanıyoruz, konuşuyoruz, söylüyoruz, ondan yana problem yok ama sizin yaptığınız farklı bir şey ya da bugün yapılmak istenen farklı bir şey. Bugün Türkiye'nin coğrafyaları bellidir, yasal olarak bellidir, hukuki olarak bellidir, anayasal olarak bellidir. Bunun dışında etnik kökenden giderek ırki yaklaşımlarla oraya isimlendirmeler yapılmaya çalışılıyor ve ırki yaklaşımlardan, etnik özelliklerden gidilerek siyasi talepler gündeme getirilmeye çalışılıyor, bizim itirazımız budur, Anayasa'ya aykırı olan budur. Yoksa entelektüel çerçevede ve tarihî olarak verilen isimlerin...

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Cumhurbaşkanı entelektüel çerçevede mi söyledi?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – ...reddi gibi bir şeyin söz konusu olmayacağını sizler de çok iyi biliyorsunuz, bizler de biliyoruz. Buna da kimsenin bir itirazı olamaz ama o tarihtir, tarihte kalacak.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Her iki taraf çıktı, başladı, tarih anlattı. Tarih bilginiz sıfır.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Bugünkü bu yapıyı, milletimizin teklifini, devletimizin teklifini, birliğini, bütünlüğünü de hiç kimse bozamaz, bunu bozmaya da kimsenin gücü yetmez. Hiç kimse boş hayallere kapılmasın.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – İki tarafın da tarihten haberi yok. Birbirinizle hesabınızı Atatürk üzerinden görmeyin, başka şey üzerinden görün kardeşim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun, sizin neydi?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Canikli'ye ne için söz verdiyseniz ben de onun için istiyorum. Sayın Baluken, Genel Kurul kürsüsünden Sayın Cumhurbaşkanının konuşmasını dinletmek suretiyle... Sayın Cumhurbaşkanının oradaki iddiasında Cumhuriyet Halk Partisinin "Kürt" kelimesinden, kavramından rahatsız olduğunu belirtti, bizim kamuoyunda böyle algılanmamıza yol açtı. Çok doğal olarak düzeltmem lazım.

BAŞKAN – Sayın Baluken'in bu konuda size yönelik şeyi oldu mu?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, hem de işaret ederek söyledi.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika da size söz veriyorum.

Lütfen başka bir sataşmaya meydan vermeyelim. (CHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sataşacağız mecburen.

3.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Gerekçemi anlattım.

Sayın Baluken'in dinlettiği konuşmada Sayın Cumhurbaşkanı, Cumhuriyet Halk Partisinin “Kürt” kelimesinden, kavramından rahatsız olduğunu... Bize Meclis kütüphanesini tarif ediyor, bence oraya önce kendisinin bir gitmesi lazım da...

Önce Cumhurbaşkanının şuna karar vermesi lazım. Sayın Cumhurbaşkanı -şimdi yanımda yok evrakları- bir gün “Kürt sorunu yoktur.” diyor, başka bir gün başka bir yerde “Kürt sorunu vardır.” diyor. Önce Cumhurbaşkanı bir buna karar versin, bir.

İkincisi: Sayın Canikli, yerinden biraz önce yaptığı konuşmada Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden edilen yemine herkesin uyması gerektiğini HDP'ye atfen söyledi ama...

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Herkese söyledim.

ENGİN ALTAY (Devamla) – ...Sayın Canikli, buna Cumhurbaşkanı dâhil mi, o da yemin etti burada?

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Söylediğim şey çok açık, net.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanının önce uyması lazım, tarafsız kalması lazım.

Şimdi, gelelim Kürt sorunu konusunda Cumhuriyet Halk Partisinin tavrına. Meclis kütüphanesine gitmenize gerek yok, cep telefonunuzda TBMM'nin mobil uygulamasını açın, 2002'de oluşan Parlamentoda Kürt sorununu ilk telaffuz eden adam benim, 2002'den sonraki Parlamentoda. Cumhuriyet Halk Partisi, Kürt sorununun varlığını kabul eden bir partidir. Ancak, biz farkımızı “Kürt sorunu ayrı, PKK terör örgütü ayrı” diye de ortaya koyan bir partiyiz, sizin gibi elmayla armudu birbirine karıştırmıyoruz. Yeri gelip terör örgütleriyle pazarlık yapıp ondan sonra onlara verdiğiniz sözleri tutmadığınız için tonlarca bombanın patlamasına Cumhuriyet Halk Partisi sebep olmamaktadır. (CHP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Aynı gerekçeyle ben de sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Ne dedi?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Her iki sayın hatip de bana sataştılar konuşmalarında.

BAŞKAN – Yani içeriği ne?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Şimdi, Sayın Engin Altay, Meclis kütüphanesine uğramadan burada bazı bilgiler verdiğimi söyledi yani biz hiçbir zaman bilgiye dayanmadan Genel Kurula bilgi sunmayız. Sayın Canikli de hâlâ yapmış olduğumuz siyasetin bir bölücü siyaset olduğunu ifade etti.

BAŞKAN – Buyurun iki dakika, başka bir sataşmaya meydan vermeyelim lütfen.

4.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli ile İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında şahsına ve Halkların Demokratik Partisine sataşmaları nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Tekrar Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Doğrusu artık size nasıl izah edelim bilmiyoruz, özellikle bu AK PARTİ Grubu için diyorum. Arkadaşlar, bakın, Cumhurbaşkanının grup konuşmasını siz de İnternet'ten indirin, dinleyin. Diyor ki: “Osmanlı döneminden beri Doğu ve Güneydoğu Bölgemizin adı Kürdistan eyaletidir. İlk Meclis tutanaklarında da eğer bakılırsa buraya gelen milletvekilleri Kürdistan mebuslarıdır. Her kim ki ‘Kürdistan’ kelimesini kullananları bölücülükle suçluyorsa Gazi Mustafa Kemal’i de bölücülükle suçluyor demektir.” Bu kadar yalın, bu kadar açık, bu kadar net bir şekilde, bizim yıllardır ifade ettiğimiz realiteleri kendisinin de dile getirdiği bir konuşmadır.

Şimdi, bunu hiç bağlamından falan koparmaya gerek yok. Yani, Tayyip Erdoğan kullanmasa “Kürdistan realitesi” olmayacak mı? Yine olacak, yine söyleyeceğiz ama bir Cumhurbaşkanının bunu kullanıyor olması, sizler açısından da milletvekilleri açısından da önemsenmesi gereken bir konudur. Bu Anadolu, Mezopotamya tarihine baktığımızda, Türkiye “Kürdistan” tarihine baktığımızda “Kürdistan” gerçeği Sultan Sencer döneminden, Yavuz Sultan Selim’in İdrisi Bitlisi’ye yazdığı mektuplardan, ilk Meclisin tarihî tutanaklarından Cumhurbaşkanı Erdoğan’a kadar uzanan tarihsel bir realiteye denk geliyor.

O nedenle bu konularda bir daha Meclisin zamanını da heba etmeyin, Meclisin gündemini de işgal etmeyin. Kürt de Kürdistan da bir realitedir. Bunu demek ırkçılık değildir, tam tersine, Kürt halkının gasbedilen haklarını, dilini, kimliğini, kültürünü diğer bütün halklarla eşit seviyede savunmak en insani olan duruştur, hepimizi bu insani duruşa davet ediyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Baluken.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Başkan...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Canikli...

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Altay biraz önce “Terör örgütleriyle pazarlık yapıldı ve uyulmadı.” şeklinde gerçeği yansıtmayan bir töhmette bulundu.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Verdiğiniz sözleri tutmuyorsunuz ki adamlar bomba patlatıyor.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Canikli, iki dakika, başka sataşmaya meydan vermeyelim lütfen.

Sayın milletvekilleri, herkes kendi kanaatini ifade ediyor yani kimse kimsenin kanaatini paylaşmak zorunda değil ama saygıyla dinlemek durumunda. Dolayısıyla, her kanaatini serdeden de “Bana sataşılıyor.” diye lütfen bir daha söz istemesin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Peşinen önümüzü bağlıyorsun Başkanım, sataşmazsa niye söz isteyelim!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Canikli.

5.- Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

NURETTİN CANIKLI (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye’de bir zamanlar Kürt sorunu vardı. Kürt sorununun olduğu dönemlerde, Kürt sorununun olduğu, hiç kimsenin cesaret edemediği, dile dahi getiremediği, ağzına almaktan çekindiği bir dönemde Sayın Cumhurbaşkanımız -o dönemde Sayın Başbakanımız- tarafından cesaretle dile getirilmiştir. Evet, doğru, Kürt sorunu vardı.

PERVİN BULDAN (İstanbul) – Niçin gereklerini yerine getirmiyorsunuz?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sen niye inkâr ediyorsun o zaman?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) - Gerçekten, ciddi asimilasyon sıkıntıları yaşandı, ayrımcılık yapıldı...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Kürdistan realitesi” de vardır, bunu da kabul et.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) - ...ciddi anlamda baskılarla karşı karşıya kaldı o bölgede yaşayan Kürt vatandaşlarımız.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Şimdi ne oldu?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) - Bunları biz biliyoruz, bunları söyledik ve ilk defa kurumsal olarak bu kadar yüksek sesle dile getiren siyasi parti de AK PARTİ’dir ve onun o zamanki Genel Başkanı, bugünkü Cumhurbaşkanımızdır.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Niye “Kürdistan realitesi”ni inkâr ediyorsun?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) - Doğru mu, doğru? Neden söylendi? Çünkü baskılar vardı, ana dillerini dahi konuşmakta bölgedeki vatandaşlarımız sıkıntı yaşıyordu.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Şimdi de izin vermiyorsunuz.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) - Bunu biliyoruz, sayısız örnekleri var. Cezaevinde, Türkçe bilmeyen bir annenin, oğluyla ana dilinde konuşamaması gibi garabetleri bu ülke yaşadı. Hiç kimsenin dile getiremediği dönemde biz bunları dile getirdik.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Biraz önce “Kürdistan” a niye karşı çıktınız?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) - Ama, artık bunların tamamı AK PARTİ dönemlerinde tarih oldu, ortadan kaldırıldı, bitti.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Kürdistan realitesi” var mıdır, yok mudur?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) - Onlar bittiği için bugün Kürt problemi yoktur ama terör problemi vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kürt problemini çözdüğümüz gibi terör problemini de çözeceğiz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – “Kürdistan” ne oldu “Kürdistan”?

TUĞBA HEZER ÖZTÜRK (Van) – 10 yaşındaki çocuk terör mü?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) - Bakın, herkesi samimiyet testine davet ediyorum. Yıllardan beri bakın, elli yıl, altmış yıl, her neyse bu ülkede o bölgede yaşayan Kürt vatandaşlarımıza söylüyoruz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Konuşarak çözelim, konuşarak Sayın Canikli, diyalogla.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) - Vatandaşlarımıza yapılmadık baskı, işkence kalmadı, asimile etmeye çalışmak da dâhil olmak üzere.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Bitmiş mi, şimdi de aynı devam ediyor.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) - O dönemleri biliyoruz ama bugün hiçbir yerde, hiçbir noktada, Türkiye’nin hiçbir yerinde buna benzer sorunlar yoktur, bundan dolayı takibata uğrayan...

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Sokağa çıkma yasağı nedir? Cezaevleri niye dolu?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) - ...yasaklanan herhangi bir durum söz konusu değildir ve olmayacaktır da. O yüzden, bir çelişki yoktur, Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadesinde bir çelişki yoktur. Gerçeği bu kadar samimiyetle, cesaretle söyleyen başka bir lider de yoktur.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Canikli.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Vural...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, tabii, bu tartışmayla ilgili...

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Vural konuşuyor.

OKTAY VURAL (İzmir) – ...vatandaşlarımızın gözü önünde tecelli eden bu tartışma, aslında, Sayın Canikli'nin, yerinden vatan toprağının "kürdistan" olarak nitelendirilmesine karşılık ortaya koyduğu tavra anlam kazandırmanın önemli olduğunu ifade edecekken, şimdi kürsüde, Mecliste ifade edilmiş "kürdistan" ifadesine karşılık tavrı oluşturan...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Oktay Bey'e hangi gerekçeyle söz verdiniz? Grup Başkan Vekili de değil.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sözümlü kesmeyelim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yani eğer böyle bir usul varsa milletvekillerimiz de tek tek kalkıp siyasi partimizin propagandasını, görüşlerini dile getirirler.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sözümlü kesmeyelim efendim, sözümlü kesmeyelim.

BAŞKAN – Ne için söz talep ettiğini sordum, şimdi onu izah ediyor.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ama, yani, bu söz talebiyle ilgili bir şey yok ortada. Grup Başkan Vekillerine bu konuda bir tasarruf hakkı var ama...

BAŞKAN – Sayın Baluken, benim takdirime lütfen karışmayın, o, benim takdirimdir, kanaatimi...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Oktay Bey şu anda Grup Başkan Vekili değil.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Neden değil?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Dolayısıyla, ne için söz verdiğinizi biz anlayamadık, bize izah ederseniz...

BAŞKAN – Dinleyelim ne için söz talep...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, tabii, Grup Başkan Vekili olduğumu bilmeyenin bu konuşmayı yapmış olmasının gerçekten ayıbı kendisine aittir. Dolayısıyla, kendi yanlışını size düzeltirmek istemesi de bir garabetdir doğrusu. Grup Başkan Vekili olup olmadığı sorgusunu kendisine de iletmek lazım kendisi Grup Başkan Vekili mi, değil mi, diye. Dolayısıyla, bir grubun söz hakkı varken başka bir grubun bu konuda dil uzatması haddine değildir. Önce haddinizi bileceksiniz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Siz haddinizi bileceksiniz. Bir yanlışlık varsa...

OKTAY VURAL (İzmir) – Haddinizi bileceksiniz, burada hangi sıfatla, benim sıfatımı tayin edecek de siz değilsiniz, ona göre. (MHP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Normal konuşun.

BAŞKAN – Sayın Vural, Genel Kurula hitap edin lütfen.

OKTAY VURAL (İzmir) – Dolayısıyla, bilmeyen bir kimsenin...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ne hakla söz aldığını gerekçelendirmek zorunda.

BAŞKAN – Sayın Baluken, Grup Başkan Vekili Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ya, Meclisi sen mi yönetiyorsun? Sen mi yönetiyorsun Meclisi ya?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bizim basından okuduğumuz haberlerde farklı bilgiler vardı, o nedenle bir yanlışlık varsa da doğru dürüst ifade edelim, rencide ederek hitap edilmez.

BAŞKAN – Sayın Baluken, buraya Grup Başkan Vekili olarak grup önerisi getirmiş. Kaldı ki, bu, benim takdirimdir.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Gerekçesini size sunmak zorunda.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, her milletvekilinin söz talebi hakkı vardır, bir milletvekilinin...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Grup Başkan Vekili de olsa sunmak zorunda. (MHP sıralarından gürültüler)

OKTAY VURAL (İzmir) – Meclisi herhâlde HDP yönetmiyor. Burada değil bir Grup Başkan Vekili, bir milletvekili olarak da sözümüzü istediğimiz yerde, istediğimiz zamanda, kimsenin kısıtlamasına gerek kalmaksızın kullanmasını da biliriz.

BAŞKAN – Evet Sayın Vural...

OKTAY VURAL (İzmir) – Bizim söz hakkımızı HDP mi tayin edecek canım?

BAŞKAN – Burada Meclis, gündemine hâkimdir. Meclis Başkanlık Divanı kendi kararını uygular, kimsenin tesirinde kalmaz Sayın Vural.

Buyurun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Herkes sınırını bilecek. Meclis Başkan Vekili yönetiyorsa burada bir milletvekilinin hangi söz talebini neden istediğinin tayin yeri Meclis Başkan Vekilidir.

BAŞKAN – Arkadaşlar lütfen...

OKTAY VURAL (İzmir) – Onun için herkes haddini bilsin.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Nurettin Canıklı'nın Meclis Genel Kurulunda kullanılan bir kelime -"kürdistan" kelimesi- münasebetiyle bunun yanlış olduğunu ifade etmesini gerçekten Türkiye'nin çok önemli yanlışlardan dönmesinin bir nişanesi olarak görmüştüm ama Meclis kürsüsünde, bu defa, dönemin Başbakanının -şimdi Sayın Cumhurbaşkanı'nın- kullandığı "kürdistan" kelimesi karşısında bununla ilgili bir ifade kullanmayı bununla ilgili bir ifadenin yanlış olduğunu zikretmemesinin de çok büyük bir yanlışlık olduğunu ifade etmek istiyorum.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – O ifadeyi kullanmak bile istemedim. Bakın, o ifadeyi kullanmadım bile.

OKTAY VURAL (İzmir) – Burada "kürdistan" kelimesine karşı çıkıyorsunuz burada da karşı çıkacaktınız.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Kullanmadım bile Oktay Bey, kullanmadım.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Cumhurbaşkanının yaptığı, kim olursa olsun, bir yanlış ifade etmek için o yanlış ifade ediyorsanız orada da ifade edecektiniz.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Tarihî bir gerçekten bahsediyoruz Sayın Vural. Yapmayın Allah aşkına ya!

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, Meclis kürsüsünde dönemin Başbakanının ifadesiyle Milliyetçi Hareket Partisine yönelik bir sataşma olmuştur. Bu bakımdan bu sataşmayı düzeltmek ve Milliyetçi Hareket Partisinin bu konuda görüşünü yüce Genel Kurula ifade etmek üzere sataşmadan dolayı söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Vural, Sayın Baluken'in eğer bir sataşması varsa veya diğer gruplardan bir sataşma varsa ona yönelik olarak ben size sataşmadan söz vereyim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Cumhurbaşkanının sataşması var.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, biraz önce Sayın Engin Altay için verdiğiniz söz talebini Milliyetçi Hareket Partisine vermemekte neden ısrar ettiğinizi anlayamıyorum.

BAŞKAN – Ona da aynısını sordum, Sayın Baluken’i işaret etti.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, Meclis kürsüsünde ifade edilen kimin sözü olursa olsun Meclis kürsüsünde ifade edilmişse ona cevap hakkımız vardır.

BAŞKAN – Aynı şekilde size de vereceğim ama Sayın Altay’a da sordum, o HDP sözcüsünden böyle bir sataşmanın olduğunu ifade etmişti. Ben aynı gerekçeyle size de söz veriyorum.

İki dakika buyurun Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Yusuf Halaçoğlu efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Halaçoğlu, iki dakika.

Başka bir sataşmaya meydan vermeyelim lütfen.

6.- Kayseri Milletvekili Yusuf Halaçoğlu’nun, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli’nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Değerli milletvekilleri, kişinin okuduğunu öncelikle anlaması gerekir. Cumhurbaşkanı olması doğru söylediği anlamına gelmez. Sayın Cumhurbaşkanı 2011’de Avrupa Konseyinde de “Haçlı Seferleri Doğu’ya medeniyet getirmişti.” demişti.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Yok ya!

YUSUF HALAÇOĞLU (Devamla) – Videosunu dinletirim.

Dolayısıyla orada “Kürdistan” olarak Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nden bahsetmiyor; her şeyden önce, gizli tutanakları tekrar okuduğunuz zaman anlarsınız çünkü ilk Meclis döneminde Musul ve Kerkük bölgesi de, hâlâ Irak’ın kuzeyi de Osmanlı Devleti’ne aittir. Dolayısıyla o bölgelerde “Kürdistan” vardır, Anadolu’da hiçbir zaman Kürdistan olmamıştır. Anadolu’da, Kürtlere ait bir tane millî, mimari eser yoktur; yine, bir tane beylik yoktur tarih boyunca.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Sizin yazdığınız tarih.

YUSUF HALAÇOĞLU (Devamla) - Dolayısıyla ne zaman vardır? 1847 yılında bir Kürdistan Eyaleti kurulmuştur; o da 1839 Tanzimat Fermanı’nda Batılıların isteği üzerine, o da 1864’te kaldırılmıştır. Dolayısıyla Anadolu’da hiçbir zaman Kürdistan olmamıştır. Cumhurbaşkanı da, bu sözü dolayısıyla kendisini düzeltmelidir.

Bir defa, tekrar ediyorum, tarihi gerçekler; hepsinin belgesi mevcuttur... İsterseniz kabul edin isterseniz etmeyin ama Adalet ve Kalkınma Partisinin Cumhurbaşkanı’na rağmen Kürdistan olmadığının söylenmesi gerektiğini söylemesi de kayda değerdir.

Hepinize teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.32

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.52****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER : İshak GAZEL (Kütahya), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 13'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- MHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Oktay Vural tarafından, Suriye ve Irak'ta meydana gelen gelişmelerin millî güvenlik ve menfaatimize ve Türkmen varlığına etkileri ve bu konuda dış politikamızın temel hedef ve çizgisi hakkında 8/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin, Genel Kurulun 10 Aralık 2015 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

10/12/2015

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 10 Aralık 2015 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Oktay Vural

İzmir

MHP Grup Başkan Vekili

Öneri:

8 Aralık 2015 tarih, 278 sayıyla TBMM Başkanlığına İzmir Milletvekili ve MHP Grup Başkan Vekili Oktay Vural'ın verdiği, "Suriye ve Irak'ta meydana gelen gelişmelerin millî güvenlik ve menfaatimize ve Türkmen varlığına etkileri ve bu konuda dış politikamızın temel hedef ve çizgisi" hakkında verdiğimiz genel görüşme açılması önergemizin 10/12/2015 Perşembe günü (bugün) Genel Kurulda okunarak görüşmelerinin bugünkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisi lehinde ilk söz Ümit Özdağ, Gaziantep Milletvekili.

Buyurun Sayın Özdağ. (MHP sıralarından alkışlar)

ÜMİT ÖZDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orta Doğu bölgesi, bir bölgesel iç savaştan geçiyor. Bu bölgesel iç savaşta şu ana değin bölgesel ve küresel güçlerin bir vekâleten savaş süreci içerisinde olduğunu görüyoruz. Son günlerde gerçekleşen gelişmelerle ne yazık ki bu vekâleten savaşın asaleten savaşa dönüşme ihtimali de ortaya çıktı. Bu bölgesel iç savaş bölgede var olan ulus devletlerin etnik ve mezhep fay hatları boyunca gerçekleşiyor. Orta Doğu iç savaşının sonunda bu savaşın parçası olan ulus devletlerin etnik ve mezhepsel fay hatları boyunca parçalanması hedefleniyor.

Esasen bu projenin 1974'e kadar geri gittiğini biliyoruz. 1974'te, petrol krizi sonrasında, dönemin önemli Amerikalı devlet adamı Henry Kissinger Arap dünyasında ortaya çıkan ve Abbasilerden sonra ilk kez görülen millî bilincin nasıl dağıtılabileceği üzerine bir çalışma yapılmasını istemişti. Bu konuda bildiğimiz ilk çalışma 1978 Haziranında Preston Üniversitesinde Bernard Lewis'in başkanlığında yapılan gizli toplantıydı ve bu toplantıda Orta Doğu'nun Lübnanlaşması -o zaman bu kavram kullanılıyordu, çünkü Lübnan değişik etnik gruplardan ve mezheplerden oluşuyordu- daha sonra da Orta Doğu'nun Balkanlaşması kavramları tartışıldı. Bernard Lewis'in başkanlığında yapılan bu toplantıda ortaya çıkan proje, Orta Doğu'daki bütün mezheplerin ve bütün etnik grupların kendi millî devletlerine sahip olması, sonra da bunların bir Osmanlı modeliyle federasyon veya konfederasyonda birleştirilmesi idi.

Bunu somut bir şekilde, bu düşünce çizgisini, Şubat 1982'de Dünya Siyonist Örgütünün yayın organında çıkan, Oded Yinon tarafından yazılan bir makalede gördük. "İsrail için 1980'lerde Güvenlik Stratejisi" başlığını taşıyan bu yazıda, Preston Üniversitesinde yapılan toplantıda ortaya atılan temel görüşün geliştirilmiş hâli ortaya kondu ve Yinon, İsrail'in güvenliği için Suriye'nin 4'e, Irak'ın da 3'e bölünmesi gerektiğini ortaya attı. Yine, bu görüşü, Bernard Lewis tarafından hemen 1991'de, Basra Körfezi Savaşı'ndan sonra Foreign Affairs dergisinde yazılan makalede Orta Doğu'da Arap milliyetçiliğinin bittiği ve Arap milliyetçiliğinin yerini bundan sonra radikal İslamcılığın alacağı tezi ve Orta Doğu'nun artık yeniden Lübnanlaşma süreci içerisine gireceği tezi devam ettirdi. 1996'da bu sefer Washington'dan bu tezin devamının geldiğini gördük ve Richard Perle'ün başkanlığındaki bir grubun yazdığı yazıda, Yinon'un makalesinin, yani Orta Doğu'nun parçalanması gerektiğinin ve parçalanmanın hangi halkların üzerinde olması gerektiğinin ortaya atıldığını okuma şansını elde ettik.

Tabii, belki, elimize geçen en önemli belge, Orgeneral Wesley Clark'ın -ki NATO'nun Avrupa Birlikleri Komutanı- hemen 11 Eylül'den sonra Pentagon'da Kasım 2001'de yaptığı görüşmede kendisine "Irak'la başlayacağız; Suriye, Lübnan, Libya, İran, Somali ve Sudan bölünecek." diye Pentagonlu kurmay subaylar tarafından, Amerikan kurmay subayları tarafından bilgi verildiğini anılarında yazıyor. Nihayet, Haziran 2006'da da Amerikalı istihbaratçı Ralph Peters'in yazmış olduğu "Kanlı Sınırlar: Daha İyi Bir Orta Doğu Nasıl Görünür?" adlı çalışmayı görme imkânımız oldu. Yani, bir Balkanlaştırma konseptinin şu anda Orta Doğu'ya uygulanmaya çalışıldığını görüyoruz.

Hâl böyleyken, Orta Doğu'da büyük politikalar yapmayı hedefleyen, Şam'da Emevi Camisi'nde cuma namazı kılmayı tasarlayan, Suriye'de her köyde ne olduğunu bildiğini iddia eden iktidarın, ne yazık ki, üzülmeye söyliyorum, bütün bu gelişmeler, bölgesel iç savaş gelişmeleri sırasında Diyarbakır'da on gündün beri bir sokağa cumhuriyet savcısını sokamadığını görüyoruz. Evet, bir cumhuriyet savcısını bu devlet bir sokağa sokamıyor ve Sur'da PKK, bölgesel bir kalkışmanın temellerini hazırlamak için bir ayaklanma çalışması içerisinde.

Bu olurken yine Meclisin bilgisinden kaçırılan bir başka husus, müttefik güçlerin, Amerika Birleşik Devletleri başta olmak üzere; Adana, Diyarbakır, Batman, Sinop ve Malatya'ya yerleşmek üzere hazırlık yapmaları ve Amerikalılarla yapılan askerî görüşmeler. Şimdi, bu coğrafyanın yani Amerikan askerlerinin gelmesi beklenen coğrafyanın aynı zamanda PKK'nın bir kalkışmaya hazırlandığı coğrafya olduğunu da görüyoruz. Bir an için kendi kendinize lütfen sorun "Bu, akıllıca bir iş mi?" PKK'nın kalkışma yapmayı tasarladığı coğrafyaya bu Meclisin 1 Mart tezkeresinde reddettiği sayıya yakın bir Amerikan askerini getirmeyi düşünmek ve bunun konuşmalarını yapmak.

Yine, bütün bunlar olurken bir süre önce bir Rus uçağını düşürüyoruz ve Rus uçağını düşürürken de iki gerekçemiz olduğunu söyliyor Hükûmet; bunlardan bir tanesi "Hava sahamız ihlal edildi." Bu doğru, hava sahamızın -birçok kez uyarımıza rağmen- ihlal edilmesi kabul edilebilir gibi değil ama

2014 senesi içinde hava sahamız 114 kez ihlal edilmiş. Demek ki 114 uçak düşürmemiz lazım. Hadi üçüncü seferde düşürüyoruz diyelim, 114'ü 3'e bölün; 30, 32 tane, 35 tane uçak düşürmemiz gerekiyor. Demek ki bu hava sahası ihlali o kadar, çok önemli görünen bir husus değil.

İkincisi, Bayır Bucak Türkmenlerini korumak için bu girişimin yapıldığı iddiası. AKP hükümetleri -ne yazık ki- 2004'ten bu yana, Orta Doğu'da bütün taraflara eşit mesafe ilkesini benimsediğinden bu yana Türkmenler yalnız bırakılmışlardır ve bu yalnızlığın sonunda, sayıları 10 milyonu bulan Orta Doğu Türkmenliğinin sıklet merkezini oluşturan Suriye ve Irak Türkmenliği 1918'den bu yana yiyebildiği en ağır darbeyi yemiştir ve yemeye de devam etmektedir.

Irak'ta Kerkük, Telafer, Tuzhurmatu, Beşir gibi Türkmen kentlerinde katliamlar gerçekleşirken AKP hükümetleri susmuştur. KDP ve KYB'nin infazcılarını Kerkük'te Türkmenleri infaz ederken AKP hükümetleri susmuştur. Telafer'de ABD ve peşmerge, Telafer'i 5 kez muhasara edip saldırırken birincisinde Sayın Gül'ün karşı çıkışı dışında AKP hükümetleri susmuştur.

Suriye'de Türkmenlere yapılan etnik temizliğin boyutlarını biz söyleyemiyoruz, Suriye insan hakları örgütleri söylüyor ve onlar karşı çıkarken yine AKP hükümetleri susmuştur. Demek ki aslında, Türkmenlere yönelik de ciddi bir politika yoktur ve Türkmenler de söylenildiğinin aksine, silahla Türkiye tarafından desteklenmemektedir, tek başlarına bırakılmışlardır.

Şimdi, bölgemizde büyük bir savaş yaklaşıyor. Doğu Akdeniz'de 12 ulusun 36 gemisi bir araya geldi, savaş uçakları bölgeye yığılmış durumda. Bunu çok kısa zamanda kara güçleri de izleyecek. İstemesenez bile bu ortamdan savaş çıkabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Ben burada, sadece Milliyetçi Hareket Partisi Milletvekili olarak değil, bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak bu Meclisin bu durumu öncelikle ele alması ve değerlendirmesi gerektiğini düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum, sağ olun. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özdağ.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisi aleyhinde ilk söz Hişyar Özsoy, Bingöl Milletvekili.

Buyurun Sayın Özsoy. (HDP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Hişyar” ne demek?

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum öncelikle.

“Hişyar” ne diye sordular, “uyanık, zihni açık” demek. Hem “literal” anlamda “zihni açık” hem de metaforik anlamda “zihni açık” demek, Kürtçe.

Şimdi, ben şuradan başlamak istiyorum.

Az önce bence çok talihsiz bir tartışma oldu “kürdistan” kavramı üzerinden. O tartışmayı bir daha başlatmak gibi bir niyetimiz yok. Yalnız, o tartışmada yani neredeyse hiçbir cümlesine katılmadığım Sayın Caniklioğlu'nun bir belirlemesine katıldığımı ifade ederek başlamak istiyorum.

Sayın Caniklioğlu yaptığı konuşmada...

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – “Caniklioğlu” değil, Canikli.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Pardon, özür dilerim.

Sayın Canikli yaptığı konuşmasında şöyle dedi: “Meselelere irki yaklaşmamak lazım.” “Kürt” ve “kürdistan” kelimelerinin kullanılışında herhâlde bu anlamda kullandı yani irki bir çerçevede kullanılmış gibi konuştu; ona katılmıyorum ama evet, meselelerimize bizim irki, soy üzerinden yaklaşmamamız gerekiyor.

Bu, bugün tartıştığımız konu açısından şu anlamda önemli: Evet, orada Türkmen vatandaşlarımız, Türkmen halkımız ciddi sıkıntılar içerisinde ancak Suriye’de yaşayan bütün halklar ciddi sıkıntılar içerisinde. Bakın, Türkmen halkı konusundaki bu hassasiyeti, biz mesela Mart 2014’te Ermeniler oradan sürülürken de keşke insani bir yaklaşımla gösterebilseydik, mesela Kürtler Kobani’de direnirken keşke gösterebilseydik. Onlara da... İnsani temelde biz meseleye baktığımız zaman, mesele artık soy, ırk kavramının dışına çıkmış olurdu. Belki, o anlamda bütünlüklü bir insani yaklaşımı da biz geliştirebilirdik.

Şimdi, Türkmenler dört yıldır, sadece dört değil altmış yıldır Suriye’de dünya kadar sıkıntı yaşıyorlar. Sormak lazım: Neden 2015 yılında Türkmenler bu kadar önemli bir konu oldu bir anda Türkiye gündeminde, insanlar sokaklara döküldüler? Esad beş yıl önce Türkmenlere çok mu iyi davranıyordu? Ne oldu? Ne değişti? Değişen şudur: Bakın, Türkiye’nin Suriye’ye dair tehdit algısını değiştirmesi gerekiyor. Türkiye’nin, Türkiye Cumhuriyeti devletinin ve Hükûmetinin Suriye’ye bakış açısı maalesef, Kürt tehdidiyle şekillenmiş durumda. Özellikle, Kürtlerin 3 tane kantonu var biliyorsunuz, birbirinden coğrafik anlamda ayrılmış 3 kanton; o 3 kantondan 2 tanesi bu yazın birleşince tehdit algısı güçlendi. Zaten, o tehditten hemen sonra... Biliyorsunuz, bu 2 kantonun, Cizire ve Kobani kantonlarının birleştirilmesinden sonra Türkiye mevzuu bir ulusal güvenlik mevzusu olarak iyice belirledi. Ondan sonra, hatırlarsınız, Suruç’taki katliam oldu. Ondan sonra, hâlâ aydınlatılmamış 2 polisin öldürülmesiyle birlikte bir anda İncirlik Amerika’ya gitti ve devlet Kandil’i bombalamaya başladı.

O gün bugündür de biz, bölge milletvekilleri olarak gerçekten savaşın tahribatını onarmaya çalışıyoruz. Cenazelere gidiyoruz, insan hakları ihlallerini rapor ediyoruz, bunu buraya getirmeye çalışıyoruz. Dönem dönem konuşuyoruz, kimsenin bizi çok fazla dinlemediğini düşünüyoruz. O gün bugündür bir girdabın içerisindeyiz.

Şimdi, bizim siyasetçiler olarak sorumluluğumuz, hele hele muhalefet olarak düşüncelerimizi olgusal bir şekilde Türkiye’nin, Meclisin gündemine sunmak. Bizim söylediğimiz şudur: Türkiye, Kürtleri bir tehdit olarak algılamaktan artık uzak durmalıdır.

Bakın, 2003 yılında Kürtler Irak’ta bir statü sahibi oldukları zaman Türkiye’deki tartışmaları hatırlıyorsunuz değil mi? Yine AKP Hükûmeti iktidardaydı. 2006, 2007 yıllarına kadar “Efendim, orası Kuzey Irak; biz aşiret liderleriyle, kabile liderleriyle görüşmeyiz.” diyorlardı. Bakın, iki gün önce Sayın Barzani Türkiye’ye geldi, buraya geldi ve Kürdistan Bölgesel Yönetimi’nin Başkanı olarak buraya geldi, kıyametler filan da kopmadı. Şimdi, Türkiye, bizim düşüncemiz “Irak’ta biz bir hata yaptık -bu, zaten dönem dönem dillendirildi- Suriye’de aynı hatayı yapmayacağız...” Orada da bir Kuzey Irak, kuzey Suriye sendromu söz konusu. Yani isimlendirmeye bile yanaşmayan, bir şekilde Kürtler orada herhangi bir siyasal statü elde etmesin diye binbir türlü sorunlu ilişkiye girmiş durumdadır Türkiye.

Bakın, çok öyle... Zaman da çok çabuk geçiyor bu kürsüde. Çok fazla, ben böyle şahsi anekdotlar vermek istemiyorum ama şu anekdotla belki paylaşabiliriz Türkiye’nin Orta Doğu ve Suriye politikasını. Ortaokul 2’deydim, bir arkadaşım yanıma geldi, çok canı sıkılmış, öyle kıvrıyor. Ne oldu, hayırdır, dedim. “Ya, hiç sorma, vallahi, ben geçen hafta anneme bir yalan söyledim.” dedi. Ee dedim. “O yalanı desteklemek için 10 tane daha yalan uydurmak zorunda kaldım. Annem ısrarla da soruyor, her defasında bir yalan daha uydurmak zorunda kalıyorum, bir yalan daha uydurmak zorunda kalıyorum. Artık, kendi

yalanlarıma ben kendim inanmaya başladım.” Dedim ki: O zaman doğruyu söyle, doğruyu söyle. Gözleri kocaman açıldı, şu kadar, doğruyu söylemekten bu kadar korktuğuna kendisi utandı. Sonra, gitmiş annesiyle konuşmuş, annesi de çok fazla kızmamış. Bunu şunun için anlattım: Teşbihte hata olmaz, yalan da demiyorum ama AKP Hükûmetinin, Türkiye Cumhuriyeti devletinin Suriye’de yaptığı çok temel bir yanlış var. Bu temel yanlış, sürekli olarak başka yanlışlara götürüyor. Bu temel yanlış şudur: Hâlâ belli bir inkârcılık üzerinden, bizim Rojava dediğimiz bölgede Kürtleri bir tehdit olarak görüyor, hatta ve hatta pratikte IŞİD’i Kürtlere tercih ediyor. Bakın, bütün bu mesele, bütün bu kızıl kıyamet niye kopuyor, biliyor musunuz, şu an Türkmen mevzusunun Türkiye’de bu kadar tartışılması? Kürtlerin 2 kantonu birleşmiş, Afrin ve Kobani arasındaki 82 kilometrelik, 90 kilometrelik bölgede...

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Tabii, daha çok tartışılır.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Tartışacağız tabii ki.

Cerablus mıntıkasında, olur da IŞİD oradan çıkarsa Kürtler oraya girmesin diye Türkmen kartını oynuyor. Şu an yapılan şey budur, bu şekilde görüyoruz yoksa üç sene önce de Türkmenlerle ilgili konuşsalardı, gündem oluştursalardı. Biz de şunu söylüyoruz, bakın, bizim söylediğimiz şudur: Suriye’de siz, bakın, istesenez de istemesenez de Orta Doğu’da... Evet, Ümit Bey bir şey söyledi “Orta Doğu alt üst oluyor.” Evet, Orta Doğu alt üst oluyor ve Kürtler, hem Irak’ta hem Suriye’de hem Türkiye’de statükonun dibine gömülmüş Kürtler bu sistemler çatırdadıkça bir siyasal aktör olarak ortaya çıkıyorlar. Bakın, şu an Suriye’de, Türkiye’de ve Irak’ta Kürtler olmadan siyasal denklem kurulamıyor. Dolayısıyla, bir daha “Kürtleri götüreceğiz biz, tarihin dibine gömeceğiz, o siyasal statükonun dibine gömeceğiz...” Gerçekten beyhude bir çabadır, gerek de yoktur. Kürtlerle sağlıklı bir temelde, demokratik bir temelde ilişkilenecek mümkündür, bizim söylediğimiz budur.

Oturup Kürtler illaki orada hak sahibi olmasın diye her türlü karanlık güçle iş tutmak, ilişki tutmak, silah sevkiyatları, bütün bunların hiçbirisine gerek yok. O yalan hikâyesini bunun için anlattım. Bu Kürt karşıtlığı durumdan çıkabilirse Hükûmet ve devlet aklı, Kürtlerle daha demokratik bir temelde bir ilişki kurabilir ve hem Suriye’de hem Irak’ta hem Türkiye’de siyasal istikrarın toplumsal adalet bağlamında tesis edilmesine katkı sunabilir diye düşünüyoruz. Bu bir fırsattır, şu an Kürtlerin de elinde Türklerin de elinde işleri daha farklı idare etmenin imkânları ve araçları mevcuttur. Ama biz bunu görmüyoruz. Ne görüyoruz? Rojava’da son derece sert bir vekâlet savaşı var. Türkmenler de maalesef, Türkiye’nin vekâlet savaşını yürütmek için orada Kürtlere karşı konumlandırılmaya çalışılıyor, böyle düşünüyoruz.

HÜSEYİN KOCABIYIK (İzmir) – 1996 Ankara anlaşmasının maddelerine bakın.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Sınırın bu tarafında da...

HÜSEYİN KOCABIYIK (İzmir) – Genel Kurulu yanıltıyorsunuz siz.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Düşüncemi ifade ediyorum.

HÜSEYİN KOCABIYIK (İzmir) – 1996 Ankara anlaşmasının maddesine bakın.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Başkan, müdahale edebilir misiniz.

BAŞKAN – Müdahale etmeyelim kürsüdeki hatibe, o düşüncelerini ifade ediyor. Sonradan...

HÜSEYİN KOCABIYIK (İzmir) – Sayın Başkan, Genel Kurulu yanıltıyor deminden beri. 1996 Ankara anlaşmasının Türkmenlerle ilgili maddesine bak.

BAŞKAN – Lütfen kürsüdeki hatibe müdahale etmeyin.

Buyurun Sayın Özsoy.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Başkan, zamanımı yedi.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun. Tamam, buyurun.

HÜSEYİN KOCABIYIK (İzmir) – Bu kadar yanlıtır mı ya Genel Kurul!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Tamam.

Sataşmamaya çalışıyorum arkadaşlar.

Sınırın o tarafında son derece sıkıntılı bir durum var, vekâlet savaşları var. Bizim düşüncemiz Türkmenlerin bir kart olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – ...o vekâlet savaşında konumlandırıldıkları, diğer taraftan...

Biraz sesi açabilir misiniz, zamanımdan yemişti Sayın Başkanım. Bir de toparlayayım, ilk defa çıkıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Özsoy, tamamladınız. Buyurun.

Süreyi uzatamayacağım maalesef. Bütün arkadaşlara aynı şekilde şey yaptım.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bir dakikadan fazla oradan müdahale vardı.

BAŞKAN – Ya, şimdi, tüm konuşmalara zaman zaman müdahaleler oluyor. Buyurun Özsoy, o şekilde tamamlayın. Bir kural koyduk, onu herkese adil bir şekilde uygulayalım, o şekilde tamamlayın.

Tamam, buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bağlasın Başkan ya.

BAŞKAN - Kayda geçiyor zaten, siz tamamlayın bu şekilde.

Buyurun.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Yeni bir vekil olarak Meclise karşı olan gerçekten saygımızı...

BAŞKAN – Nezaketinizi görüyorum. Teşekkür ediyorum.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Bir toparlayalım.

BAŞKAN - Ben de adil bir yönetim sergilemek istiyorum herkese eşit bir şekilde, adil bir şekilde.

Buyurun, bitirin cümleyi.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Söz hakkı alındı Başkan, söz hakkı alındı yani.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Şunu söylüyoruz: Suriye’de bir vekâlet savaşı yürürken... Bakın, Türkiye’de bu yaz boyunca... O bölgelerin bazılarına ben de gittim, bu sokağa çıkma yasakları...

Arkadaşlar, tek bir şey hatırlatarak bu kürsüden ayrılmak istiyorum. Bu sokağa çıkma yasaklarını -yani “İçeride militanlar var.” diye gidip, komple bölgeleri ablukaya alıp susuz, elektriksiz bırakma- bu yöntemi kim kullanıyor biliyor musunuz arkadaşlar, en yaygın, en baskın şekilde? Kim kullanıyor biliyor musunuz? İsrail Batı Şeria’da ve Gazze’de kullanıyor. “4 militan buraya girdi, ben bütün mahalleyi alıyorum.” diye, böyle bir teknikleri, yöntemleri var. Kullandığımız tekniklerin de seçercesine bir bakın diyoruz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Özsoy.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, ne zaman takdir edersiniz bilmiyorum ama verdiğimiz önergeyi -yanlış bir anlam yüklemek suretiyle- etnik ayrımcılıkla ilişkilendiren hatibe önergemizin mahiyetinin ne olduğunu açıklamak üzere sataşmadan dolayı söz talep ediyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Vural, konuşmaları bitirelim. Bu arada ben bir tutanakları da isteteyim yani sayın hatip mümkün mertebe sataşmadan düşüncelerini ifade etmeye çalıştı gördüğüm kadarıyla. Ben tutanakları isteteyim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Yeterince sataştı zaten efendim. Yani Türkmenleri bile vekâleten bir savaş yürütmekle suçlayan ve Türkiye’yi dahi suçlayan bir yaklaşım tarzı oldu.

BAŞKAN – Tutanakları isteteyim, eğer grubunuza ya da şahsa yönelik bir sataşma varsa söz veririm.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sataşma var. İstirham ediyorum, bitmeden önce bunu sağlayınız.

BAŞKAN – İsteteyim tutanakları Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Ümit Özdağ o konuda sataşmaya...

BAŞKAN – Şu anda değil, ben tutanakları isteteceğim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Söz vereceğiniz zaman, Sayın Ümit Özdağ...

BAŞKAN – Peki efendim.

Milliyetçi Hareket Partisi grup önerisi lehinde ikinci söz, Eren Erdem, İstanbul Milletvekili.

Buyurun Sayın Erdem. (CHP sıralarından alkışlar)

EREN ERDEM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben konuşmama Cenab-ı Allah’ın âlemlere rahmet diye müjdelediği Peygamber Efendimiz’in bir hadisişerifiyle başlamak istiyorum. Peygamber Efendimiz münafıklığı üç şekilde tanımlar, der ki: Münafığın alameti üçtür: Konuştuğunda yalan söyler, söz verdiğinde sözünden cayar ve son olarak belki de en önemlisi emanete hıyanet eder.

Şimdi, Sayın Başbakanımız diyor ki: “Türkmenlere MİT eskortuyla tır gönderdik, Bayır Bucak Türkmenlerine gönderdik.” Sayın Başbakan Yardımcımız da diyor ki: “Vallahi billahi o tırlar Türkmenlere gitmedi.” Şimdi, burada iki lafızdan birisi yalan. Dolayısıyla, soruyorum, münafık kim? İkisinden birisinin bu hadis çerçevesinde nifakla ilişkili bir tutum içinde olduğunu görüyoruz.

Bu bağlamda, değerli dostlar...

NECİP KALKAN (İzmir) – Böyle ifade mi olur ya!

BAŞKAN – Sayın Erdem...

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan, hakaret etmesin. Hakaret etmesin Sayın Başkan.

BAŞKAN - ...öyle kaba ve yaralayıcı sözler kullanmadan ifadelerimizi açıklayalım.

Buyurun.

EREN ERDEM (Devamla) – Kaba değil, ben burada bir hadisi paylaşıyorum, buna tahammül göstereceksiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bir de hainliğin tanımını yapar mısın? Türkiye ile İran çarpışırsa İran’dan yana olurum diye yazdın. Bir de hainliğin tanımını yaparsan.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hadisten niye rahatsız oldunuz?

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan, sözlerini geri alsın, kayıtlardan çıkarılsın. Bu hakarettir, açıkça hakarettir.

EREN ERDEM (Devamla) - Efendim, burada, yaklaşım olarak şöyle bir çirkinlikle karşı karşıyayız: Bize diyorlar ki MİT tırları... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Kayıtlardan düşürülsün Sayın Başkan. Kayıtlardan çıkarılması gerekir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan, böyle konuşma olmaz.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bir de hainliğin tanımını yap sen!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Kayıtlardan çıkarılsın Sayın Başkan, kayıtlardan çıkarılması gerekir, hakaret ediyor Sayın Başkan.

EREN ERDEM (Devamla) - Şöyle bir gerçek var: Sayın Bakan burada...

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Özur dilesin ve kayıtlardan çıkarılsın Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Erdem, bir dakika.

Sayın Canikli bir dakika.

Bakın, İç Tüzük 67 çok açık; ifadelerimizi kullanırken temiz bir dil kullanmak zorundayız. İçeriğine katılmayabilirsiniz ama birilerini münafıklıkla itham etmek, kaba ve yaralayıcı bir sözdür. (CHP sıralarından gürültüler)

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Kayıtlardan çıkarılsın, hakaret ediyor Sayın Başkan, sadece hakaret ediyor.

EREN ERDEM (Devamla) - Ben itham etmiyorum, ben bir sözü naklediyorum.

BAŞKAN – Kaba ve yaralayıcı sözdür; lütfen, temiz bir dile davet ediyorum.

Buyurun Sayın Erdem.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan öyle olmaz, kayıtlardan çıkartılması gerekir bunların. Hakaret ediyor Sayın Başkan. Böyle bir şey olur mu ya? Çıkacaksın burada hakaret edeceksin...

EREN ERDEM (Devamla) - Ben bir cümleyi naklediyorum. Burada... Sayın Bakan burada... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Canikli, sonra söz alırsınız. Dinleyelim Sayın Canikli.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Böyle konuşma olur mu! 10 katıyla iade ediyoruz.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Erdem, bırak, sen İran'dan yana savaşmayı yazıyorsun. Sen hainliğin tanımını yaz.

EREN ERDEM (Devamla) – Bakana soruyorum arkadaşlar, diyorum ki: Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde, birileri çıkmış, bu ülkenin kaynaklarını kullanmak suretiyle arkadaşlar, kalkıp da demin, hani emanete ihanet bahsi üzerinden devam ettireceksek eğer, Sayın Bakanımız burada, soruyorum. Gerçi Sayın Bakanımızın mensubu olduğu İçişlerinin alanına girmiyor, keşke dün Sayın Bekir Bozdağ buradayken sorma imkânı bulabilseydim.

Arkadaşlar, biliyorsunuz, Orta Doğu'da sarin gazı kullanılarak binlerce çocuk katledildi, katledildi, öldürüldü. Medyamızda bu gazı kimlerin kullandığı yönünde çeşitli ithamlar yer aldı. Soruyorum: Soruşturma numarası (2013/351), esas numarası (2013/139), iddianame numarası (2013/120), Adana Cumhuriyet Başsavcılığı. Korkmayın, savcı paralel değil, hâlâ görevinin başında ve Hükûmetin

bölgedeki iradesine de fevkalade sadık bir savcı, diyor ki: “Türkiye’de birileri IŞİD terör örgütünün mensuplarıyla irtibat kurmak suretiyle kimyasal silah olan sarin gazının hammaddesinin sevkiyatını sağlamıştır.” Savcı bununla ilgili bir soruşturma başlatmış.

Arkadaşlar, göstereyim, buyurun. Bununla alakalı bir tutuklama yapılmış, bir operasyon yapılmış ve bu sevkiyatı gerçekleştirdiği iddia edilen şahıslar tutuklanmışlar, cezaevine konulmuşlar. Ve bu sevkiyatla ilgili, savcının talimatıyla, iddia edilen şahısların tamamının telefonları dinlenmiş; o da bu iddianamede mevcut. Sayın Adalet Bakanı Bekir Bozdağ bu iddianameye fevkalade haiz ve vâkif çünkü çıktı, medyada açıklama da yaptı.

Arkadaşlar, bu tutukluların akıbeti ne oldu biliyor musunuz? Bir hafta içerisinde dosya kapatıldı, tutuklular serbest bırakıldı ve Suriye sınırını geçerek Türkiye’yi terk ettiler. Soruyorum şimdi: Sizin adalet anlayışınız bu mudur?

VEYSİ KAYNAK (Kahramanmaraş) – Savcıya inanıyorsun da hâkime inanmıyor musun?

EREN ERDEM (Devamla) – Sarin gazı sevkiyatı yapanları ülkenin sınırlarının dışına çıkarmak mıdır adalet anlayışınız?

VEYSİ KAYNAK (Kahramanmaraş) – Savcıya inanıyorsun da hâkime inanmıyor musun?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O dönemin Adalet Bakan Yardımcısı orada oturuyor.

EREN ERDEM (Devamla) – Ama, diğer bir taraftan soruyorum: Çıkıyor bir gazeteci... Daha vahim bir şey söyleyeceğim: Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin dönemin Başbakanının talimatıyla El Kaide terör örgütüne mühimmat gönderdiğini kim söylüyor biliyor musunuz? Bakın size söyleyeyim: Adana Valisi Hüseyin Avni Coş; tutanaklarda var, işte burada o tutanaklar arkadaşlar, isteyenler varsa çoğaltıp verelim. Vali diyor ki: “Başbakanın talimatıyla ben bu turların oraya gitmesini istiyorum.” Can Dündar’ı tutuklayan Savcı İrfan Fidan ne diyor biliyor musunuz? “Can Dündar Hükûmete ve Başbakana iftira atmamıştır, gerçek olan bir bilgiyi paylaşmıştır, devletin sırrını paylaşmıştır.” diyor. Peki, Can Dündar’ın iftira olmayan, İrfan Fidan’ın iftira olmadığını tescil ettiği haberi neydi arkadaşlar? O silahların IŞİD’e gittiği yönündeki haberdi. Yani, Cumhuriyet Savcımız Sayın İrfan Fidan diyor ki: “Can Dündar Hükûmete iftira etmiyor, gerçek bir bilgiyi paylaşıyor, devletin sırrını ifşa ediyor.” Şimdi, bunun üzerine soruyorum... Deminki sözüm, evet, yaralayıcı olmuş olabilir, eğer gerçekten de bu anlamda bahsettiğim maksadı aşmışsa herkesten özür diliyorum ama vicdanlara hitaben şunu sormak ve sual etmek istiyorum, diyorum ki arkadaşlar: Bu mudur bizim adalet anlayışımız, bu mudur bizim vicdaniyetimiz ve Orta Doğu’da barış getirme perspektifimiz? Biz İstebak’ta kafası kesilmiş çocukların hesabını kime soracağız? IŞİD denilen terör örgütünün gerçekleştirmiş olduğu bu büyük katliamların hesabını kime soracağız? Kobani’de öldürülmüş çocukların hesabını kime soracağız? Rejim güçlerinin katlettiği çocukların hesabını kime soracağız?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Esad’inkini?

EREN ERDEM (Devamla) – Biz sadece rejim güçlerini eleştirip IŞİD’in bölgede gerçekleştirdiği katliamlara kulak tıkayacaksak bu anlayış bizi doğru bir yere götürmez arkadaşlar.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – PKK’ninkini?

EREN ERDEM (Devamla) – Aynı şekilde, bakınız, burada görüyorsunuz, Dokumacılar iddianamesi. Ne diyor bu iddianame?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Polislerin?

EREN ERDEM (Devamla) – Hani, 25’inci Dönemde bu Mecliste Sayın Milliyetçi Hareket Partisi ile iktidar partisinin yan yana gelerek reddettiği terör komisyonunun kurulmasının akabinde ortaya çıkan Ankara katliamı, Suruç katliamı gibi hadiseler olmuştu, hepimiz yakinen biliyorsunuz. Bu iddianame diyor ki: Ankara’da yüzlerce insanın hayatıyla oynamış olan kalles İŞİD’ciler üç yıl boyunca devlet tarafından dinlenmiş, telefonları takip edilmiş, tek bir operasyon yapılmamış. Neden? Canlı bombaların kendini patlatmasını bekliyoruz çünkü. Peki, neden canlı bombaların kendisini patlatmasını beklerken insanların gazetecilikten dolayı cezaevlerine tıklılmasına göz yumuyoruz?

Hepiniz çok yakinen tanırırsınız, özellikle iktidar grubundaki milletvekili arkadaşlarımız fazlasıyla yakinen tanır. Orta Doğulu önemli bir mütefekkir, İslamcı bir sosyolog Ali Şeriatî der ki arkadaşlar: “Sadece devletin konuşma hakkı olduğu bir ülkede söylenen her söz yalandır, yalandır, yalandır.” (CHP sıralarından alkışlar) Bunun altını çiziceğiz.

Burada, arkadaşlar, gerçekleri gündeme taşımak istiyoruz, diyoruz ki evet, doğrudur, siyaseten bir tarzısiyaset benimseyebilirsiniz fakat soruyorum: Bayır Bucak Türkmenlerine yönelik bir yaklaşım üzerinden bu kadar yüksek ses çıkarırken 2014’te İŞİD çeteleri tarafından Irak’ta katledilmiş binlerce Türkmen çocuğu için neden tek kelime etmediniz bu Parlamentoda? Niçin ağzınızı dahi açmadınız? (CHP sıralarından alkışlar)

VEYSİ KAYNAK (Kahramanmaraş) – Nereden biliyorsun?

EREN ERDEM (Devamla) – Bunlar yanlış işlerdir, bunlar kabul edilebilir işler değildir.

Siz bir korku imparatorluğu yaratmak istiyorsunuz. Biz de diyoruz ki arkadaşlar, yanlış yapıyorsunuz, gelin beraber doğrusunu yapalım. İftira kampanyaları üzerinden insanları tanımlamak istiyorsunuz; gazetecileri cezaevine dolduruyorsunuz, parti mensuplarını gazeteci yapıyorsunuz ve parti bülteni mahiyetinde gazeteler çıkarttırıyorsunuz.

Bir gazete benim için şunu söylemiş, sayıyorum: “Amerikan ajanı, İngiliz ajanı, Rus ajanı, İran ajanı, bilmem ne ajanı...” (AK PARTİ sıralarından “Maşallah, maşallah” sesleri) 20 tane ülkenin ajanı yaptınız beni.

Aynı şekilde, diyorsunuz ki “Bu adam paralel yapının bilmem neyi.” Bak, paralel yapı için yazdığım kitap burada, burada. Siz 2011 yılında kol kola, Tuncay Özkan’a kumpas kurarken ben sizin koalisyonunuzu böyle işte zirüzeber ettim. (CHP sıralarından alkışlar) Siz ne yaptınız, biliyor musunuz? Bak, paralel yapıyla beraber benim kitaplarımı toplattınız. Şimdi, kalkmışsınız, kendinize hedef yaratmaya çalışıyorsunuz. Gazetecileri, siyasetçileri, parlamenterleri, demokratları, aydınları susturarak yaptığımız işleri örtmek istiyorsunuz.

Açın, acilen bu MİT tırları davasındaki gizliliği kaldırın, vatandaş öğrensin. O tırların kime gittiğini biz öğrenmek istiyoruz. Eğer Bayır Bucak Türkmenlerine gittiye yaptığımız iş hakkaniyetli bir iştir diyeceğiz, yaptığımız doğrudur diyeceğiz, yaptığımız adildir diyeceğiz ama İŞİD’e gittiye bu zülümdür diyeceğiz, zalimlikdir diyeceğiz.

Bütün Parlamentoı içtenlikle selamlıyor, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erdem.

Sayın Canikli...

NURETTİN CANIKLİ (Giresun) – Sayın Başkan, konuşmacı biraz önceki konuşmasında İç Tüzük’ün 160’ıncı maddesinin (3)’üncü fıkrasına aykırı bir şekilde kaba ve yaralayıcı sözler sarf etmek suretiyle hakarete bulunmuştur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hadisten bahsetti Sayın Başkan.

BAŞKAN – Dinleyelim Sayın Tanal, lütfen, müdahale etmeyin.

Buyurun Sayın Canikli.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ancak daha sonra bu hatasını anladı, o ifadesinin yanlış olduğunu, kaba olduğunu, hakaret olduğunu kabul ederek özür diledi. Dolayısıyla, bu açıdan bizim konu kapanmıştır Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, biraz evvel kürsüde konuşan değerli hatip bir Meclis araştırması önergesinin...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – “Münafık” deyince niye sadece onlar alınıyor, bize de dedi “münafık” belki. (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar... Sayın milletvekilleri, Sayın Akçay konuşuyor.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – ...kabulüyle ilgili partimizin de adını zikretmek suretiyle partimize satışmada bulunmuştur, cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Az önce Sayın Vural’ın bahsettiği konuyu ben istetiyorum şu anda.

OKTAY VURAL (İzmir) – O değil, o ayrı efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – O ayrı, şimdi, bu konuşmayla ilgili.

BAŞKAN – Ne dedi şimdi tam olarak?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Efendim, dedi ki: “Geçtiğimiz 25’inci Dönemde CHP’nin verdiği bir Meclis araştırması önergesine AKP ve MHP birlikte ‘Hayır.’ dediler.” Buna ilişkin bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

İki dakika, satışmadan Sayın Akçay.

Sayın milletvekilleri, lütfen, kürsüdeki hatibe, konuşmacılara müdahale etmeyelim.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

7.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, İstanbul Milletvekili Eren Erdem’in MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine satışması nedeniyle konuşması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, yeni görevinizde başarılar diliyorum. Bugünkü yönetime ilişkin tutumunuzu da tebrik etmek istiyorum. İnşallah, hep bu şekilde gitmeyi dilerim.

Değerli arkadaşlar, biraz evvel sayın konuşmacı, değerli milletvekili arkadaşımız, 25’inci Dönemde Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği terörün sebeplerinin araştırılmasına ilişkin Meclis araştırması önergesine Adalet ve Kalkınma Partisiyle birlikte Milliyetçi Hareket Partisinin de “Hayır.” dediğini ifade etti, doğrudur. Böyle bir Meclis araştırması önergesi şimdi de gelse Milliyetçi Hareket Partisi yine “Hayır.” diyecektir. Ben hatırlatmak isterim ki sayın hatibe, 24’üncü Dönemde yani bir dönem evvel, kendisinin Mecliste bulunmadığı dönemde de yine İmralı merkezli birtakım tartışmalar nedeniyle Adalet ve Kalkınma Partisi, HDP ve CHP olarak da benzeri bir Meclis araştırması önergesi verilmişti. Bu üç partinin de ortak oylarıyla bu Meclis araştırması önergesi kabul edildi ve hatırladığım kadarıyla da sonradan Cumhuriyet Halk Partisi üye vermekten vazgeçmiştir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biz ortak vermedik yalnız, düzeltelim. Öyle değil ama yanlış anlatıyorsunuz. Olmadı Erkan Bey!

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Önerge ayrı olabilir ama sonradan vermediğinizi ben hatırlıyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Niye komisyon kurmadınız? Niye komisyona girmediniz? İstiyorsanız beraber atın imzayı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biz o önergeyi desteklemedik, yanlış söylüyor. Tutanakları çıkartalım.

ERKAN AKÇAY (Devamla) - Milliyetçi Hareket Partisi 25'inci Dönemde bu konuda Meclis soruşturması önergesi vermiştir değerli arkadaşlar. Meclis soruşturması önergesini de bir evvelki Meclis Başkanı iade etmiştir.

OKTAY VURAL (İzmir) – Şimdi ne istiyorsunuz? Çok istiyorsanız birlikte kurun komisyonu.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bırakın, bırakın...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Yahu kendi milletvekiliniz konuşuyor, bari ona saygı gösterin!

ERKAN AKÇAY (Devamla) - Terörün sebeplerinin araştırılmasını Türkiye aşmıştır. Terör sorumlularının yargılanması ve bunun soruşturulması aşamasının gelmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Milliyetçi Hareket Partisi terörün sebeplerinin araştırılmasını değil, sorumluların soruşturulmasını talep etmektedir.

Hepinize saygılar sunarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisinin...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, bir hususu ifade etmek istiyorum.

Tabii, terör örgütleriyle mücadele konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisinde, 2014 yılında, hem PKK terör örgütüne hem de IŞİD terör örgütüne yönelik olarak mücadele edilmesi gereken bir dönem içerisinde sınır ötesi operasyon yapma yetkisine 2014 yılında “Hayır.” diyenlerin doğrusu, bugün, bu terörle mücadele konusunda adım atmış olması noktasına gelmesini kayda değer bulduğumu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Vural.

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Hocam, söylediğine sen inanıyor musun Allah aşkına?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Altay buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, Cumhuriyet Halk Partisinin geçen dönemlerde sınır ötesi operasyonlara yönelik tavrı ve tutumu da ortadadır, IŞİD terör örgütü başta olmak üzere diğer terör örgütleriyle ilgili Meclis araştırması açılmasıyla ilgili tavrı da ortadadır. Nitekim, daha önce bizim verdiğimiz doğrultuda IŞİD terör örgütünü araştırmak üzere bir komisyon kurulsaydı milletvekillerimizin bölgede yaptığı çalışmaların sonuçları bu komisyona intikal edecekti ve -burada faillerin isimlerine varıncaya kadar var- bu komisyon kurulsaydı Ankara katliamı gerçekleşmeyecekti. Burada, bu Parlamentoda en kusursuz parti, en samimi parti Cumhuriyet Halk Partisidir. Tutanaklara geçsin diye söylüyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bu ifadenizi geri alın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Niye geri alacağım canım, niye alacaktım geri?

OKTAY VURAL (İzmir) – Bakın, siz, bu konuda PKK ve IŞİD terör örgütüne yönelik buraya sınır ötesi operasyon yapılmasıyla ilgili bir talep geldiği zaman “Hayır.” dediniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne zaman dedik?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – En son geldiğinde “Evet.” dedik.

OKTAY VURAL (İzmir) – Hayır, 2014 yılında “Hayır.” dediniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – “Evet.” dedik, doğru söylemiyorsun, “Evet.” dedik.

OKTAY VURAL (İzmir) – HDP’yle birlikte “Hayır.” dediniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Vural...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Doğru söylemiyorsun, “Evet.” dedik.

OKTAY VURAL (İzmir) – O zaman bunlara karşı operasyon yapılmasını engelleyen siz oldunuz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – “Evet.” dedik.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bununla ilgili grubunuzu itham etsem haklı olur muyum acaba?

BAŞKAN – Sayın Vural...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yanlış söylüyorsun, ayıp ediyorsun, biz “Evet.” dedik, “Hayır.” demedik.

BAŞKAN - Sayın Altay, lütfen...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öyle değil, öyle değil; yalan söylüyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kesinlikle doğru söylemiyor.

OKTAY VURAL (İzmir) – Çok ayıp, çok yanlış!

BAŞKAN – Herkes kanaatini ifade etti.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öyle değil, yalan söylüyor o.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bununla ilgili Milliyetçi Hareket Partisinin...

BAŞKAN – Sayın Vural...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Aç tutanaklara bak.

BAŞKAN – Sayın Altay... Lütfen...

OKTAY VURAL (İzmir) – ...bu konudaki tutumunu terör örgütleriyle ilişkilendirmek yanlıştır, haksızlıktır!

BAŞKAN – Sayın Vural...

OKTAY VURAL (İzmir) – Ben size yaptığım zaman nasıl...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bağırarak haklı çıkamazsın! CHP “Evet.” dedi terörle mücadelede, IŞİD ve PKK’ya yönelik yapılan operasyonlara.

OKTAY VURAL (İzmir) – Terör örgütüne karşı operasyon yapılmasına “Hayır.” demediniz mi?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Nerede dedik?

OKTAY VURAL (İzmir) – 2014 yılında.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yalan söylüyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Nerede dedik? Tutanakları aç bak, bağırarak haklı çıkamazsın!

BAŞKAN – Sayın Vural, Sayın Altay; herkes kendi kanaatini ifade eder.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- MHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Oktay Vural tarafından, Suriye ve Irak'ta meydana gelen gelişmelerin millî güvenlik ve menfaatimize ve Türkmen varlığına etkileri ve bu konuda dış politikamızın temel hedef ve çizgisi hakkında 8/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin, Genel Kurulun 10 Aralık 2015 Perşembe günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Evet, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisi aleyhinde son söz Yasin Aktay, Siirt Milletvekili.

Buyurun Sayın Aktay. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, istirham ediyorum...

Biraz evvel Sayın Altay yalanla itham etti efendim, tutanaklardan çıkarılması gerekir, böyle yalan yok.

OKTAY VURAL (İzmir) – Lütfen, 2014 yılında Cumhuriyet Halk Partisinin...

BAŞKAN – Efendim, hatip kürsüde, hatip kürsüde Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – ...terörle mücadele konusuna nasıl “Hayır.” dediğinin tutanaklarını açıklayın.

BAŞKAN - Sayın Aktay, buyurun süreniz başladı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Açın, açın.

BAŞKAN – Lütfen, karşılıklı tartışmayalım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – O önerge farklıydı.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ne farklısı?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir önergeydi, bir önerge.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Suriye...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yanıltıyorsun insanları, doğru söylemiyorsun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Siz yanıltıyorsunuz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Doğru söylemiyorsun, otur oraya, doğru söylemiyorsun!

BAŞKAN – Sayın Aktay, buyurun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Benimle bu konuda aşık atamazsınız, mahcup olursunuz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tutanakları çıkartalım, bakalım; yakışmıyor!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Vural...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yakışmıyor, yakışmıyor!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

OKTAY VURAL (İzmir) – MHP’yle ilgili laf söylerken destur getireceksin.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Yalanla itham etti.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Aktay, süre başladı.

YASİN AKTAY (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Dünya İnsan Hakları Günü’nüzü tebrik ediyorum. Böyle bir günde, tabii, insan hakları söylemleri konusunda dünyanın çok derin bir ikiyüzlülük içerisinde olduğunu da bu vesileyle, sözlerime başlamadan önce bu kürsüden ifade etmek istiyorum. Eğer bu ikiyüzlülük olmasaydı dünyada, bugün, 380 bin kişinin katledildiği, kendi yönetimi tarafından katledildiği Suriye gibi bir yere insanlar bu kadar duyarsız kalmazlardı. Her gün, her saat, her dakikada Suriye’de insan hakları ayaklar altına alınmaktadır, her çeşit insan hakkı ihlalleri yapılmaktadır ama dünyanın ne yazık ki buraya gereken tepkiyi verdiğini söylemek çok zor. Hele hele Suriye’de pek çok kesim söz konusu olduğunda, dünyayı ayağa kaldıran gene de bazı durumlar varken, özellikle Bayır Bucak Türkmenleri konusunda, dünyanın öbür ucundan gelip, sözüm ona DAİŞ’e karşı mücadele adına, terörle mücadele adına buraya gelip âdeta DAİŞ pasaportu alan Rusya’nın veyahut da başka ülkelerin gelip burada DAİŞ’e hiç dokunmadan, sadece buradaki sivilleri katlettiği âdeta bir tiyatro izliyoruz; trajik bir tiyatro tabii ki, acı bir tiyatro; insanların hayatına mal olan, sivillerin, çoluk çocuğun hayatına mal olan, kitle göçlerine mal olan bir tiyatro izliyoruz burada.

Bu vesileyle, sözlerime başlamadan, yine de böyle bir genel görüşme önergesi dolayısıyla böyle bir konuyu gündeme getirdikleri için Milliyetçi Hareket Partisinin değerli milletvekillerine teşekkürlerimi ifade etmeyi bir borç addediyorum.

Değerli milletvekilleri, Suriye’deki itilafın bu ülkede yaşayan Türkmen kardeşlerimiz üzerindeki etkilerinin ve yarattığı sıkıntıların giderilmesi AK PARTİ iktidarının her zaman önceliği olmuştur. Biz, Türkmen kardeşlerimize yönelik desteğimizi Suriye’deki krizin başından itibaren her daim sürdürdük, hem de bu desteği verirken karşılaştığımız menfi propaganda ve yayınlara rağmen, verilen desteğe bin bir türlü çirkin yakıştırmalara rağmen, demin de duyduğumuz bir sürü çirkin yakıştırmalara rağmen kararlılığımızdan sapmadan bunu yaptık. Türkmen kardeşlerimiz de onlar için yapılanların, desteğin bilincindedir. Halkımız da Türkmen kardeşlerimiz için yapılanları bilmekte ve görmektedir. O yüzden, bu kürsüden “Siz Türkmenler için şimdiye kadar ne yaptınız?” gibi ithamlara veya sorulara sadece Türkmen kardeşlerimizin sözlerine kulak vererek cevap alabilirsiniz aslında. Bizim burada esasen söylemek... Sadece, Abdurrahman Mustafa’yı, Türkmen Meclis Başkanını dinlemenizi bu vesileyle tavsiye ederim.

Esasen, sözümün bu noktasında şunu ifade etmek istiyorum: Biz “Türkmen kardeşlerimiz” derken bütün samimiyetimizle ifade ediyoruz, Suriye’deki toplumun bütün unsurları bizim kardeşlerimizdir. Suriye toplumunun bütün unsurları ile Türkiye toplumu arasında bir müteakabiliyet, bir karşılıklık vardır. Suriye’de kim varsa Türkiye’de de aynıdır, Suriye’de Kürtler varsa Türkiye’de de Kürtler vardır; dolayısıyla Suriye’deki Kürtler de bizim kardeşlerimizdir, Suriye’deki Araplar da bizim kardeşlerimizdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli kardeşlerim, demin ifade edildi, Türkiye Kürtlerin âdeta düşmanı gibi ifade edilmeye çalışıldı; bu sözleri teessüfle karşıladığımı buradan ifade etmek istiyorum. Türkiye hiçbir zaman Kürtlerin düşmanı olmadı, Suriye’deki Kürtler hiçbir zaman Türkiye tarafından düşman olarak telakki edilmemiştir. Aksine...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – PYD’ye ne diyorsun?

YASİN AKTAY (Devamla) – PYD... Güzel bir yere geldik. PYD Suriye’deki Kürtleri ne kadar temsil ediyor ve kimlerle kucak kucağa oturmuş durumda, o soruya önce bir cevap vermemiz gerekiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Kararı sen mi vereceksin?

YASİN AKTAY (Devamla) – PYD hakkında konuşuyorum, sizin hakkınızda konuşmuyorum.

PYD, ne yazık ki... Bakın, Suriye’de 11-12 tane çok güçlü Kürt örgütü vardır; PYD, her şeyden önce o 11 Kürt örgütünün hepsini tasfiye etmek suretiyle bir Kürt düşmanlığı sergilemiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, PYD’nin tasfiye ettiği, zulmettiği, sürgün ettiği -Kuzey Irak’a sürgün edilen Kürtlerin haddi hesabı yoktur- o Kürtlere yine kucak açan Türkiye olmuştur. Türkiye, Suriye’deki trajediden nasibini en acı biçimde almış, oraya karşı en insani tepkiyi ortaya koymuş olan ülkedir ve bununla gurur duyuyoruz. Bizim, bugün, dünyada gurur duyacağımız çok önemli bir vakamız vardır. Bütün dünyada Suriye’den 2 milyon insanın...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yasin Bey, “MİT turlarıyla İŞİD’e silah gönderdik.” diye siz demiştiniz değil mi?

YASİN AKTAY (Devamla) - ...ne ırkına ne cinsine ne milliyetine ne dinine ne mezhebine hiçbir şekilde bakmaksızın...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yasin Bey, “İŞİD’e silah gönderdik.” diyen sizsiniz değil mi?

YASİN AKTAY (Devamla) - ...hiçbir şekilde bakmaksızın...

BAŞKAN – Sayın Tanal, müdahale etmeyelim konuşmacıya.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İŞİD’e silah gönderdiklerini basına açıklamıştı, onu bir açıklasın.

YASİN AKTAY (Devamla) - ...onları Türkiye’ye kabul eden ve onlara en insani muamele eden Türkiye’dir. Ve bununla -esasen siz de bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olduğunuzu hatırlarsanız- bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak ne kadar gurur duysanız azdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yarı torunlarımız, belki siz değil ama torunlarınız bugün AK PARTİ yönetiminin Türkiye’de yapmakta olduğu şeylerden gurur duyacaktır. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Utanıyoruz, utanıyoruz!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 17-25 hırsızlığından gurur duyacak bir Türkiye yoktur!

YASİN AKTAY (Devamla) – Türkiye...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hırsızlık, yolsuzluk yapan bir iktidarın...

BAŞKAN – Sayın Tanal... Sayın Tanal, lütfen...

YASİN AKTAY (Devamla) – Sen bir sus, sen bir sus, senin hesabını kim görecektir, dur daha!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hırsızlık ve yolsuzluğun neyinden gurur duyacağız biz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Tanal, her hatibe müdahale etmek durumunda değilsiniz. Sayın Tanal, lütfen... (CHP sıralarından gürültüler)

Sayın milletvekilleri...

Genel Kurula hitap edin Sayın Aktay, buyurun.

YASİN AKTAY (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bizim desteğimiz...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, “İŞİD’e silah gönderdik.” diyen arkadaşımız; yolsuzluğu yapan bir iktidardan nasıl gurur duyacağız?

BAŞKAN – Sayın Tanal, olmuyor ama, Meclisin mehabetine uymuyor, lütfen.

YASİN AKTAY (Devamla) – Bizim desteğimiz her zaman...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Meclisin mehabeti hırsızlık ve yolsuzlukları kapatmak değil, üzerini açmaktır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Tanal, yakışmıyor.

YASİN AKTAY (Devamla) – Sayın Tanal...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Aktay, siz devam edin, Genel Kurula hitap edin.

YASİN AKTAY (Devamla) – Bunu süreden herhâlde düşürürsünüz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Devam edin, süreyi artırmayacağım, lütfen.

YASİN AKTAY (Devamla) – Ben muhatap almak istemiyorum ama illa ki bir şekilde insicamı bozuyor ne yazık ki.

BAŞKAN – Genel Kurula hitap edin Sayın Aktay.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Değmez Sayın Aktay, değmez.

YASİN AKTAY (Devamla) – Değmez, hakikaten değmez; onun için ben duymuyorum bile fakat sizin duymanız biraz zor oluyor.

BAŞKAN – Sayın Aktay, Genel Kurula lütfen...

YASİN AKTAY (Devamla) – Bizim desteğimiz her zaman kapsamlı ve anlamlı bir nitelik arz etmiştir. Suriyeli Türkmenlerin Suriye'nin geleceği üzerinde de seslerini hak ettikleri ölçüde ve birlik, beraberlik içinde duyurmalarını teminen onların siyasi alanda ortak hareket etmelerini de daha önce hiçbir iktidarın yapmadığı ölçüde temin ettik. Bir siyasi çatı oluşum olarak Suriye Türkmen Meclisinin kurulup zemin kazanmasına öncülük ettik. Aynı şekilde, sosyal yönden, insani ihtiyaçlarının temini yönünden, kendilerini daha iyi savunabilmelerinin temini yönünden, siyasi kabul yönünden her zaman Türkmen kardeşlerimizle bir olduk, beraber olduk, olmayı da sürdüreceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kardeşlerimizin arazide maruz kaldıkları rejim ve Rusya hava saldırıları baskısının son dönemde yoğunlaşmasının ve Rus uçaklarının Suriye'nin kuzeybatısında Yayladağı Sınır Kapımıza çok yakın mevkiideki Türkmen Dağı civarındaki Bayır Bucak Türkmen bölgesini, Salma, Acısu, Fırınlık gibi Türkmen köylerini ağır bombardımana tutmasının, rejim güçlerinin Ruslarla ve Irak'tan getirilmiş Şii milislerle beraber aynı mevkiye kara operasyonu yürütmesinin, anılan dağın batısındaki Kızıldağ'da iki nokta ile dağın güneyindeki Züveyk köyünün yarısının bahse konu kuvvetler tarafından ele geçirilmesinin öğrenilmesi üzerine, derhâl gerekli girişimler yapılmıştır.

Öncelikle, Dışişleri Bakanlığına çağrılan Rusya'nın Ankara Büyükelçisine arazideki gelişmeler hakkındaki bilgiler aktarılarak yapılanın terörle mücadele değil, sivil Türkmen köylerini bombalamak olduğu, bunun ülkemizde büyük tepki yarattığı, sivillerin öldürüldüğü ve sınırımızda yeni göç hareketlerinin başlamasına sebebiyet verildiği vurgulanmış, izahı mümkün olmayan operasyonlar protesto edilip kınanmış ve derhâl durdurulması istenmiştir.

Ayrıca, Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı ve Devlet Başkanı Putin'in Orta Doğu Özel Temsilcisi Mihail Bogdanov'la da görüşülmüş, tepkimiz ve beklentilerimiz aktarılmıştır.

Sayın Dışişleri Bakanımız ABD Dışişleri Bakanıyla bir telefon görüşmesi yaparak gelişmelerden duyduğumuz endişeleri ve beklentilerimizi vurgulamıştır. ABD'nin Ankara Büyükelçisi nezdinde de benzer bir girişim yapılmıştır.

Suriye Türkmenlerine yönelik bu operasyonlar hakkında uluslararası diplomatik girişimlerde bulunulmuş, bu çerçevede Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Başkanına ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bir mektup gönderilerek Türkmen Dağı bölgesine yönelik hava bombardımanları ve kara hareketlerinden duyduğumuz ciddi endişe dile getirilmiş, Hizbullah destekli rejim güçlerinin gerçekleştirdikleri bu operasyonun ve Rusya Hava Kuvvetlerinin demet nitelikli mühimmat da kullandıkları yoğun hava bombardımanının önemli miktarda sivil can kaybına yol açmış olduğu

vurgulanmış, harekât neticesinde binlerce sivilin sınırimıza doğru hareketlendiği ve 2 bin kadarının ülkemize giriş yapmış oldukları kaydedilmiş; Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ve Birleşmiş Milletler ajanslarının sivillerin hedef alınması karşısında harekete geçmesi talep edilmiştir.

Harekâtın yol açtığı insani sıkıntılar karşısında ilgili makamlarımız derhâl harekete geçmiştir. AFAD, sınıra mücavir Yamadi bölgesinde 2 bin Türkmen için 570 çadır kurmuştur. STK'lardan temin edilen battaniye, bebekler için tulum ve benzeri yardım malzemesi Hatay Valiliğine gönderilmiş...

Sayın Başkan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Süreyi uzatmayacağım, lütfen tamamlayın.

YASİN AKTAY (Devamla) – Ama bayağı süremden aldılar. Ben...

BAŞKAN – Olsun, süreyi uzatmayacağım, adil bir şekilde herkese aynı uygulamayı yapıyorum Sayın Aktay.

YASİN AKTAY (Devamla) – Peki.

BAŞKAN – Lütfen bitirin, cümlelerinizi bağlayın.

YASİN AKTAY (Devamla) – Türkmen Dağı'na yönelik rejim baskısı kuzey ve güneyden sürmekle birlikte çatışmaların yoğunluğu cuma gününe kıyasla daha düşük seyretmektedir. Türkmen unsurların karşı taarruzları mevcuttur. Bu çerçevede Zahi Tepesi muhaliflerce geri alınmıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aktay.

YASİN AKTAY (Devamla) – Ben teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – ... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Birleşime...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bu oylamadan önce satışmayla ilgili talebimize cevap alamadık.

BAŞKAN – Ben cevap vereyim Sayın Vural.

Tutanakları istettim. Az önce tutanakları da gözden geçirdim. Sayın Özsoy'un konuşmasında ne şahsınıza ne grubunuza yönelik bir satışma görmedim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Nasıl efendim? Efendim, sizin görmemeniz önemli değil, satışılan benim.

BAŞKAN – Satışma yok ama Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, satışma şöyle oldu, orada geçiyor ama: "Etnik şeyle verilmiş bir öneridir."

BAŞKAN – Sayın Vural, gerçekten satışma olsa ben söz veririm, söz vermemek gibi bir kastım yok.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, orada o kelime...

BAŞKAN – Ama, burada İç Tüzük'ü uyguluyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sizin açınızdan sataşma olmayabilir ama...

BAŞKAN – Ben sizin açınızdan düşünüyorum, kendi açımдан değil.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bizim açımızdan düşünemezsiniz.

BAŞKAN – Size herhangi bir sataşma...

OKTAY VURAL (İzmir) – Müsaade edin de ben kendi açımдан düşüneyim.

BAŞKAN – Sayın Vural, lütfen...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, ben size soruyorum: Orada bu önerenin etnik kimlik, etnik noktadan verildiğine ilişkin bir ibare var mı yok mu?

BAŞKAN – Sayın Vural, gerçekten grubunuza yönelik...

OKTAY VURAL (İzmir) – Var mı yok mu efendim?

BAŞKAN – Grubunuza yönelik...

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, var mı yok mu?

BAŞKAN – Sayın Vural, ben göremedim onu. Sataşmadan dolayı da söz veremiyorum o açıdan. Sizin ifade etmek istediğiniz bir şey varsa orada yerinizden ifade edin.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkanım, zaten benim ifade etmem için bana sataşmadan dolayı söz vermeniz gerekir.

BAŞKAN – Ama açıklama hakkı olarak veriyorum ben size.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, nerede, yok mu orada etnik kimlikle ilgili, etnik...

BAŞKAN – Sayın Vural...

OKTAY VURAL (İzmir) – Hatip burada. Hatip böyle konuştu.

BAŞKAN – Hatip yok.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Ben buradayım, ben sataşmadım.

BAŞKAN – Bakın, Sayın Vural, lütfen, gerçekten ben konuşma noktasında tereddüt etmem...

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, önerge bizim önergemiz.

BAŞKAN – ...süre veririm, konuştururum ama burada İç Tüzük'ü uygulamak zorundayız.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, burada...

BAŞKAN – Ama, önerinizin aleyhinde de 2 konuşmacı var sonuçta; 2 lehte, 2 aleyhte. Yani, her hâlükârda aleyhte söz alan önerenizin aleyhinde konuşacak. Ama bunu yaparken de bir sataşma...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, Milliyetçi Hareket Partisine karşı bu cimriliğinizin amacı nedir? Yani, burada HDP ile AKP arasındaki atışmaya sürekli olarak söz hakkı veriyorsunuz da Milliyetçi Hareket Partisinin bu konuda söz talebinde bu cimriliğinizin amacı nedir?

BAŞKAN – Sayın Vural, bakın, sabahtan beri bütün söz taleplerini karşıladım. Sizin gruptan da, diğer gruplardan da hiçbir grup başkan vekili arkadaşımı kırmadım.

Lütfen, teşekkür ediyorum. Ben burada sataşma göremediğim için sataşmadan söz veremiyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Efendim, 69'uncu maddenin birinci fıkrasını lütfen okuyun Sayın Başkan. Burada...

BAŞKAN – Okuyalım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Lütfen.

OKTAY VURAL (İzmir) – İleri sürüyorum ben, diyorum ki: Bu önerenin Türkmenlerle ilgili olarak verilmesinin meseleye etnik açıdan bakış açısını vurguladığını ifade ediyor. Bu, yanıltır diyorum.

BAŞKAN – Tamam Sayın Vural, siz öyle ifade ediyorsunuz, bir başka arkadaş başka bir şey ifade ediyor.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, ne demek? Benim öneremi...

BAŞKAN – Ama bunu ifade ederken de size ya da grubunuza bir sataşması varsa...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, benim ileri sürdüğüm görüşten farklı bir şey... İç Tüzük'ü açın, okuyun, bakın bakalım. Diyor ki: "İleri sürmüş olduğu görüşten farklı bir görüş kendisine atfolunan..." Efendim, o onun görüşü değil, bana atfedilen...

BAŞKAN – Hayır, şunu diyor: Sizin ileri sürdüğünüz görüşten, sizden dolayı farklı bir görüş ileri sürerse...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hayır.

BAŞKAN – Kendisi farklı bir kanaat bildirebilir, sonuçta aleyhte konuşanlar farklı kanaat bildirebilir.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, benim öneremin...

BAŞKAN – Ama sizin ifade ettiğinizin başka bir manaya geldiğini söylese dediğiniz doğru.

Lütfen Sayın Vural, gerçekten burada ben bir sataşma görmüyorum ama yerinizden ben veriyim -süreysi de ne kadar istiyorsanız- bir açıklama yapın.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, burada önemli olan sizin lütfunuz değil. Ben sizin lütfunuzla bir şey istemiyorum, ben İç Tüzük'ten kaynaklanan hakkımı istiyorum. Siz bunu vermezseniz sonra bunun 10 mislini alırım.

BAŞKAN – Tamam, onun takdirini de bize bırakın Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Alırım.

BAŞKAN – Peki, peki.

OKTAY VURAL (İzmir) – Yani, burada ben diyorum ki: Yapılan bu açıklamada, bu önergede etnik kimlik konusunda farklı gözlükle bakıldığını, diğerlerinin ihmal edildiğini ifade eden bir yönlendirme yaptı; bununla ilgili de sataşma var diyorum.

BAŞKAN – Sayın Vural, nerede yazıyor o tutanakta? Bana getirir misiniz.

Teşekkür ediyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Tutanaklar sizde, neredeyse orada, siz bana göndereceksiniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, yani benim haddime değil ama Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun verdiği önerenin mahiyetini HDP adına konuşan arkadaşımız farklı bir şekilde sundu, MHP bunu söylüyor; ben öyle anladım. Böyle söylüyorsa da sataşmadan söz hakkı doğar.

BAŞKAN – Sayın Altay, onu ben gördüm, teşekkür ediyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.51

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.08****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER : İshak GAZEL (Kütahya), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 13’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, tutumunuz hakkında söz talep ediyorum. On dakika ara verdiniz, yirmi dakika oldu. Dolayısıyla, çalışma usullerine davet açısından tutumunuz hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN - Lehte, aleyhte?

OKTAY VURAL (İzmir) – Aleyhte.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Lehte.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Lehte.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Vural, buyurun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ben söz almayacağım, Sayın Özdağ alacak.

BAŞKAN – Lehte Sayın Ümit Özdağ... (MHP sıralarından alkışlar)

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, önce söz taleplerini belirleyin, ondan sonra sayın hatibi çağırın.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Aleyhte mi istediniz?

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tutumunuz aleyhinde istedi yalnız. Sayın Başkan, biz lehinde... Önce lehler mi aleyhler mi? Fark etmez ya, konuşsun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ondan da bir usul tartışması açardım. Madem Sayın Başkan iki dakikayı vermek istemiyor, ben “10 katını alırım.” demiştim.

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Özdağ. Konuşmacıları belirleyelim, ondan sonra...

Lehte Sayın Canikli, Sayın Engin Altay; aleyhte Sayın Ümit Özdağ, Sayın İdris Baluken.

Aleyhte Sayın Ümit Özdağ, buyurun efendim.

Üç dakika süreniz.

IX.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın Genel Kurul çalışmaları sırasında söz ve ara vermeyle ilgili tutumunun İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

ÜMİT ÖZDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisinin verdiği önergede Türkmenlerin içinde bulunduğu durumun incelenmesi talebi vardı. Milliyetçi Hareket Partisi meseleye bir etnik zeminde yaklaşmıyor. Tabii ki Türkmenler bizim soydaşımız ve bunun için de önem veriyoruz. Ancak, biz, bu öneriyi verirken Türkmenlerin son on-on beş yıllık süreçte, bölgede

Orta Doğu'nun yeniden yapılandırıldığı süreçte olağanüstü mağdur ve tek başına kalmış bir millî grup olmasından hareket ederek bu meseleyi gündeme getirdik. Bakın, Suriye İnsan Hakları Örgütü tarafından yayımlanan son raporda Türkmenlere yapılan baskılar, YPG tarafından yapılan baskılar çok açık bir dille anlatılıyor. Tam anlamıyla bir etnik temizlik var, cinayetler var, katliamlar var; bunları bu Meclis araştırmalı. Bu bir etnik yaklaşım değildir. Milliyetçi Hareket Partisini yakından tanıyanların hepsi bilir ki biz meseleye bir etnikçilik esasında yaklaşmıyoruz. Bölgede olağanüstü bir mağduriyet var ve Türkmenlerin arkasında da kimse yok. Bakın, bölge yeniden yapılırken Şii Arapların arkasında bütün gücüyle İran'ın olduğunu görüyorsunuz. Bölgede Barzani'nin arkasında Amerika Birleşik Devletleri'nin olduğunu görüyorsunuz. Talabani'nin arkasında bütün gücüyle İran'ın olduğunu görüyorsunuz. Peki, Türkmenlerin arkasında kim var? AKP Hükûmeti de diyor ki: "Biz herkese eşit mesafede davranıyoruz." Ama, bu yaklaşım, herkesin arkasında birisi varken Türkmenleri yalnız bırakmak anlamına geliyor. Hayır, Türkmenlere eşit mesafede durma politikası yanlış bir politika. Türkmenlere birazcık daha -diyelim- yakın durmak durumundasınız çünkü Türkmenlerin arkasında Amerika yok, Rusya yok, Avrupa Birliği yok, İran yok yani Türkiye'nin dışında olabilecek kimse yok ve bunlar inanılmaz bir zulmü 2003'ten beri yaşıyorlar. Yani, Kerkük'e ilk peşmerge birlikleri girdiği zaman nereye girdiler? Gittikleri yeri herkes biliyor. Nüfus dairesiydi ve nüfus dairesi imha edildi. Ondan sonra Türkmenlerin ileri gelenlerinin hepsi teker teker kurşunlandı. Nereden çıkartıldı onlarla ilgili bilgiler? Süleymaniye'de Türk askerî karargâhına yapılan baskından çıkartılan bilgilerle hepsi infaz edildi peşmerge çeteleri tarafından. İşte, hâl böyleyken Milliyetçi Hareket Partisi gelin bunu inceleyelim diyor. Mesele bundan ibarettir, yoksa meseleye hiçbir zaman biz etnikçi olarak bakmıyoruz.

Saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özdağ.

Tutumum lehinde ilk söz Sayın Canikli'ye aittir.

Buyurun Sayın Nurettin Canikli. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Başkan, tutumunuzda bir sorun yok, tutumunuzu destekliyoruz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Taraf olmayın lütfen. Tarafsızlık makamıyla ilgili taraflı ifadelerde bulunmayın.

NURETTİN CANIKLI (Devamla) – Bu, sadece, Sayın Vural'ın biraz önce verilmeyen sözünü veya alamadığı sözünü bir alma yöntemi olmasından -tabii çok tecrübeli Sayın Vural biliyorsunuz bu konularda- ibarettir. Dolayısıyla, bu konuda tutumunuzla ilgili herhangi bir problem yok.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Canikli.

Aleyhte ikinci söz Sayın İdris Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Özsoy konuşacak.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özsoy.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten, hani, Mecliste tabii biraz yeniyiz, böyle satışmalar vesaire... Satışmamaya çatıştık ama o şekilde algılanmış. Şu şekilde bir daha açıklık getireyim ben bu duruma, bizim söylediğimiz şudur, son derece net: Eğer insani bir perspektifle herhangi bir soruna bakıyorsak aynı hassasiyeti Suriye'de yaşayan başka topluluklar için de gösterebilmemiz lazım. Sadece Milliyetçi Hareket Partisinin değil, AK PARTİ'nin, CHP'nin, hepsinin bu hassasiyeti göstermesi lazım. Bunun dışında herhangi bir şey söylemedik.

İkinci bir durum, tabii, Türkmenler mevzusu tartışıldığı zaman, bakın, birçok çifte standart olduğunu da biliyoruz. Mesela Tuzhurmatu bölgesindeki Türkmenlere karşı olan katliamlarda -diğer gruplardan arkadaşlar da ifade ettiler- genel anlamda bir sessizlik söz konusuydu. Sonra, Türkmenleri de böyle, kendi içlerinde homojen bir yapıymış gibi düşünmemek lazım. Bakın, Türkmenlerin içerisinde Şii olanlar var, Türkiye'nin onlarla çok da sağlıklı ilişkileri yok, biz biliyoruz çünkü politik eylemlerinde İran yanlısı davranabiliyorlar ya da Suriye'deki Türkmenlere baktığımız zaman durum biraz daha karmaşık. Çünkü Esad rejimiyle birlikte olan Türkmenler var, PYD'yle, YPG'yle şu an birlikte askerî ittifakta olan Türkmen gruplar var, onu da biliyoruz; Selçuklu Tugayı, Yavuz Selim Tugayı... Hem de isimlerine bakın, bunlar PYD'yle birlikte çalışıyorlar. Bir de Türkiye'nin desteklediği birtakım gruplar var. Şimdi, tabii, bu tartışma ve spekülasyonlara girersek hani bunun sonu gelmez. Biz şunu söylüyoruz: Eğer tartışılacaksa bu mevzu, Suriye'de istikrarlı bir şekilde barış, toplumsal adalet, halkların çıkarına bir toplumsal barış kurulacaksa, bunun için hiçbirisi arasında ayırım yapmadan bir süreç yürütmek gerekiyor, konuşmak gerekiyor.

Bir konu daha: Şimdi, ağır aksak giden bir süreç var biliyorsunuz, PYD'nin orada örgütlediği kantonlarda. Ama şunu da çok iyi biliyoruz, bu hem ulusal hem uluslararası basına defalarca yansıdı: Kanton deneyiminde, bakın, o kantonlar Kürt kantonları değil; o kantonlarda yaşayan insanların, değişik etnik inanç gruplarının temsilcilerinin olduğu yönetimler. Aralarında Türkmen temsilciler de var, aralarında gayri... Öyle söylemeyeyim ama Müslüman olmayan halklardan insanlar var, aralarında Araplar var. Mesela, Cezire kantonunun eş başkanı, kendisi bir Arap.

Dolayısıyla, mevzuyu getirip böyle bir etnik gerilim içerisine sıkıştırmak, bu mantıkla yorumlamak bizi hiçbir noktaya götürmez. Mümkün merteye hani satışmadan bu mevzuları gerçekten tartışabilmemiz lazım. Türkiye'nin Orta Doğu politikası ve Suriye politikası yanlıştır. Bu temel yanlış da Kürt karşıtlığıdır. Bu karşıtlıktan çıkıp diğer halklarla birlikte, Kürtler, Araplar, Türkler, Farslar insanca bir şekilde, barışçıl bir şekilde nasıl yaşayabilirler, bu Meclisin bunu tartışması, bunu gündemleştirmesi, bunu kolaylaştırması gerekiyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özsoy.

İkinci söz, lehte Sayın Engin Altay.

Buyurun Sayın Altay. (CHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Babam der ki: “Cömertle nekesin farkı olmaz.” Cömert harcar, savurur; nekes sıkır sıkır, biriktirir, başına bir hâl gelir, hepsi öylece gider. Şimdi sizin bu tutumunuz biraz öyle oldu, iki dakikayı hesap ederken on iki dakika kaybettirdiniz Meclise; bu bir.

Ayrıca Sayın Başkan, 4 siyasi partiden teşekkül eden bir Meclisimiz var. 4 siyasi partinin sayın grup başkan vekilleri her ne suretle olursa olsun, ayağa kalkıp size işaret ettikleri zaman meramlarını dinlemekle, olabildiğince toleranslı olmakla Meclisin mesaisi zarar etmez, kâr eder. İşte, aksi takdirde, Sayın Vural, yüksek Parlamento tecrübesiyle tutumunuzu, on dakika verdiğiniz arayışı yirmi dakikaya sarkırtmanızı 69'a göre bir durum değerlendirmesi olarak ortaya koyar. Dolayısıyla, gelin, isterseniz başından beri -salı günü bu Meclis fiilî çalışmalarına başladı bana göre- ilk gün söylediğim bu uygulama birliği konusunda Meclis başkan vekilleri olarak belli prensiplerde anlaşın, uzlaşın; biz de oturumu yöneten Meclis Başkanının tutumuna, anlayışına göre vaziyet almaktan kurtulalım. Bunu belirtmek istedim, bu uygulama birliğini önemsiyorum.

Öte yandan, bu vesileyle, biraz önce -Meclisin mesaisini fazlaca alıyoruz- Hişyar Bey... Aslında siz onu anladınız yani MHP size dedi ki: “Benim önergemın mahiyetini saptırdı, bizim önergemizde olmayan şeylere, başka konulara atıfta bulundu.” Bu doğal bir söz hakkı doğurur zaten, bunu vermemekte niye direndiniz, anlamadım.

Bu vesileyle, Sayın Vural’ın bir iddiasına da cevap vermem gerekir. Cumhuriyet Halk Partisi terörle mücadele konusunda Hükûmet ne istedi de vermedi? Bizim 2014’te “Hayır.” dediğimiz tezkereyi Sayın Vural ve merak eden sayın milletvekilleri dikkatli okursa, 2014’te Cumhuriyet Halk Partisinin “Hayır.” dediği tezkere, Suriye merkezî yönetimini açık hedef alan, Suriye merkezî hükûmetine bir savaş tezkeresiydi. Biz bu bakımdan bu tezkereye “hayır” oyu kullandık. Onun dışında, 2010’da, 2011’de, 2012’de, 2013’te, 2015’te terör tehdidine yönelik olarak Hükûmetin istediği, Türk Silahlı Kuvvetlerine istediği yetkileri Cumhuriyet Halk Partisi Hükûmete hep vermiştir ama biz yetki verdik de ne oldu, iyi mi ettik, o da tartışılır. Türkiye terör tehdidine her geçen gün biraz daha yüksek yoğunlukta maruz kalıyor, bu da ayrıca Meclisin düşünmesi gereken bir durum. Meclisin Hükûmeti de bu konuda – Hükûmet zaten yok bugünden beri Mecliste- ciddi uyarması lazım. Yıllardır tezkere alır Hükûmet, şunu yapar, bunu yapar. Bakıyoruz, Türkiye savaş yerine döndü, Türkiye’nin iç barışı ortadan kalktı –biraz önce başka partilere mensup hatipler söyledi- bölgesel bir iç savaş var. Bütün bunların sorumlusu burada şimdi olmayan Hükûmetin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) - ...uyguladığı yanlış Suriye politikasıdır. Bu Meclis de bu duruma daha fazla seyirci kalmamalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

Sayın milletvekilleri, oturumu yöneten başkan vekilleri birleşime bir saati geçmemek kaydıyla belli sürelerle ara veriyorlar. Dolayısıyla ve çoğunlukla da hepimizin gördüğü, alışageldiği ve Meclis teamülü hâline gelen bir durum da söz konusu. Beş dakika on beş dakikayı, on beş dakika bazen yarım saati, hatta bir saate yakın bir süreyi alabiliyor. Bu olağan bir durumdu ama yine de Sayın Vural’ın bu usul tartışmasındaki konusunu da haklı bularak usul tartışmasını açtı. Dolayısıyla, bundan sonraki süreçte de... Tabii ki İç Tüzük “Bir saatten fazla ara veremez.” diyor. Zaman içerisinde bu tür sarkmalar bazen grup başkan vekillerinin içerideki istişareleri neticesinde de uzayabiliyor. Bunu makul görmek lazım diye düşünüyorum ben. Tabii ki niyetim kimseye söz vermemek değil. Emin olun, en adil şekilde ve herkesin de mümkün merteye söz hakkını fazlasıyla vermeye çalıştım. Salı gününden beri de hep bunu yapmaya çalıştım, bundan sonraki süreçte de bunu yapacağız ama İç Tüzük’ü de Anayasa’yı da uygulamak suretiyle Meclisin verimli çalışmalarını, gündeme dönük çalışmalarını da yürütmek durumundayız. Birbirimizi tabii, bu noktada bir kasıt olmadan zaman zaman farklı bir şekilde de anlayabiliriz belki ama hoş görelim diyorum.

Tutumumda da bu bakımdan bir değişiklik olmadığını ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, Engin Bey dolayısıyla, 2014 yılındaki tezkereye “Hayır.” dediklerini itiraf ettiler, demek doğruymuş.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Siz bizi “Terörle ilgili tezkerelelere ‘Hayır.’ dediniz.” diye itham ettiniz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biz Suriye merkezî yönetimine savaş tezkeresine “Hayır.” dedik.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ama efendim, orada PKK'yla mücadele de vardı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yok efendim, nerede var?

OKTAY VURAL (İzmir) – Öyle olur mu, 2014 yılında Irak ve Suriye tezkereleri beraberdi, PKK terör örgütü vardı, IŞİD de vardı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Oktay Bey, buradan size ekmek çıkmaz! Buradan size ekmek çıkmaz!

OKTAY VURAL (İzmir) – Buradan size ekmek çıkmaz; onun için doğru zamanda durdunuz, bir adım daha olsa...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Size çıkmaz, bırak, başka yerde ekmek arayın.

OKTAY VURAL (İzmir) – Onun için yeni milletvekillerinizin de dikkatli olmasını söylerseniz iyi olur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Karşılıklı konuşmayalım.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

X.- SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1.- Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda açık bulunan üyeliklere seçim

BAŞKAN - Şimdi, bazı komisyonlarda boş bulunan ve Halkların Demokratik Partisi Grubuna düşen üyelikler için seçim yapacağız, gösterilen adayları ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda boş bulunan 2 üyelik için Mardin Milletvekili Mithat Sancar aday gösterilmiştir.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diyarbakır Milletvekili Feleknas Uca.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2.- Dışişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Dışişleri Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Batman Milletvekili Saadet Becerekli.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3.- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Şanlıurfa Milletvekili Dilek Öcalan.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince gündemin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmına geçiyoruz.

Bu kısımda aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilen (10/2) ve (10/7) ile (10/18) esas numaralı Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergelerin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

XI.- MECLİS ARAŞTIRMASI**A) ÖN GÖRÜŞMELER**

1.- Ardahan Milletvekili Orhan Atalay ve 25 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2)

2.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 19 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

3.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 20 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8)

4.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

5.- Adana Milletvekili Aydın Uslupehlivan ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

6.- MHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

7.- Aydın Milletvekili Deniz Depboylu ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)

8.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıca ve 20 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13)

9.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu ve 24 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14)

10.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç ve 24 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

11.- İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca ve 26 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

12.- Çorum Milletvekili Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

13.- Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir ve 22 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

BAŞKAN - Hükümet? Burada.

Dünkü birleşim Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına yapılan konuşmalarla tamamlanmıştı.

Şimdi, önerge sahiplerine geçiyoruz. Önerge sahipleri adına konuşacakları ben sırasıyla izah ediyorum: Orhan Atalay, Ardahan Milletvekili; Aylin Nazlıka, Ankara Milletvekili; Burcu Köksal, Afyonkarahisar Milletvekili; Fahrettin Oğuz Tor, Kahramanmaraş Milletvekili; Nuri Okutan, Isparta Milletvekili; Şenal Sarıhan, Ankara Milletvekili; Besime Konca, Siirt Milletvekili; Emine Yavuz Gözgeç, Bursa Milletvekili; Tülay Kaynarca, İstanbul Milletvekili; Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt, Çorum Milletvekili; Dirayet Taşdemir, Ağrı Milletvekili.

Evet, önerge sahiplerinin konuşma süreleri on dakikadır.

Şimdi, önerge sahipleri adına ilk söz, Orhan Atalay, Ardahan Milletvekili.

Buyurun Sayın Atalay.

Süreniz on dakika.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gelişmiş ülkeler başta olmak üzere tüm dünyada gözlemlendiği gibi kendi toplumsal bünyemizde de dikkat çekici bir artış eğilimine girmiş bulunan boşanma vakalarını incelemek amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzük'ümüzün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılması önergesi üzerinde söz almış bulunuyorum, heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Amacımız, belki de önemine dikkat çekmek niyetiyle, cemiyet hayatımızın temel yapı taşı veya çekirdeği olarak nitelediğimiz aile kurumuna zarar verecek saikları tespit etmek, onlarla sahici şekilde yüzleşmek, sağlıklı çözümler üretmek ve bilhassa maddi ve manevi tüm kazanımlarımızı kendilerine emanet olarak bırakacağımız çocuklarımızın daha sağlıklı yetişmelerine uygun iklimlerin vücuda getirilmesine katkıda bulunmaktır.

Değerli arkadaşlar, takdir edersiniz ki fizik ve ötesi hâliyle durmak bilmeyen o güçlü devinimiyle bu hayatın en temel gerçeği hareket, değişim ve yenileşmedir. İnançlar, kültürler, medeniyetler, teknikler, yönetim biçimleri hatta ideolojik, biyolojik ve sosyolojik yapılar dahi bu köklü yasaya bağlı bir seyir izlerler.

Ailenin ilk ortaya çıkışına ilişkin farklı inançlar, bilgiler ve tezler olsa da hiç kimsenin inkâr edemeyeceği bir gerçeklik vardır ki o da özellikle çağımızda ailenin toplumsal varlığın temel yapı taşı olarak gördüğü ilgi ve kabuldür. Toplum binamızın yapı taşını oluşturan ailenin temelinin esasında aşkın bir arka plana da sahip olan evlilikle atıldığını biliyoruz. Bu nedenledir ki insanlık tarihinin başından günümüze kadar hemen hemen tüm kültürlerde evlilik kurumu saygın ve kutsal bir öz taşıdır. Evlilik merasimlerinin çoğu toplumlarda seyirlerin en büyük mabedinde Tanrı'nın huzurunda bir sözleşmeyle akdedilmesi de bu yüzden olsa gerek. Ne var ki özellikle gelişmişler kategorisinde yer alan ülkelerde aile kurumunun tam anlamıyla büyük bir krizle karşı karşıya bulunduğu artık bir sır değildir. Bu ülkelerde boşanma oranlarının yüzde 50'lerin üzerinde seyrettiğini, tek ebeveynli aile veya gayriresmî veya gayrimeşru birliktelikler, evsiz ve ailesiz çocuklar gibi problemlerin de birincil nedeni olan bu durum ciddi bir sosyal problem olarak devletlerin öncelikli listesinde yerini almış bulunmaktadır.

Bizdeki duruma gelince, bahsi geçen ülkeler kadar olmamakla birlikte rakamların bizim de kapımıza yaklaşan büyük bir tehlikeden haber verdiği kanaatindeyim. Mesela, 2000 yılında 34.862 olan boşanma sayısı, sadece bir yıl sonra yani 2001 yılında takriben 3 kat birden artmış ve 91.994 sayısına ulaşmıştır. Bu sayı bir önceki yılda ne yazık ki 131 bine yaklaşmıştır. Devletlere ciddi maliyetlerin

yanı sıra telafisi imkânsız nice travma ve trajedilere gebe bu problem, belki de yarınlara ilişkin ciddi tedbirler almamız gerektiği konusunda geç kaldığımızı da söylüyor. Birleşmiş Milletlerin 1994 yılını “Aile Yılı” olarak ilan etmesi de belki bu yüzden.

Değerli milletvekilleri, şehirleşme süreciyle birlikte eğitim düzeyinin artmasına bağlı olarak kadının iş ve sosyal hayata daha fazla özne olarak katılıp ekonomik bağımsızlığına kavuşmasına ileri iletişim teknolojilerine kadar bir dizi nedensel açıklama yapmak elbetteki mümkündür ama devletin de bu değişim ve dönüşüm sürecini kontrol altına almak, onu doğru yönetmek, gerekli tedbirleri zamanında almak gibi bir ödevi olduğu da açıktır. 2002’den bugüne AK PARTİ iktidarları dönemleri boyunca bu tehlikenin farkında olarak devrimsel boyutlarda attığımız adımlara rağmen bu konuda katedilmesi gereken uzun bir mesafenin olduğu inancındayız. Zira, 1990 yılında kurulan Başbakanlık Aile Araştırma Kurumuna kadar aile kurumu, yönetim politikaları arasında hatıra gelmeyen, gitmediğimiz ve görmediğimiz çok uzaklarda bir köy gibiydi. Bu kurumun bugün Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı adıyla müstakil bir bakanlığa kavuşturulmuş olması bile tek başına konunun hangi ciddiyetle ele alındığını gösterir. İlgili bakanlığın faaliyet sahalarına baktığımızda ise devletin sosyal karakteriyle ilk kez buluştuğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Değerli arkadaşlarım, “aile” denince dikkatlerin hemen kadına yönelmesi, kadının aile kurumunun alternatifi olmayan kurucu ve koruyucu rolünden dolayı olsa gerek. Yaratıcının hayat dediğimiz hakikati kendi varlığına bağladığı kadına ilişkin sağlıklı bir bakışı hatta inancı yaygın ve etkin kılmadığımız sürece dünden beridir bu kürsüde dile getirilen derdin dermanını bulma imkânımızın da olmayacağı kanaatindeyim.

Ne yazık ki, dinlere ve devrimlere rağmen baştan beri bu konuda arzu edilen düzey henüz yakalanmış değildir. Mesela, kutsal kitaplarda Musa Peygamber’in babasından tek bir yerde dahi söz edilmez iken anasına defalarca atıflarda bulunulur. Buna rağmen Musa Peygamber’in getirdiği dinin mensupları her sabah “Bizi kadın olarak yaratmamış bulunan Tanrı’ya hamdolsun.” diyerek hayata başlarlar.

Kadını mabede dahi kabul etmeyen tarihsel ve toplumsal bir iklimde kadın kimliğinin saygınlığını yeniden inşa etmek amacıyla olsa gerek ki, İsa Peygamber babasız yaratılmış ve kıyamete kadar “Meryem oğlu İsa” adıyla anılsın diye. Ama onun getirdiği dinin din adamları bir süre sonra kadını “büyük günahın faili” diye suçlayıp ilahiyatını ve hukukunu bu bakışa bina ettiler.

“Bana dünyada üç şey sevdirdi: Namaz, kadın ve güzel koku” diyen, eşine tokat atana “Gündüz eşeğini dövdüğün gibi eşini döveceksin gece de utanmadan aynı yatağı paylaşacaksın. Bilesiniz ki en hayırlınız eşine karşı en hayırlı olanınızdır.” uyarısında bulunan, “Ben, güneşte kurutulmuş et yiyen kadının oğluyum.” sözünü bir iftihar olarak söyleyen, “Çoğu insan ona bakmaktan kendisini alamıyor, onu mescitten menetseniz olmaz mı?” teklifinde bulunan kişiye: “Allah’ın kullarını Allah’ın mescitlerinden menedenden daha zalim kim olabilir?” ayetini hatırlatan, “Beşikten mezara kadar ilim tahsil etmek erkek ve kadın herkese farzdır.” diyerek kadına hem mabedin hem de mektebin kapılarını açan bir Peygamber’in öğretilerinden onun ümmeti kadını mektepten ve mabetten mahrum bırakan pratikler üretti.

Dinlerin tahakkümündeki Orta Çağ kapatıp sözde, evren, insan, tarih, gelenek, kültür, din ve toplum gibi en temel alanlarda yerleşik tasavvur biçimlerini kökten sorgulayıp varoluşu salt maddeye indirgeyerek hayati kutsalı olmayan çekilmez bir sığılğa indirgeyen modern devrimlere gelince, onların da kadın için bir cennet vaatleri hiç olmadı.

Dün sanayi devrimini izleyen süreçte gün boyu alın terinin karşılığı olarak karnını dahi doyuramayan, çoğu zaman yemlerine saldırmak için domuzlarla boğuşmuş kadını ucuz iş gücü olarak telakki etmiş vahşi kapitalizmden bugün kadının cinsel kimliğini paraya tahvil eden modern kapitalizme ne değişmiş olabilir ki. Ya da Fransız Devrimi'nden sadece dört yıl sonra yani 1793 yılında "İnsan ve Yurttaşlık Hakları Bildirisi başlığında geçen 'insan' kavramı kadını da içeriyor mu?" sorusunu soran De Gouges ve arkadaşlarına devrim yasasının giyotinlerden başka bir cevabı oldu mu? Ve insanlık olarak bugün önümüzdeki sofraya konulan acı yemişler kaderin dün bizzat kendi ellerimizle ektiğimiz tohumların ağaçlarından bize takdim ettikleri değil midir?

Tarih boyunca iktidar ve tahakküm hırsıyla dünyayı ebedi bir cehenneme çeviren savaşların geriye bıraktığı tüm yıkımların altında kalan şey, erkeklerin –turnak içinde- "güçlü cesetleri" değil, kadınların ömür boyu iniltilelerle kanayan o –turnak içinde- "zayıf ruhları" değil midir?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadının tarihini tıpkı gazetelerin 3'üncü sayfasını dolduran haberler gibi trajedilerle dolduran bu bakışın sakatlığını sorgulamak her akıl ve vicdan ehlinin asgari ahlaki mecburiyeti değil midir? İnsan ve hayata dair gerçeklik bu ise şayet, yapmamız gereken şey de onu dönüştürmeye irade koyup hayatın her alanına nüfuz edecek soylu çabalara soyunmak olmalıdır. Öyle ise gelin ilahiyat, tarih, edebiyat, sanat ve siyaset başta olmak üzere her şeyi on binlerce yıllık yaşanmışların süzgecinden damıtıp, evet, kadını da hem de merkezinde içeren insanca bir hayatı yeniden inşa etmeye koyulalım. Bu inşa da iyiliğin dörtte 1'ini babaya, 3'ünü de anaya verelim çünkü hayat denilen ağır yükün dörtte 3'ü onların sırtında taşınmaktadır.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Atalay.

Söz sırası, Aylin Nazlıaka, Ankara Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Nazlıaka.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ailenin korunması ve boşanmanın nedenlerinin araştırılmasıyla ilgili olarak verilmiş olan araştırma önermesine yönelik olarak söz almış bulunuyorum. Yüce heyeti saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, dün Sayın Başbakan bir konuşma yaptı, bu konuşmasında şöyle dedi: "Kadına el kalkmasın diye tüm tedbirleri alacağız." Dün gene Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı bir twit attı. Kendisi bu arada ne dün ne de bugün buradaydı. Hükûmeti temsilen maalesef kendisi burada bulunmuyor, herhâlde çok daha önemli konuları var. Attığı twit'te o da "Kadına yönelik şiddete sıfır tolerans." dedi. Yani bu cümleleri duyanlar sanır ki, siz, daha dün iktidara geldiniz, yarın kadına yönelik şiddetle, boşanmalarla, aileye dönük problemlerle baş etmeye başlayacaksınız. Gene, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı dün atmış olduğu twit'te İstanbul Sözleşmesi'ne de atıfta bulunuyor ve gene tek teselli kaynağı olan ilk imzacı olmanızla övünüyor. Tabii sadece bununla teselli bulabiliyorsunuz çünkü sözleşmeyi uygulamadığınız için elinizde kullanacak başka bir malzemeniz yok maalesef. Biz dilerdik ki kendisi İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanmasıyla ilgili olarak gurur duyduğunu söyleyen bir twit atabilirdi ve hatta bugün burada yer alarak neler yapmak istediğini, icraatlarını, bizim kendisine yönelik öneri ve eleştirilerimizi dinlesin, bunlara cevap versin. Öyle görünüyor ki Meclisi çok da önemsemiyor.

Değerli milletvekilleri, bu ülkede kadınlar en yakınları tarafından; eşleri, babaları, kayınpederleri, ağabeyleri, amcaları, dayıları tarafından şiddete, tacize, tecavüze maruz kalıyor ve öldürülüyor, yaşamını kaybediyor. Namus adına sözde, töre adına sözde, gene kıskançlık adına sözde, yaşamlarını kaybediyor.

Bakın yılın ilk on bir ayında 259 kadın kardeşimiz yaşamını kaybetti. Tabii bu arada Bianet'e de bir kez daha teşekkür etmek istiyorum çünkü bu vermiş olduğum rakam Bianet'in basın haberlerinden derleyip toparlamış olduğu bir rakamdır.

Biz ne zamandır Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına ve Adalet Bakanlığına bu konuda önergeler veriyor olmamıza rağmen maalesef önergelerimize de herhangi bir yanıt alamıyoruz. En son 2009 yılında yanıt vermiştiniz, ondan sonra da, kadına yönelik şiddetin yüzde 1.400 oranında arttığı gerçekliğiyle karşılaşınca, anlaşılan, önergeleri geçiştirmeyi bir alışkanlık hâline dönüştürdünüz maalesef. Belki biz bugün burada bu önergeyi konuşurken bile dışarıda bazı kadın kardeşlerimiz katlediliyor, şiddet görüyor, tacize, tecavüze, cinsel istismara uğruyor, biliyor musunuz? Her 3 kadından 1'inin şiddet gördüğü, her gün kadınların katledildiği bu ülkede elbette ki sorumlular bellidir değerli arkadaşlar. Kadınların yürek dağılayan feryadına en yakınları bile bazen kulaklarını tıkıyor, adalet sistemi kulaklarını tıkıyor, üzülerken söylüyorum, sayenizde bu Parlamento da kulaklarını tıkıyor. İşte, yaşanan bu kara tablo karşısında vicdanlar suskun, gözler kör, kulaklar sağır âdeta. Öyle bir hâldesiniz ki, kadın haklarına aykırı olarak tüketilmiş olan cümlelere karşı bile hiçbir şey söylemiyorsunuz. Mesela, dönemin Başbakanı "Ben kadın-erkek eşitliğine inanmıyorum." diyor, susuyorsunuz; dönemin Maliye Bakanı "İşsizlik arttı çünkü kadınlar iş aramaya başladı." diyor, susuyorsunuz; dönemin Ekonomi Bakanı "Kriz bitti, artık, kadınlar eve dönebilir." diyor, gene susuyorsunuz; hem dönemin hem bugünün Orman ve Su İşleri Bakanı kendisinden iş isteyen bir kadına "Evdeki işler yetmedi mi?" diye kahkaha atıyor, e buna da susuyorsunuz, hepsine susuyorsunuz; kendi İl Başkanınız 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde bir yazı yayınlıyor ve bu yazıda "Kadını hafifçe dövebilirsiniz." diyor, buna da ses çıkarmıyorsunuz; İl Genel Meclisi üyeniz Erhan Emekçi diyor ki: "Kızlar çok okuyunca erkekler evlenecek kız bulamıyor." Buna da susuyorsunuz. Daha ne kadar susacaksınız sayın milletvekilleri?

Siz kendinize hiç şu soruyu sordunuz mu, bunu çok merak ediyorum: Neden sizin iktidarınız döneminde kadına yönelik şiddette yüzde 1.400 artış oldu. Neden? Hiç sordunuz mu bu soruyu kendinize? İşte bu sorunun cevabı, az önce bahsettiğim o cümleleri sarf edenler karşısında susmanızda yatıyor, o cümleleri sarf edenlerin zihniyetlerinde yatıyor. Hani, ben, AKP'li erkek milletvekilleri susuyor, onu zaten anlayamıyorum ama kadın milletvekilleri neden susuyor, açıkçası onu da anlayamıyorum. Dilerim bu sefer, bu dönem Parlamentoda fikri hür, vicdanı hür kadın vekiller olur da onlarla kadın hakları konusunu partilerüstü bir mesele gibi değerlendirebiliriz.

Bakın, biz İstanbul Sözleşmesi'ne destek vermiştik, tam destek vermiştik ve biz de gurur duymak istemiştik o sözleşmeyle ama maalesef demin de dediğim gibi iş sadece imza boyutunda yani göstermelik boyutta kaldı. İşte o yüzden diyorum "İnandırıcı değilsiniz." diye, o yüzden diyorum "Maalesef ikna edici değilsiniz." diye.

Şimdi, bugün, burada, biz, toplumun temeli olan, "kutsal çatı" diye tanımladığımız, içinde yaşayan insanların birbirine saygıyla, sevgiyle, özveriyle bağlı olduğunu varsaydığımız "aile"den bahsediyoruz. Eğer gerçekten de ailenin bireyleri birbirine sevgiyle, saygıyla, özveriyle bağlıysa elbette ki hepimizin düşüncesi ortaktır, hepimiz o ailenin korunmasını, o ailenin güçlendirilmesini isteriz. Bu bizim ortak duygumuzdur, ortak düşüncemizdir, ortak çabamızdır, ortak mücadelemizdir. Ama bir de sizin görmediğiniz, madalyonun bir farklı tarafı var; bu ülkede şiddet gördüğü için boşanmak istediği hâlde boşanma hakkı elinden alınan kadınlar var; dar kalıplar içine hapsedilmiş, gelenekler ve görenekler tarafından yürekleri mühürlenmiş, toplumsal baskıyla özgürlükleri hapsedilmiş, mutluluğunu haykırmaya kalkınca hayatları elinden alınan kadınlar var.

Bakın, ben sık sık sığınakları ziyarete gidiyorum. Bu arada, yanlış ifadeler kullanıyorsunuz, “konukevi” değil onların adı, “sığınak”tır, tekrar hatırlatayım. Sığınakları ziyarete gittiğimde kadınlara soruyorum “Ne zaman geldiniz?” diye. Enteresandır, kadınlar daha çok hangi ay sığınaklara gidiyor biliyor musunuz? Haziran ayında. Gerekçesini tahmin etmek ister misiniz? Kadınlar şiddet görüyorlar bütün yıl boyunca ama bekliyorlar. Ne zamana kadar? Çocukları karne alıncaya kadar. Ne zaman çocukları karne alıyor, o zaman dönüyor eşine “Ben artık daha fazla şiddet görmek istemiyorum, boşanmak istiyorum.” diyor. İşte, en ağır şiddeti de o zaman görüyor. O yüzden kendini o sığınaklara dar atıyor biliyor musunuz.

O yüzden değerli arkadaşlar, evlilik nasıl bir haksızlığa boşanmak da aynı temelde bir hukuki haktır. Boşanma, asla ve asla şiddetin ve öldürmenin bahanesi olamaz. Ama tabii, bugün aile kurumunun gelmiş olduğu bu noktada elbette sizin uygulamış olduğunuz politikaların yanlışlığı yatmaktadır. Boşanma bir neden değildir arkadaşlar, bir sonuçtur. O yüzden biz isterdik ki bugün sizin getirdiğiniz önergeyle boşanan kadının bundan sonra sahip olacağı sosyal politikalar neler olacak, sosyal haklar neler olacak onu tartışalım. Biz isterdik ki boşanma noktasına gelmiş olan kadının sorunları ve ona yönelik çözüm önerileri neler olacaktır bunları tartışalım. Ama tabii nafile çünkü sizin aklınız kadını değil aileyi korumayı hedef alan politikalar üretmeye yetiyor maalesef sadece. Biz bunu Mecliste de daha önce gördük.

Buradan bir teşekkürü de Bianet’e olduğu kadar kadın örgütlerine yapmak durumundayım. Gerçekten de kadın örgütleri bu Parlamentoda üretilmemiş olan politikaları üreterek ve müthiş bir kadın hakları mücadelesi vererek birçok şey üretti, birçok şey yaptı. Bunlardan bir tanesi de Kadına Yönelik Şiddeti Önleme Yasası’ydı. Burada gelip değerli fikirlerini, önerilerini aktardılar ancak maalesef kanunun, aylarca burada tartışıldıktan sonra Genel Kurula inerken yine ismi değişti ve kanunun ismi “Aileyi koruma ve kadına yönelik şiddeti önleme politikası” oldu. Diyeceksiniz ki ne fark var? Çok fark var. Siz kadına şu mesajı vermiş oluyorsunuz: Kol kırılır yen içinde kalır. Sen şiddet mi görüyorsun kardeşim, önceliğin aileyi korumaktır, otur oturduğun yerde. Sen önce bir aileni koru, şiddet görüyorsan da biraz daha sus, biraz daha tahammül et. İşte bu bakış açısidir ki sizin bu Bakanlığın isminden bile “kadın”ı silmenize neden olmuştur.

Tabii, boşanmaların bir de çocuk boyutu var. Onlardan da gerekçenizde “Aile dramı” olarak bahsetmişsiniz ki elbette bu doğrudur. Ancak bundan bahsederken çocukların şiddet görülen bir ortamda yaşadığı travmatik ortamları, bundan dolayı yaşadıkları mutsuzlukları tamamen göz ardı etmişsiniz yine.

Değerli arkadaşlar, birçok kadın hayatlarından örnek vermek isterdim ancak sürem yetmedi. Onun için son söz olarak diyorum ki eşitlik bir demokrasinin mihenk taşıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN NAZLIKA (Devamla) – Kadın-erkek eşitliğinin olmadığı bir yerde demokrasiden bahsedilemez. “Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür, bir orman gibi özgürce.”

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Nazlıka.

Üçüncü söz, Burcu Köksal, Afyonkarahisar Milletvekili.

Buyurun Sayın Köksal. (CHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü.

İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'nin imzalanmasının yıl dönümünde ne yazık ki biz Türkiye olarak sınıfta kaldık. Dünyada insan haklarının geliştirilmeye çalışıldığı bir dönemde Türkiye olarak geldiğimiz bu noktada görülen tablo ne yazık ki bize ümit vermemektedir. Mesleğini icra eden gazeteciler sırf haber metinleri yüzünden tutuklanırken, şirketler çeşitli sebeplerle tehditlere maruz kalırken, demokrasimiz “Ya bizdensiniz ya düşmansınız” ikilemine sıkıştırılmış durumdadır.

İnsan hakları, seçme ve seçilme hakkından tutun da temel yaşama hakkının iyileştirilmesine kadar pek çok alanı kapsamaktadır aslında. Fakat vatandaşlarımıza ekonomik alanda da sahip çıkılmamaktadır. İnsan hakları konusunda da, maddi olarak yaşama hakkı konusunda da ne yazık ki sınavı geçemeyen bir Türkiye'yle karşı karşıyayız. Bizim siyasetçiler olarak görevimiz bu tabloya bakıp ders çıkarmak ve bu tabloyu tersine çevirmektir. Hani tabloya bakıp ders çıkaralım, bu tabloyu tersine çevirelim diyorum da insan hakları bakımından sınıfta kalan bir Türkiye'de kadın hakları ne durumda, isterseniz ona beraberce bakalım.

Aile için “toplumun en küçük temel birimi” diyoruz, “toplumdaki en küçük sosyal yapı” diyoruz ve aile bireylerinin sağlıklı ve huzurlu bir ortamda yetişmelerinin direkt toplumsal yaşama etki edeceğini söylüyoruz. Bunda hepimiz hemfikiriz fakat aile yapısının özellikle son yıllarda ve on üç yıllık AKP iktidarı döneminde ciddi anlamda zarar gördüğü artan boşanma oranlarından da anlaşılmaktadır. Bugün her 5 evlilikten 1'i boşanmayla sonuçlanmaktadır. Boşanmanın en temel nedenlerinden biri ekonomik sıkıntılardır. Ülke ekonomisinde yaşanan sıkıntılar, işsizlik, geçim sıkıntısı, yoksulluk, bunların hepsi bireylere ve dolayısıyla aileye yansımaktadır.

Kadına yönelik şiddet: Kadına yönelik şiddetle ilgili olarak bu konuda ne yazık ki hukuki yaptırımların yetersizliği ve AKP iktidarı döneminde kadına yönelik şiddete karşı etkin bir mücadelenin yapılamaması yüzünden ne yazık ki bugün ailede kadına yönelik şiddet vakalarının arttığını gözlemlemekteyiz. Biz kadınların kaç çocuk doğuracağımızdan tutun da doğum şeklimize, gülüşümüze, kahkahalarımıza ve hatta boşanma nedeni olarak börek açmayı bilmemeye bağlayan bir iktidara sahibiz. (CHP sıralarından alkışlar) Ailesine çalışarak katkı sağlamak isteyen kadınlarımıza “Evdeki işler yetmiyor mu?” dersiniz, “Kadının fitratında köle olmak var.” dersiniz, kadınlar için tek kariyerin annelik olduğunu düşünürseniz ve kadını sadece evin süsü olarak değerlendirirseniz, hiç kusura bakmayın, kadın-erkek arasındaki cinsiyet eşitsizliğine kapı açmış olursunuz. Ailede birey olarak görülmemen bir kadın için boşanma bir haktır. Eşinden şiddet gören bir kadına kolluk kuvvetiniz “Karı koca arasında olur böyle şeyler.” deyip barıştırma yoluyla o evliliği sürdürmeye mecbur ederse o kadın için boşanma bir haktır. Sadakat, Türk Medeni Kanunu'nda her iki eş için de düzenlenmiş bir yükümdür. Ancak, imam nikâhıyla 2'nci, 3'üncü, 4'üncü evliliklere cevaz verirsiniz işte o zaman boşanma o kadın için o ailede bir haktır. Eşi tarafından canına kastedilen, pek fena muamele edilen kadınlarımızla ilgili bugüne kadar yeterli koruma tedbirleri alınmadığını gözlemliyoruz ve bu kadınlarımızın birçoğu ne yazık ki bugün hayatını kaybetmiş durumda. Soruyorum: Hükümet olarak bu kadınları bu evliliği sürdürmeye zorlamak yerine onlar için gerekli tedbirlerin alınması gerekmiyor mu? Eğitimden koparılp aile baskısıyla küçük yaşlarda zorla evlendirilen kadınlarımız, bunlar eşleri tarafından baskı altında bir evliliği yürütmeye zorlanırken, yan komşularına dahi gidemezken bu kadınlar için boşanma bir haktır.

“Kadın-erkek eşitliğine inanmıyorum.” diyen zihniyete Cumhuriyet Halk Partisi olarak karşı çıkıyoruz. Kadına en az 3 çocuk doğurma görevi vererek onu eve hapsedmeye kalkan AKP zihniyeti ne yazık ki bugün erkek egemenliğini kabul eden, şiddete kayıtsız kalmasını istediği ve her türlü koşulda evliliğe mecbur tutmak istediği bir kadın tipi yaratmayı öngörmüştür. Yaratılmak istenen bu kadın tipiyle her türlü baskıya, şiddete rağmen bu evliliğe katlanılmak istenmesi öngörülmüştür.

Kadını önce toplumda ve bunun yansıması olarak da ailede birey olarak görmediğiniz müddetçe aile içi geçimsizlikleri sona erdiremezsiniz. Ailede yaşanan ekonomik sıkıntıları gideremediğiniz müddetçe boşanmaları azaltamazsınız. Her geçen gün artan enflasyon, hayat pahalılığı, işsizlik, yoksulluk toplumun en küçük birimi aileyi olumsuz yönde etkilemektedir. Siz, bu ülkede işsizliği, yoksulluğu çözmediğiniz müddetçe, ekonomik istikrarı sağlamadığınız müddetçe bu boşanma oranları her gün artacaktır. Boşanmaya yol açan nedenlerle etkin bir şekilde mücadele etmeden boşanmanın azalmasını bekleyemezsiniz.

Geçmişte, aile paketi, çeyiz paketi gibi paketlerle evliliğe teşvik etmek istediniz fakat boşanma sonrası özellikle ekonomik bağımsızlığı olmayan kadınların nasıl hayatta kalacağını, geçimini nasıl idame edeceğini hiç düşünmediniz, bu konuda hiçbir yasal düzenleme yapılmadı. Bu kadınlar uygulamada, ne yazık ki, cüzi miktarda bağlanan nafakalarla ve zaman zaman da tahsil edilemeyen nafakalarla geçinmek zorunda bırakıldı ve birçok kadın sırf bu yüzden boşandıktan sonra geçim sıkıntısı çekeceği için ve birçoğunun gidecek yeri olmadığı için o evliliğe katlanmak zorunda bırakıldı arkadaşlar. Uzun süren yargılama safhasından sonra tazminat, nafaka ve benzeri talepleri yeterince karşılanamayan kadınlar için ne yazık ki burada herhangi bir yasal düzenleme yapma gereği hissetmediniz.

Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak kadın-erkek eşitliğinin toplumda ve ailede gerçek anlamda sağlanması gerektiğini dün olduğu gibi bugün de savunuyoruz ve bu konuda da kadın-erkek eşitliğinin gerçek anlamda, kâğıt üzerinde değil, gerçek anlamda sağlanabilmesi için bu kürsülerde öyle süslü püslü laflarla değil, gerçekten etkin bir şekilde gerçekleşebilmesi için bu konuda mücadele eden sivil toplum örgütleriyle, kadın örgütleriyle iş birliği içinde olarak bu eşitliğin sağlanması yönünde dün sürdürdüğümüz mücadeleyi bundan sonra da sürdüreceğimizi belirtmek istiyorum.

Herkesi saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Köksal.

Söz sırası Kahramanmaraş Milletvekili Fahrettin Oğuz Tor’da

Buyurun Sayın Tor. (MHP sıralarından alkışlar)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Sayın Başkanım, açıklama yapmam mümkün olabilir mi acaba?

BAŞKAN – Daha sonra artık, Tor’u kürsüye davet ettim.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önemli bir toplumsal problem hâline gelen boşanma konusunda nedenleri, aile ve sosyal yapıya etkileri, alınması gereken tedbirler konulu araştırma önergesi hakkında söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, konuşmama başlamadan önce yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, dünkü oturumda Sayın Bakan konuyla ilgili alınan yasal ve idari tedbirlerden bahsetti. Alınan tedbirler olumlu ise de görülmüştür ki yeterli olamamıştır. Boşanmalar, kavgalar, cinayetler hızla artarak devam etmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, iktisat ilminin genel kabulüne göre gelir arttıkça harcamalar artar ise de gelir azalması hâlinde giderlerin azalması aynı oranda olmamaktadır. Gelişen teknolojiye bağlı olarak ihtiyaçların artması ve çeşitlenmesi giderlerin artmasına sebep olmaktadır. Gelirlerde aynı oranda artış olmaması hane halkının bütçelerini olumsuz etkilemekte, bunların neticesinde de borç girdabına düşen fertler, aileler istenmeyen durumlarla karşılaşabilmektedirler. Başta söylemek gerekirse ailenin reel geliri azaldığı müddetçe huzursuzluğu, bunların sonucunda da gelişen olguları önlemek mümkün olmayacaktır.

Kıymetli milletvekilleri, çok güzel bir atasözümüz var, daha sonra buna da değineceğim ama başta belirtmem gerekirse “Yokluk dövüştürür, varlık seviştirir.” Olayın özeti budur.

Kıymetli milletvekilleri, dün ve bugün gerek Hükümet adına yapılan konuşmalarda gerekse gruplar ve önerge sahipleri adına yapılan konuşmalarda daha ziyade boşanma ve boşanmanın sonuçları üzerinde durulmuştur. Ben sonuçlarından daha çok sebepleri üzerinde duracağım. Özellikle de üzerinde duracağım konu emeklilerin gelirlerindeki azalmalardır.

Değerli milletvekilleri, sosyal güvenlik sistemi, çalışanlar ve emekliler olmak üzere milyonları kapsamakta olup ailenin ve toplumun huzuruyla sistem arasında direkt ve yakın bir ilişki vardır. SGK milyonların gelir kaynağıdır.

Kıymetli milletvekilleri, olayı da biraz yumuşatmak, havayı dağıtmak amacıyla güzel bir türkümüzden bahsetmek isteyeceğim. Sosyal güvenlik sistemi denince benim aklıma hep çok güzel bir Erzincan türküsü gelir. “Kadir Mevlâm senden bir dileğim var, Beni muhannete muhtaç eyleme.” şeklinde başlayan, Fidan ve Turan Engin’den alınan bu güzel türkü bana göre sosyal güvenlik sistemini çok güzel bir şekilde tarif etmektedir. Sosyal güvenlik sistemi, insanımızı güç durumlara düşüğünde muhannete muhtaç etmemenin adıdır. Biz insanlarımızı muhannete muhtaç eder hâle getirir isek boşanmaları ve diğer toplumsal yaraları asla önleyemeyiz.

Sayın milletvekilleri, boşanma, sebepleri, Türk aile yapısına ve sosyal dokuya etkileri ve alınması gereken tedbirler konuları üzerinde çok durulması gereken geniş bir konudur. Burada yapacağım on dakikalık konuşmayla bunun küçük bir bölümünü dahi izah etmem mümkün olmayacaktır. Bu sebeple ben konuyu önemli başlıklar altında, kısaca işi sosyal güvenlik yönünden ele almak istiyorum.

Sayın milletvekilleri, bildiğiniz gibi, dün SSK, BAĞ-KUR ve Emekli Sandığının, 2007 yılından itibaren de birleştirilmiş şekliyle Sosyal Güvenlik Kurumunun önemli finans açıkları öteden beri hazine tarafından karşılanmaktadır. Çok önemli miktarlara ulaşan Sosyal Güvenlik Kurumunun finans açıkları bugün ülkemiz için en başta gelen ciddi problemdir. Sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilir, kendi kendine yeter hâle gelmesi için geçmişte önemli düzenlemeler yapılmış, aktif-pasif dengesinin sağlanması yönünde yasal adımlar atılmış ise de, aşağıda, kısaca özetleyeceğim üzere, yapılan düzenlemeler önemli ve ciddi başka problemleri de beraberinde getirmiştir.

Özellikle belirtmem gerekirse, sosyal güvenlik sisteminin finans açıklarının kapatılmasında Hükümet kolay yolu seçmiştir. Sürdürülebilir bir sistem için gerekli olan aktif-pasif sigortalı dengesinin sağlanmasında aktif sigortalı sayısını çoğaltmak, başka bir ifadeyle büyük orandaki kayıt dışı istihdamı kayıt altına almak yönünde ciddi adımlar atılması gerekirken, maalesef, pasif sigortalı sayısını azaltmak, aylıklarını düşürmek şeklinde kolay yol seçilmiştir. Aylıkların birkaç yasa maddesiyle azaltılması sonucunda da, maalesef, geliri ve aylıkları azaltılan büyük kesimler mutsuzluğa itilmiştir. Sistemi revize edelim derken, görülmemekle beraber, çok daha ciddi problemlere yol açılmıştır.

Bugün, Türkiye haricinde, çalışma süresi uzadığı hâlde aylığı azalan başka bir ülke yoktur. Tekrar ediyorum: Bugün, Türkiye haricinde, çalışma süresi uzadığı hâlde aylığı her geçen yıl azalan başka bir ülkeyi aklımıza dahi getiremezsiniz.

Bugün üzerinde durduğumuz boşanmanın sebepleri, sosyal dokuya etkileri konusunda sosyal güvenlik alanında yapılan düzenlemelerin doğrudan ve yakın ilişkisi vardır. Zira sistem, milyonlarca emeklinin yegâne gelir kapısıdır.

Sayın milletvekilleri, konuyla ilgili hususları açıklamadan önce, kısaca, çok sevgili, muhterem, ellerinden öptüğüm, Fransızca öğretmenim Sayın Ali Çetin Bey’in –Kırıkkaleli- konuyla ilgili olduğunu düşündüğüm bir anekdotunu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sevgili hocam derdi ki: “Memurun ay başındaki yürüyüşüyle ay sonundaki yürüyüşü farklıdır. Ay başında para cebindedir, yere daha bir sağlam basar; alını açık, başı dikdir. Ay sonunda cebinde para suyunu çektiği zaman kafası düşmüştür, kamburu çıkmıştır.”

Evet, bu tespite aynen katılıyorum. Araştırmacıların ulaştıkları sonuçlar nedir, net olarak bilmemekle beraber ben boşanmaların, kavgaların, dövüşlerin daha çok cepte paranın suyu çektiği zamanlara denk geldiği kanaatindeyim.

Sayın milletvekilleri, az önce de ifade ettiğim gibi, sürdürülemez hâle gelen sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilir hâle gelmesi için önemli yasalar çıkarılmışsa da çıkarılan yasalar birçok yönden olumsuz gelişmelere de sebep olmuştur.

Burada –tabii, zamanımız çok kısa- ben somut örneklerle konuyu açıklamak istiyorum. Özellikle, yapılan düzenlemelerle alt gelir gruplarının durumları daha da kötüleşmiştir. Eskiden asgari ücretliye genellikle asgari ücretin üzerinde bir aylık bağlanırken yapılan düzenlemelerle bugün itibarıyla bağlanan aylıklar asgari ücretin oldukça altındadır. Böyle devam ettiği müddetçe gidişat yatırılan prim kadar aylık bağlama olacaktır ki bu durumda toplumsal yaralar daha da artacaktır.

Değerli milletvekilleri, nasıl çalışanlar için asgari ücret uygulaması varsa eskiden emekliler için de asgari maaş uygulaması vardı; eski yasalarda, 5510’den önce. Yani emekli olan bir sigortalı belli bir miktarın altında maaş, aylık almıyordu. Örnek vermek gerekirse, 1/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun yürürlüğe girmesinden önce emekli olan bir sigortalıya en düşük 575 lira aylık bağlanıyordu. Kıymetli milletvekilleri, 575 lira. Ne zaman? 2008 öncesi. Söz konusu bu düşük aylığın güncellenmiş miktarı bugün itibarıyla 1.100 liradır, 1.100 lira. Sistem böyle devam etseydi 1.100 lira bağlayacaktık. 2015 Ocak ayı itibarıyla bağlanan en düşük aylık 516 lira, yapılan zamla bu miktar 541 liraya çıkmış, 100 liralık seçim zammıyla beraber 641 lira olmuştur. 2008’de asgari aylığın güncellenmiş hâli 1.100 lira olurken bugün bağlanan asgari aylık 641 TL’dir. 2008 yılına göre kayıp, sonradan verilen seçim zammını katmazsak yaklaşık yüzde 100’dür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Devamla) - Kıymetli milletvekilleri, tabii, şunu söylemek istiyorum: Çok ciddi konular var. Keşke burada bir saat, iki saat bu konuları tartışabilsek. Acıdır, gidişat, yapılan düzenlemelerle son derece kötüdür. Haksızlıkları gidermediğimiz, huzursuzlukları kaynağında önlemediğimiz müddetçe tartışmaları, kavgaları ve devamında da istenmeyen sonuçların ortaya çıkmasını önlemek mümkün olmayacaktır.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tor, süreniz doldu.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Devamla) – Bağlıyorum Sayın Başkanım.

Sosyal güvenlik sistemi yeniden etraflı olarak ciddi şekilde sorgulanmalıdır.

Kıymetli milletvekilleri, hırsızlıkları, yolsuzlukları, haram olan israfı, haksızlıkları önleyerek çalışanlara ve emeklilere kaynak aktarmak zorundayız.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Tor.

Şimdi Hükümet adına Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Akif Çağatay Kılıç’ın pek kısa bir söz talebi vardır.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

19.- *Gençlik ve Spor Bakanı Akif Çağatay Kılıç'ın, Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın birleştirilerek görüşülen Meclis araştırması önermeleri üzerinde önerge sahibi olarak yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

GENÇLİK VE SPOR BAKANI AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Biraz evvel Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsü kürsüde konuşmasını yaparken Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımızın neden burada olmadığı konusunda bir soru yöneltmişti. Şu anda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız Sayın Sema Ramazanoğlu Hanımefendi İstanbul'da “UN Women” çerçevesinde yurt dışından gelip ülkemizde misafir olan 25 bakanımla beraber kadına karşı şiddetin değerlendirilmesi ve bunun nasıl engelleneceğiyle ilgili Birleşmiş Milletler çatısı altında yapılan toplantıya İstanbul'da ev sahipliği yapıyor. Ondan dolayı şu anda burada değiller, bunu da iletmemizi özellikle istediler.

Bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kılıç.

XI.- MECLİS ARAŞTIRMASI (Devam)**A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)**

1.- *Ardahan Milletvekili Orhan Atalay ve 25 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2) (Devam)*

2.- *Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 19 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7) (Devam)*

3.- *Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 20 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8) (Devam)*

4.- *Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9) (Devam)*

5.- *Adana Milletvekili Aydın Uslupehlivan ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10) (Devam)*

6.- *MHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11) (Devam)*

7.- *Aydın Milletvekili Deniz Depboylu ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12) (Devam)*

8.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıca ve 20 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13) (Devam)

9.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu ve 24 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14) (Devam)

10.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç ve 24 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15) (Devam)

11.- İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca ve 26 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16) (Devam)

12.- Çorum Milletvekili Lütfiye İksen Ceritoğlu Kurt ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17) (Devam)

13.- Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir ve 22 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18) (Devam)

BAŞKAN - Söz sırası Nuri Okutan yerine Aydın Milletvekili Sayın Deniz Depboylu'da.

Buyurun Sayın Depboylu. (MHP sıralarından alkışlar)

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Sayın Meclis Başkanı, saygıdeğer milletvekilleri; bugün burada, Meclis gündemine sunduğumuz, toplumumuzda hızla artan boşanma sorunu ile ilgili araştırma önergemizin gerekçesini sizlerle paylaşmak için bulunmaktayım. Konuşmama başlamadan önce sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün, burada birçok saygıdeğer vekil arkadaşlarımız konuyu farklı açılardan ele aldılar ama ben bugün burada, size konuyla ilgili görüşlerimizi sunarak düşüncelerim hakkında bilgi verirken, aynı zamanda bir vekil değil bir psikolojik danışman, aile, evlilik terapileri yapmış bir uzman olarak fikrimi sunmak istiyorum.

Bugüne kadar yapılan istatistik çalışmalarına baktığımız zaman, hızla artış gösteren boşanma davalarının toplumsal bir sorun hâline dönüştüğü aşikârdır. Ülkemizdeki boşanma verilerinin değerlendirilmesine yönelik yapılan istatistiklere baktığımızda, 2001 yılında 91.994'ü sonlanmış olan evliliklerin, 2014 yılında 130.913 rakamına ulaştığını görmekteyiz. Yani 2001'den 2014 yılına kadar yüzde 42,3 oranında artmıştır.

Zaman zaman uzmanlar tarafından istatistiklerle dile getirilen bu konu yeterince araştırılmamış, konu üzerinde verimli bir çalışma maalesef yapılmamıştır. Şayet bir çalışma yapıldıysa da bunun başarıya ulaşmadığı gözümüzün önünde, aşikâr tablolarla ortadadır.

Ailenin güçlendirilmesiyle ilgili olarak bugüne kadar uygulanan politikalarda ciddi ihmal ve yanlışlıklar söz konusudur. Ailenin, ekonomik, sosyolojik ve psikolojik dinamikleri dikkate alınarak oluşturulacak politikalar yerine, gündem oluşturma yaklaşımıyla sarf edilmiş söylemler aracılığıyla

aile konusu gündemde tutulmuştur. Bir ailenin çocuk sayısına karar vermek ya da dünyaya getirilecek olan çocuk sayısına karışmakla birlikte, nasıl dünyaya getirileceği konusuna da karışmak bir devletin, hükümetin işi olmamalıdır.

Demokratik bir yönetim yaklaşımında, bireyler dünyaya getirecek oldukları çocuk sayısına kendileri karar verirler ve bu çocukları nasıl dünyaya getireceklerine de, başta anne olmak üzere, eşler birlikte oturup karar verirler. Devleti yönetenlerin görevi, karı kocanın özeline karışmak değil, yardım talep ettiklerinde bu yardımı kendilerine sunacak profesyonel birimler oluşturmaktır.

Toplumun yapı taşı olan ailenin güçlenmesi için devlete düşen görevlerin başında, tabii ki az önce sayın vekilimizin de belirttiği gibi işsizlik sorununun çözülerek ekonomik sorunların ortadan kaldırılması gelmektedir.

Yine, sosyal güvenlik ağının güçlendirilmesi, çocukların lehine olan eğitim ve sağlık reformlarının gerçekleştirilmesi en başta önem arz etmektedir.

Boşanma oranının artışıyla ilgili yapılacak olan spesifik çalışmaların da ayrıntılı olarak ele alınması gerekiyor. Kurulacak olan birimlerin, sadece ayrılmaya karar vermiş çiftlerle çalışması da yeterli olmayacaktır. Boşanma artışıyla ilgili yapılacak çalışmalarda konuya mümkün olduğunca geniş perspektiften bakılması gerekiyor. Çalışma alanına bireyi, aile birliğini, toplumsal gelişme ve beraberinde getirdiği sorunları da katmak zorundayız. Başta, aileyi kuracak olan bireylerin sosyal, kültürel ve psikolojik sorunlarını ele alarak konuya adım atmak da önem taşımaktadır. Zira, ülkemizde en çok kullanılan ilaçların antidepresan grubunda olduğunu göz önüne alırsak, o zaman bireysel anlamda da birtakım çalışmalarla, daha aile birliği kurulmadan sorunların önüne geçmeye çalışmamız gerektiğini de görmemiz gerekiyor çünkü depresyonda olan, mutsuz olan bireylerin doğru kararlar alıp sağlıklı kararları uygulayabilecek yapıda olmayacağı, ayrıca bu sorunları aile birliğine taşıyacağı ve ailedeki bireylere farklı sorunlar da yaşatacağı göz önüne alınmak zorundadır.

Aile kurumunun en önemli görevlerinden biri, çocukları fiziksel ve psikolojik yönden sağlıklı bir şekilde yetiştirmek; iyi yetişeceği sosyal, kültürel, fizyolojik ve ekonomik şartları oluşturmak; saygı, sevgi, güven ortamında büyümesini ve gelişmesini sağlamaktır. Bütün bu koşulların gelişmesi, sağlam temellere oturmuş güçlü bir aile birliğiyle mümkündür. Aile bireylerinin birbirine sevgi ve saygı, hoşgörülle bağlı olduğu bir yuva kültürü çocuklar tarafından gelecek kuşaklara aktarılacaktır. Unutulmamalıdır ki birey bir ailenin içinde kısa bir süre yaşar ancak bir aile bireyin kalbinde, ruhunda geleceğe de aktardığı kültürüyle sonsuza kadar yaşar.

Mesleki yaşantımda çok sayıda boşanmış, ayrılmış çiftlerin çocuklarına danışmanlık hizmeti verdim. Yetişkin terapilerinde ilerleyen yaşlarına rağmen ayrılan ebeveynlerinin ve dağılan ailelerinin travmalarını içinden atamayan bireylere yardımcı oldum. Boşanma yıkıcı bir depreme benzer ve çok az aile az hasarla kurtulur, genelde bütün aileler büyük hasar görür. Ayrıldıktan sonra çocukların lehine ortak kararlar alabilecek kadar aralarında iyi iletişim kurabilen ebeveynlerin sayısı da yok denecek kadar azdır, maalesef çocuklar ortak çekişmelerin ana unsuru olarak kullanılmaktadır, nereden baksak ayrı ayrı yaralar açmaktadır.

Bugün canımızı en çok acıtan kadına yönelik şiddet olaylarının, ayrılmaya karar veren, boşanma eşliğindeki ve boşanmış çiftler arasında tartışmalarla vuku bulduğunu da hepimiz bilmekteyiz. En son, 6 Aralık 2015, Aydın'da meydana gelen bir olay. Boşanma kararı alan çift bir araya geliyor ve yaşadıkları tartışma sonucunda 1 yaşında Yavuz Polatcan, 3 yaşında Gülfer ve anneleri, babaları tarafından katlediliyor. Babaları da arkasından intihar girişiminde bulunuyor ancak bunu gerçekleştiriyor, belki

de kendisine daha fazla zarar vermek istemiyor, aile yakınlarına haber veriyor. Eğer bunların önüne geçeceksek ciddi bir çalışma yapmamız gerekiyor. Bu ilk değil ama son olması da bizim yapacağımız çalışmalara bağlı.

Boşanmanın eşliğine gelmiş bazen ciddi büyüklükteki sorunlara, bazen de kolayca çözüme ulaşabilecek sorunlara yardım isteyen birçok çifte yardım ettim ve tecrübelerime dayanarak söylüyorum ki oluşturulacak birimler, alınacak önlemler ve sunulacak profesyonel yardım süreçleriyle boşanmaların önüne geçilebilir ama bunu söylerken kastettiğim, boşanmaların tamamen bitirilmesi de değildir. Neden? Çünkü öyle sorunlar vardır ki evlilik kurumunun devam etmesi ve bireylerin bir arada yaşaması aile fertleri için imkânsız olabilmekte, daha çok zarar verebilmektedir. Evlilik anlaşmasının bitirilmesi bu bağlamda bireylerin yasal ve insani hakkıdır. Bu aşamada da devletin psikolojik ve sosyal yardım sunması zaruridir.

Aile, toplumun en küçük ancak en temel birimi olduğundan, toplumun sağlıklı bir şekilde gelişmesi, ilerlemesi, toplumsal huzur ve barışın sağlanabilmesi açısından sağlam temellere dayalı ailelerin varlığı son derece önemlidir. Değerlerin hızla esneklediği, küreselleşmeyle birlikte artan tüketim çılgınlığıyla birlikte yaşanan ekonomik sorunlar aile içi yaşanan sorunları da artırarak ailelerimizi tüketmeye başlamıştır.

Toplum yapısında meydana gelen sosyolojik bir değişim sosyal destek ağlarını zayıflatmıştır. Niçin? Çünkü aile içerisinde aile bireyleriyle, akrabalarla, komşularla olan ilişkiler zayıflamıştır. Aile birliğini tehdit eden risklerin hızla arttığı günümüzde maalesef konuyla yakından ilgilenmesi gereken birimler, aynı hızla artan sorunlara karşı sağlıklı ve kalıcı çözümler üretememiştir. Toplumumuzda aile yapısı tehlikeli dönemlerden geçmektedir. Nitekim, artan boşanma ve suç oranları bu tehlike çanlarının Türk aile yapısı için çaldığını da göstermektedir.

Tarihimiz iyice incelenirse Türk ailesinin dirlik ve düzenlik içinde olduğu devrelerde devlet de dirlik ve düzenlik içindedir. Bu bakımdan, törelerimizde aile, ülke, devlet ve millet kavramları iç içe bir manzara gösterir. Aile demek, bir noktada, düzen demektir.

Artan boşanma nedenlerinin araştırılması, bu sorunlara baktığımızda, hukuksal uygulamalarda ailenin birlikteliklerinin sürdürülmesine yönelik yeni düzenlemeler yapılması, ailelerin yaşayabileceği mevcut ve olası sorunlar için yardım sunacak yeni birimlerin oluşturulması, aile birliğinin korunmasına yönelik ayrıntılı çalışmaların planlanması amacıyla Meclis araştırma komisyonu kurulması önem arz etmektedir.

Hukuksal düzenlemede ele alınması gereken hususa en başta aileye terapi hakkının sunulması ve bu yardımın devlet güvencesinde sosyal destek hakkı olarak sunulmasıdır. Risk çalışmalarının da yapıлып tehdit altında olan aileler üzerinde de önleyici çalışmalar yapılması gerekiyor.

Benim sürem doldu.

Çok teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Depboylu.

Söz sırası Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'da.

Buyurun Sayın Sarıhan. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli Başkan, değerli kâtip üyesi arkadaşlarım, sevgili milletvekili arkadaşlarım; hepimizi öncelikle sevgi ve saygıyla selamlamak istiyorum.

Bugün İnsan Hakları Günü. İnsan Hakları Günü'nde bolca insan hakkı ihlali yapıldı bu salonda; birbirimize bağırıp çağırarak, birbirimizin sözünü kestik. İfade özgürlüğü konusunda her birimiz uzun konuşmalar yapabilme olanağına sahibiz elbette ama bu Parlamentoda bu konudaki özenimizin olmadığını görebiliriz. Bu nedenle esas olarak üzüldüğümü ifade etmek isterim.

Şimdi, sizleri dinlerken ya da daha çok erkek sesleriyle bu salonda gürültüler yükselirken Âşık Veysel'in bir dörtlüğü aklıma geldi, unutmamak için de şuraya, bir köşeciğe yazdım. Diyordu ki:

“Kim okurdu, kim yazardı?

Bu düğümü kim çözerdi?

Koyun, kurt ile gezerdi,

Fikir başka başka olmasa.”

Şimdi, burada başka başka fikirlere sahip olan arkadaşlarımız çünkü farklı siyasi partileri temsil ediyoruz. Farklı siyasi partileri temsil ederken birçok konuda birbirimizden farklı düşüneceğimiz kesindir ama -koyun, kurt örneğini bir kenara bırakıyorum- elbette biz yan yana da gezecek, birbiriyle ilişki kuracak, arkadaşlık kuracak, konuşacak -ki özünde o yapılıyor bu salonun dışında- arkadaşlarımız, görevlileriz. Ama bu düğümü kim çözecek yani sorunları kim çözecek? Sorunları biz çözeceğiz. Bize böyle değerli bir görev verildi, halk bize vekâlet görevi verdi; güneşten verdi, kuzeyden verdi, doğudan verdi, batıdan verdi. Bunu söylemek istedim sözlerime başlarken, bu Meclisin yaşlı vekillerinden biri de olarak bu duygularımı sizinle paylaşmak istedim. Gerçekten İnsan Hakları Sözleşmesi'nin bağışlanmasından altmış yedi yıl sonra biz, burada konuşacağımız pek çok şey varken, dünya kadar sorun varken esas olarak zamanı bu sorunu değerlendirmek için kullanmalıydık diye düşünüyorum.

Şimdi, sabahleyin kalktım ve şunları düşündüm: Bugün İnsan Hakları Günü. Bugün kulağım nerede olacak? Bugün kulağım İstanbul'da 3 gazetecinin yargılanmakta olduğu davanın sonucunda olacak. Acaba yazanları ve çizenleri 10 Aralıkta da mahkûm edecek miyiz diye kulağımı İstanbul'a vereceğim. Kulağım Silivri'de olacak. Silivri'de acaba Can ve Erdem'i aynı hücreye koyacaklar da ben onların aynı hücreye konulmasına sevinecek miyim, onların tecrit olanağı ortadan kalkacak mı diye kulağım orada olacak. Yani, ortak hücreye konulmalarından, yalnızlıklarına son verilmiş olmasından ötürü ben sevineceğim. Başka şeyleri de düşündüm. Sivas'ta tabutla eylem yapan demir çelik işçileri acaba bugün iyi bir haber alabilecekler mi diye düşündüm. İstanbul'da belediye çalışanları, TEKGIDA-İŞ'e üye sendikacılar iyi bir haber alabilecekler mi; bugün İnsan Hakları Günü'nde birileri kalemlerini, birileri kasalarını, birileri yüreklerini açabilecekler mi ve İnsan Hakları Günü'nde iyi şeyler duyabilecekler mi diye düşündüm. Bunlar olmadı ve sabah insan haklarıyla ilgili insanlar akın akın Ankara'da garın önüne gittiler, 102 insanımızı kaybettiğimiz garın önüne gittiler. Garın önündeki katliamda 30 kadın öldürüldü, 30 kadın; gerisini de düşerseniz o kadar da erkek arkadaşımız öldürüldü, katledildi. Geriye doğru çeviriyorum, Suruç'a bakalım. Suruç'ta 34 insanımız öldürüldü, 9'u kadın. Bunların evi vardı, barkı vardı; erkeklerin de evi vardı, barkı vardı, çocukları vardı. Aileler vardı, hani bugün korumaya çalıştığımız aileler. Konu o değil mi? Diyorsunuz ki: “Ailenin güçlendirilmesi için oturalım, konuşalım, araştırma önergesi verelim.” Peki, bu ailelerin durumunu size sormak isterim.

Ben bir avukatım. Çocukları tutuklanmış ailelerle, genç insanların aileleriyle, babalarıyla karşılaştım -aranızda vardır başkaları da- onların acılarına tanıklık ettim. Anneleri öldürülmüş, babaları tarafından anneleri öldürülmüş çocukların acılarına tanıklık ettim. Aile birliği, aile, hani o güzel ve kutsal aile. Bizim toplum olarak kendi elimizle o özel alan gibi gördüğümüz, aynı zamanda en demokratik yapı olması, en küçük ama en demokratik yapı olması gereken ailemizi nasıl birleştirecektik? Hangi temeller üzerinde birleştirecektik ülkede insan haklarının eşit bir şekilde dağılımını sağlayamadan, ülkemizde eşit

hakları kuramadan? Ne diyor İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 1'inci maddesi? Diyor ki: "İnsanlar özgür, onurlu ve haklarıyla doğarlar. Aynı zamanda akıl ve vicdana sahiptirler ve bu sebeple akla ve vicdana sahip oldukları için değerlidirler. Onlar eşit muamele isterler, bütün insanlar eşit muamele isterler ve birbirlerine karşı kardeşlik tavrıyla hareket ederler." Hani kardeşliğimiz? Hani kardeşliğimiz değerli arkadaşlar, değerli vekiller? Hani kardeşliğimiz? Hepimiz insanız. Şöyle devam eder sözleşmenin giriş bölümü, der ki: "İnsanlık onurunu, eşit ve vazgeçilmez hakları tanımak, özgürlüğün, adaletin ve barışın temelidir." İnsanlık onurunu... Hangi insanın onurunu? O uzun sokağa çıkma yasaklarıyla evlere kapattığımız insanların onurunu, o bir basın açıklaması yapmakta olan baro başkanımıza kurşun sıkılırken orada yaşamına son verilen Tahir Elçi'nin onurunu, çocuklarımızın onurunu, kızlarımızın, eşlerimizin onurunu; bütün bunları bize...

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Polis ailelerinin...

ŞENAL SARIHAN (Devamla) – Evet, polis ailelerimizin... Teşekkür ederim anımsattığımız için.

...orada kendi topraklarımız üzerinde ölen şehitlerimizin, askerlerimizin, subaylarımızın, onların geride kalan çocuklarının onurunu, bütün bunları bugün düşünmek zorundayız.

Çok önemli bir görevle karşı karşıyayız değerli arkadaşlar. Türkiye, hiçbir dönemde olmadığı kadar dardadır. Türkiye'nin insan hakları ihlalleri yönünden bu kadar darda olduğu, bu kadar ayrıştırdığı, birbirine düşman edildiği bir ortamda Türkiye Büyük Millet Meclisine düşen görev, tarafsız, yansız, işte şu sözleşmeye ve o sözleşmeden sonra bağitlanmış bütün insan hakları sözleşmelerine ve bizim ileri olan yasalarımıza, aydınlık olan yasalarımıza uyararak yeni düzenlemeler, yeni yasalar yapmak, kardeşliği ve birliği sağlamak gibi bir sorumlulukla karşı karşıyayız.

Biz, boşanmaları engelleyelim. Boşanmaları engelleyelim, ne olacak? Boşanmayı engellendiğiniz zaman karşınıza çıkan tablo ne olacak? Parçalanmış aile olmasın diyoruz. Evet, parçalanmış ailelerimiz olmasın ama siz o aileyi daha bir aradayken parçalıyorsanız ve şu sözleşmenin en temel hakkı olan yaşama hakkını onun elinden alarak aileyi yoksulluğa, öksüzlüğe, zorluğa mahkûm ediyorsanız orada, artık herhangi bir biçimde görev yaptığımızdan söz etmemizin olanağı yoktur sevgili arkadaşlar.

Bugün İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 67'nci yılında 67 kez düşünmek zorundayız, öz eleştiri yapmak zorundayız, eleştiri yapmak zorundayız, kendimize ve başkalarına bakmak zorundayız ve vicdanlı olmak zorundayız. Aklimiz var ama değerlendiremediğimiz ve kullanamadığımız bir vicdan sorunu var, o vicdanla sorunlara yaklaşmak durumundayız.

Şimdi geleceğim kadın hakları meselesine, kadınlarla ilgili duruma da dönerek bakmak istiyorum. Ben bir kadını, kadın olmanın ne kadar zorlu bir iş olduğunu biliyorum. Sırtında iki yük taşımış, iki mesleği taşımış, o iki mesleği taşırken üçüncü bir mesleği, ev kadınlığı mesleğini taşımış bir kadın arkadaşınızdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞENAL SARIHAN (Devamla) – Evet, bu kadarı yeter.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sarıhan, çok teşekkür ediyoruz.

Söz sırası, Siirt Milletvekili Besime Konca'da.

Buyurun Sayın Konca. (HDP sıralarından alkışlar)

BESİME KONCA (Siirt) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu selamlıyorum.

Evet, hocam da söyledi, bugün İnsan Hakları Haftası. Aynı zamanda Ankara Garında 102 insanın katledilmesinin ikinci ayı doldu. Ve aileler buraya, bu Parlamenteoya seslerini duyurmak ve özellikle Hükümet'e duyurmak... Hükümet'in bu konuda bu süreci açığa çıkarması ve bu katliamlar karşısındaki sorumluluğunu yerine getirmesi için burada seslerini duyurdular. Ama bugün bu Parlamento ve özellikle Hükümet bu görevin farkında değil, bugünkü bütün konuşmalarda da buna dair bir değerlendirme, bir açıklama yapılmadı.

Evet, İnsan Hakları Haftası insanların birbirlerine karşı uyguladıkları şiddet sonucu oluşan, karar alınan bir hafta değildir. Devletlerin, özellikle iktidarların, hükümetlerin ve erkek egemenlikli zihniyetin bireye, toplumlara, halklara uyguladığı şiddet ve katliamlar sonucu alınan bir karardır ve bugün burada direniş içerisinde olan bütün toplumlar açısından, bireyler açısından harcadıkları emekler, özgürlükler için, eşitlikler için, barış için bedel ödeyen bütün insan hakları savunucularını selamlıyorum. Ve bunun için bedel ödeyerek uzun süredir cezaevlerinde olan tutuklu ve hükümlü binlerce insanı da selamlamak istediğimi belirtmek istiyorum.

Şimdi, burada önerge hâline getirilmek istenen aileyi güçlendirme ve boşanmaları önleme kararlarını tartışmak istiyoruz. Ancak AKP'nin bu konuda yapmak istediği politika ile gündeme getirmek istediği önerge ile pratik içerisinde uyguladıkları politikalar arasında ciddi bir çelişki söz konusudur. Biz aileyi koruma, boşanmaları engelleme çabası gösterirken öncelikle toplum için ne yapıyoruz? Toplumunu nasıl korumamız gerekir? Ve elden giden bir toplumsal bir Türkiye gerçekliği söz konusuysen aileyi korumaya çalışmak, boşanmaları engellemek tersi bir durumdur. AKP Hükümeti için çelişkili bir durumdur.

Bugün Suriye'yle yaşadığı çatışma, İran'la yaşadığı, Irak'la krizli hâle geldiği, Rusya'yla krizli hâle geldiği, "kürdistan"da yıkımı başlattığı ve iç savaşı geliştirmeye çalıştığı bir süreç içerisinde boşanmaları önlemeye çalışma politikalarını geliştirmek, bunu tartışmak gerçekten bu Parlamento açısından büyük bir eksiklik. Evet, aileyi koruyalım, aileyi kurtaralım ama ülke elden gidiyor; ülkeyi kim kurtaracak? Yaşanan çatışmalar, yaşanan yoksullaştırma, ülkeyi silah deposu hâline getirme, kültürleri birbirlerine karşı kışkırtma, kırım hâline getirme... Toplumsal cinsiyet açısından erkeği bu kadar güçlendiren, güç hâline getiren, kadını bu kadar hiçleştiren AKP Hükümeti döneminde kadına şiddet yüzde 1.400 artmıştır. 181 bin çocuk evliliği gerçekleşmiştir.

Bütün bunlar varken, Türkiye'nin geleceğini, toplumun geleceğini, kadının geleceğini, özgürlüğünü sağlayabilmek için, çocuklarımıza güçlü bir gelecek bırakabilmek için, önce iktidar olarak, AKP Hükümeti olarak, devlet zihniyeti olarak temelde tartışmamız gereken şeyler vardır ve temeli tartışmadan, ideolojik olarak, politik olarak, kültürel olarak, ekonomik olarak, vicdani ve ahlaki olarak "bu ülkeyi nasıl yönetiyoruz"u tartışmadan aileyi tartışmak ya da boşanmaları önlemeye çalışma yaklaşımları, kâğıt üzerinde ya da birçok arkadaşın buraya getirdiği gibi hukuki kavramlarla, rakamlarla açıklamaya çalışmak doğru bir politika değildir ve sonuç alıcı bir yöntem de değildir. Zaten bugüne kadar bu Meclis böyle çalıştığı için sonuç alınmamıştır, böyle çalıştığı için başarılı politikalar geliştirilememiştir ve siyasetini, iktidarını tekrar tekrar korumaya çalışan bir hükümet gerçekliğiyle karşı karşıyayız.

AKP Hükümeti, bir dönem, Türkiye'yi demokratikleştireceğini, Kürt sorununu demokratik bir temelde çözeceğini söylemişti. Arkasından Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan bu süreci buzdolabına aldığı söyledi ama bugün aslında yaşanan süreç, AKP Hükümetinin, kendisini derin bir dondurucuya kapattığı süreçtir. Öncelikle eğer Hükümet doğru işler yapmak istiyorsa, Türkiye'yi demokratikleştirmek, kadını özgürleştirmek ve çocuklara özgür bir gelecek bırakmak istiyorsa, öncelikle 7 Haziran seçiminden sonra aldığı kararlar, seçim sürecini tekrar yenilemekle, kendi iktidarını korumak

için, kendisini tekrar iktidarda tutabilmek için kendisini koyduğu buzdolabından, derin dondurucudan önce AKP zihniyetinin çıkması lazım. Eğer bunu gerçekleştirmezsek, gerçekten burada vereceğimiz önergelerle ciddi sonuçlar almayacağımızı düşünüyorum. 26'ncı Yasama Döneminin sağlıklı bir pratik geliştirmesi ya da siyaset yürütmesi için bunların çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, özellikle aileyi koruma ve boşanmaları engelleme konusunda birçok arkadaş bazı şeyleri belirtti, ben, kısmen bazı noktalarda dile getirilmeyenleri dile getirmek istiyorum.

Türkiye'de aslında AKP Hükümeti döneminde -ki daha önce de bunlar vardı- aileyi koruma değil, aileyi yıkma temelinde geliştirilen politikalar var. Bunların nedenlerini şöyle açıklayalım: Evet, yoksullaşmadan bahsediyoruz ama hükümetlerin sorumsuzluğu karşısında işçi kazalarıyla ne kadar aileyi dağıttık, ne kadar çocuğu annesiz, babasız bıraktık? "Terörle mücadele" adı altında yıllardır sürdürdüğümüz ve on binlerce insanı cezaevine aldığımız KCK operasyonlarıyla ne kadar çocuğu annesiz, babasız bıraktık? Ne kadar çocuğu annesiyle, babasıyla çocuk yaşta, 2-3 yaşında cezaevlerinde yaşamaya mahkûm ettik? Annelerin sırf çocuklarının psikolojisi bozulmasın diye cezaevlerini "çalıştığım iş yeri" diye tanımladığını bu Hükümet biliyor mu? 3 yaşındaki çocuğun "Anne senin iş yerindeki kapıcılar ne kadar kötü." dediğini biliyor musunuz? Gardiyanların tepkileri karşısında, gardiyanların annelerine hakaret etmeleri karşısında 3 yaşındaki çocuğun bu sistemi nasıl sorguladığını biliyor musunuz?

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Dağa kaçırdıklarınızı düşünün.

BESİME KONCA (Devamla) – Eğer yarın bir gün aileyi koruma, güçlendirme ya da boşanmaları engelleme temelinde politikaları tartışacaksanız bu koşulları değerlendirecek misiniz, bu koşulları ele alacak mısınız?

Yine, yıllardır söylediğimiz ve sizin bugün de AKP Hükümeti olarak dile getirmekten çekindiğiniz, "Biz 90'lara dönmüyoruz." dediğiniz süreçleri tekrar ele alıp o süreçlerde ne kadar ailenin faili meçhul cinayetler yaşayıp dağıldığını, göç etmek zorunda kaldığını, kültüründen, dilinden, toprağından koparıldığını ve faili meçhulleri gören çocukların, kendi çocuklarının gözlerinin önünde katledilen babaların hesabını kimlerin vereceğini sorgulayacak mısınız?

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Kendi yaptıklarınızı mı anlatıyorsunuz?

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Dağa kaçırdığımız çocukları konuşun.

BESİME KONCA (Devamla) – Hayır.

BAŞKAN – Kürsüdeki hatibe müdahale etmeyelim sayın milletvekilleri, lütfen.

BESİME KONCA (Devamla) – Bugün bunların halen... 90'ları kabul ettiniz, toplumun ne kadar darmaduman edildiğini, savaşın, çatışmaların ne kadar insan hayatına, insan haklarına mal olduğunu kendiniz söylediniz. Peki, buna dair bir şey yaptınız mı? Bugün de en fazla... Evet söyleyelim, bugün de ciddi anlamda Başbakan söylüyor, "İşkenceye sıfır tolerans." diyor ya da "Şiddete sıfır tolerans." Evet, işkenceye sıfır tolerans çünkü çok ciddi, doğrudan katledilmeler var. Doğrudan katledildiği için işkenceye geniş bir zaman tanımıyor belki.

JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Teröre ve teröristlere sıfır tolerans.

BESİME KONCA (Devamla) – Bunun terörle alakası yok, kadın cinayetleri için söylüyorum. Bazı arkadaşlar tekrar tekrar dile getirdikleri için söylemiyorum. "Eşitlik fitratta yoktur." diyenler için, "Kadın için kariyer anneliktir." diyen zihniyet için... Ya da -bugün Gençlik ve Spor Bakanımız buradadır- İstanbul Üniversitesinde tacize uğrayan onlarca kadının, öğrencinin yaptığı eylemler karşısında taciz eden hocanın hâlen üniversitede görevli olması, sadece kınamayla yetinilmesi...

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Kredi Yurtlarla ne alakası var onun?

BESİME KONCA (Devamla) - ...ve Spor Bakanımızın genç kızların tacize uğramaması için bulduğu çözüm olarak “Üniversiteye en yakın yerden kapı açılsın.” demesi, bunlar sizin uyguladığınız politikalar değil midir? Bu politikalara hangi temelde çözümler geliştireceksiniz?

JÜLİDE SARIEROĞLU (Ankara) – Yanlış bilgi veriyorsunuz.

BESİME KONCA (Devamla) – Bunların hepsinin Hükûmet olarak sorgulanması... Hükûmet olarak eğer Türkiye’deki aile kurumunu güçlendirmek istiyorsak ki iktidarın arka bahçesi olarak geliştirilecek bir şey değil, aile özel alandır. Eğer doğru bir toplumsal gerçekliği, doğru bir toplumu ekonomisiyle, sanatıyla, sinemasıyla, kültürüyle, toplumsal değer yargılarıyla güçlendirirseniz o zaman aile de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BESİME KONCA (Devamla) - ...demokratik bir temelde, özgürlükçü bir temelde kendisini koruyacak ve güçlendirecektir.

Şunu yine soracağım: Hâlen 90’larla hesaplaşmayıp yirmi yıldır, yirmi beş yıldır beşikteki çocuğunu bırakarak...

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Nasıl hesaplaşmadık? Bununla ilgili yapılanları hepimiz çok iyi biliyorsunuz.

BESİME KONCA (Devamla) - ...cezaevine alınan insanların çocuğunun evlenip torun sahibi olduğu hâlde hâlen çocuklarını görememesinin hesaplaşmasını...

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Konca, sözlerimizi tamamlayalım.

BESİME KONCA (Devamla) – Eğer aileyi doğru kurmak, geliştirmek istiyorsanız buradaki sorumluluğunuzu yerine getirmeniz gerektiğini düşünüyorum. Eğer bütün bunların sözde kalmamasını istiyorsak önce iktidar olarak kendi zihniyetimizle, kendi yaklaşımımızla hesaplaşacağız.

Bunu da sorayım...

BAŞKAN – Sayın Konca, süreniz doldu, bağlayın cümlelerinizi lütfen.

BESİME KONCA (Devamla) – Yıllardır söylüyorsunuz, “Biz türban yasasını değiştirdik, bugün türbanlı kadınlar burada.” diyorsunuz. Kaç tane başbakan yardımcısı kadındır?

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – 2 tanesi.

BESİME KONCA (Devamla) – Kaç tane bakanınızdan kaç tanesi kadındır?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – En çok kadın vekil bizde var Hanımefendi.

BESİME KONCA (Devamla) – Parmak sayısıyla geliştirdiğiniz politikalarla temsil yaptığınızı söyleyemezsiniz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Konca, teşekkür ediyoruz.

Söz sırası, Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç’te.

Buyurun Sayın Gözgeç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ailenin Korunması, Huzur ve Refahı İçin Ailelerin Dağılmasına, Tarafların ve Çocukların Mağdur Olmasına Neden Olan Boşanma Olaylarının ve Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin ve Bu Yönde Oluşturulacak Sosyal Politikaların Belirlenmesi Amacıyla Meclis Araştırması açılması için başvuruda bulunduk. Araştırma komisyonu kurulmasıyla ilgili söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, hepimizin bildiği gibi, aile, toplumun en temel taşıdır; kültür hafızamızdır, kültür kaynağımızdır. Sağlıklı bireyler ancak sağlıklı, huzurlu bir aile ortamı içinde var olabilir.

Kadın-erkek bizim anlayışımızda öncelikle insan olarak değerlidir. Biz yaratılanı severiz Yaradan’dan ötürü.

Kadın-erkek farklıdır, aynı değildir ancak eşit haklara sahiptir. Kadın-erkek, çocuk hem bir birey hem de ailenin bir parçasıdır. Bir yandan birey olma, diğer yandan aidiyet duygusu arasındaki dengenin iyi kurulması gerekir.

Bizim bu hayatı yaşamamızın bir anlam ve amacı vardır: Biz hem insan olarak bize verilen potansiyeli en üst düzeyde gerçekleştirmeli hem de bunu gerçekleştirirken bir değer, bir kültür oluşturmaliyiz.

Biz hem bir bireyiz, bir kadınıız, hem anneyiz hem ablayız hem kardeşiz hem çocuğuz. “Ben” kalarak “biz” olmayı başarabilmeliyiz. Annelik kutsaldır çünkü biz kadınlar sadece çocuk doğurmuyoruz, âdeta bir toplum, bir millet doğuruyoruz. Erkekleri de biz yetiştiriyoruz. Hukukun temelindeki Anayasa’da dâhil, “ana” demek “temel” demektir. Bu nedenledir ki “güçlü aile, güçlü toplum” diyoruz.

Anayasa’da ailenin korunmasına yer verilerek eşler arası eşitliğe vurgu yapılmış, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kurularak aile bütünlüğünün korunması ve aile refahının artırılması hedeflenmiştir. Ailenin güçlendirilmesine yönelik aile eğitim programı hazırlanarak evlilik öncesi, evlilik süresi ve boşanma sürecinde danışmanlık hizmetleri verilmiştir.

Ülkemiz, Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi İstanbul Sözleşmesi’ni ilk imzalayan ülkeler arasında yer almıştır. 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun hayata geçirilmiştir. Medeni Kanun’da, İş Kanunu’nda, Ceza Kanunu’nda kadın-erkek fırsat eşitliğini gözeterek, cinsiyete dayalı ayrımcılığı ortadan kaldıran iyileştirici düzenlemeler yapılmıştır. Kadına yönelik şiddetle mücadelede polis, sağlık personeli gibi bu alanda ilgili tüm personele eğitimler verilmiş, güvenlik butonu pilot uygulaması başlatılmış, şiddet önleme ve izleme merkezleriyle her durumda, her aşamada şiddet mağdurunun yanında olma yönünde reform düzeyinde adımlar atılmıştır. 2002’de Bakanlığa bağlı konukevi sayısı 8 iken 2015’te bu sayı 100’e çıkmış, 2012’de kapasitesi 170 iken 2015’te bu sayı 2.636’ya çıkmıştır.

Yine, çünkü Kadına Yönelik Şiddete Son Uluslararası Programı’nda UN Women Birleşmiş Milletler Bölge Direktörünün verdiği istatistiklere göre gelişmiş ülkelerde dahi kadına şiddet konusu vardır ve maalesef bu, sadece Türkiye’nin değil, tüm dünyanın sorunudur ve elbette ki biz biliyoruz, kanuni düzenlemeler tek başına yeterli değildir. Şiddet dili yerine merhamet, sevgi dilinin hayata geçirilmesinden hem Hükümet hem sivil toplum kuruluşları hem muhalefet hem de bireyler olarak hep birlikte sorumluyuz. Şiddete, kadın, erkek kimden gelirse gelsin; kadın, erkek, çocuk kime uygulanırsa uygulansın hep birlikte karşı çıkmamız gerekir.

Burada bir parantez açmak istiyorum. Biliyorsunuz, şiddet geniş bir kavram, fiziksel, ekonomik, psikolojik şiddet... Daha yakın zamanda başörtülü kadınlarımız okullardan kovulup eğitim alması engellenirken, ikna odaları kurulurken, mesleklerini icra etmelerine izin verilmezken, hatta bu yüce Meclis çatısı altından milletin oyuyla seçilen milletvekilli Meclisten “Dışarı, dışarı” sesleriyle

çıkarılırken, milletvekili itibarı, milletin itibarı ayaklar altına alınırken, “Sen kamu alanında yer alamazsın.” denilerek psikolojik şiddete maruz bırakılırken, eğitim hayatlarını, meslek hayatlarını yarıda bıraktıkları için birçok kadın travma yaşarken insanlık onuruna aykırı bu uygulamaya karşı maalesef sessiz kalmış, hatta yasaklar hararetle savunulmuştur. Çok şükür ki bu hukuki ayıp başta Kurucu Başkanımız, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın önderliğiyle, AK PARTİ Hükûmetiyle ortadan kaldırılmıştır.

Bu vesileyle bugün İnsan Hakları Günü’nü de kutluyorum. Hem seçim beyannamemizde hem de bugün açıklanan eylem planımızda insan onuru ve insan hakları temel değer olarak belirtilmiştir.

Biliyorsunuz, gelişmiş ülkelerde bireyselleşme eğilimleri, artan refah, aşırı tüketim, eşlerin ekonomik bağımsızlığı gibi faktörlerin etkisiyle evliliklerin boşanmayla sonuçlandığı, ülkemizde ise evlenme hızının devam ettiği, ancak diğer ülkelere kıyasla düşük olmakla birlikte boşanma hızında artış olduğu gözlemlenmektedir. Boşanma oranları evlilik yıllarına, yaşanan şehir ve bölgelere, eğitim düzeyine, yaş ortalamasına, ekonomik duruma, görücü usulü tanışarak evlenmeye, geniş aile-çekirdek aile şekline göre farklılık arz etmektedir. Aile hukukundan doğan dava ve işlere bakmak üzere kurulan aile mahkemesi kararlarının çoğunda boşanma sebebi, şiddetli geçimsizlik olarak belirtilmekte ise de her olayda geçimsizliğin asıl nedeni çok farklı olabilmektedir.

Yirmi yılı aşkın süredir avukatlık mesleğini icra etmem dolayısıyla müvekkillerime evlendikleri ilk günden bu yana yaşadıklarını mektup yazar gibi yazıp getirmelerini istemişimdir. Her bir müvekkilimin “Geçinemiyoruz.” diye ifade ettiği durum ve sebebin çok farklı olduğunu görmüşümdür.

Boşanma nedenleri üzerinde yapılan bir araştırma sonucuna göre boşanmış bireylerin ilk 5 sırasında yer alan durumlar şiddet, alışkanlıklar, yakın çevre, duygusal ilişki ve cinsel hayat odaklıdır. Yine, daha önceki yıllarda yapılan Türkiye Aile Yapısı Araştırması’na göre araştırma kapsamında en az 1 kez boşanmış bireylere boşanmalarının en önemli 3 nedeninin ne olduğu sorulduğunda en yüksek orana sahip boşanma nedeninin yüzde 27’yle sorumsuz ve ilgisiz davranma olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise yine 1’inci sırada sorumsuz ve ilgisiz davranma yanında, eşlerin saygısız davranması konusu belirtilmiştir. Boşanma olaylarının artması dolaylı yoldan da olsa doğurganlık hızının azalmasını da etkilemektedir. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması sonuçlarına göre kadınların yüzde 1’i, ideal çocuk sayısını 2 olarak belirlemiştir. Son on yılda ideal çocuk sayısını 1 olarak beyan eden kadınların oranının yüzde 6’dan yüzde 10’a yükseldiği görülmektedir. Türkiye’de doğurganlık seviyesinin azaldığı mevcut eğilimlerin ve yaklaşımının devam etmesi hâlinde orta düzey doğurganlık senaryosu içinde bulunduğumuz yüzyılın ortalarından itibaren ülkemizin sağlık, sosyal güvenlik ve iş gücü sektörlerini de etkileyecek ciddi bir demografik krize işaret edilmiştir. Gelişmiş ülke deneyimlerinin de gösterdiği gibi mevcut doğurganlık sayısının artırılması için yaşamın tüm alanlarını kapsayan bütünlük bir programlar dizisini hayata geçirmek gerekmektedir.

Boşanma olayı sadece tarafları değil, hatta belki de taraflardan daha fazla çocukları etkilemektedir. Bazen boşanma davaları sürecinde çocuklar istismar konusu yapılabilmekte, çoğu zaman olup bitenleri tam anlamasalar bile evliliğin bozulmasında kendilerini suçlamakta, anne baba arasında kalmakta, hayatında psikolojik sorunlar yaşamaktadır. Çocuklar yaş gruplarına göre ağlama, üzüntü, okul fobisi, asilik, madde kullanımı, içki kullanımı, suç işleme, evden kaçma gibi tepkiler göstermektedir.

Bu istatistikî veriler boşanmanın ciddi bir sosyal sorun olduğunu şüphe götürmez bir tarzda kanıtlamaktadır. Boşanma, psikolojik, sosyal ve ekonomik açılardan çok ciddi değişikliklere neden olmaktadır. Boşanma sebepleri, alınacak tedbirler, evlilik öncesi ve evlenme kararının alınmasındaki öncelikli faktörler, aile içi iletişimin güçlendirilmesi ve daha birçok alanda kapsamlı araştırma yapılarak veri tabanı oluşturulmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Sosyal bir sorun olan boşanma hızının en

aza indirilmesi, aile bütünlüğünün korunması için izlenecek sosyal politikalara ve eğitim politikalarına ışık tutmak üzere Meclis araştırma komisyonu kurulmasının önemli katkılar sağlayacağı inancında olduğumu bildirir, saygılar sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gözgeç.

Söz sırası, İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'da.

Buyurun Sayın Kaynarca. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aile yapısının korunması ve boşanmalarla ilgili Meclis araştırması açılmasını içeren önergeyle ilgili söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Elbette önergeyle ilgili bir konuşma hazırlamıştım ama şu ana kadar burada yapılan konuşmalarla ilgili ithamlara, AK PARTİ'nin kadına biçtiği rol cümleleriyle beyin okumalara, ön yargılara, ideolojik düşüncelerini o cümleler içine gizleyen ne yazık ki çok haksız eleştirilere cevap verdikten sonra önergeyle ilgili birkaç cümle söylemek isterim.

Şimdi, öncelikle, AK PARTİ Hükümeti döneminde anayasal düzenlemeler, kadına pozitif ayrımcılığı getiren anayasal düzenlemeler ama 2004'te eşitliği bu hükme bağlayan düzenlemeler. Sonra, aile mahkemeleri, yoktu, aile mahkemeleriyle birlikte sağlanan aile içi mahkemeler, şiddet içeren, her birinin ihtisaslaşması. Sonra, Türk Ceza Kanunu'nda yapılan bütün değişiklikler, Medeni Kanun'da, İş Kanunu'nda, aklımıza gelebilecek tüm mevzuat değişiklikleri ile hatta töre cinayetlerinin de içinde olduğu... Öldürmüş ama kanunda, işte hafifletici sebep farklı, töre cinayeti... Bu onur kırıcı mevzuat içeren tüm maddelerin temizlendiği kanuni düzenlemeler, tüm yasal düzenlemeler hangi hükümetler zamanında yapıldı? Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri döneminde. 22, 23 ve 24'üncü Dönemlerde bu kanunlara imza atan tüm vekillerimizi yürekten tebrik ediyorum ben.

Peki, bütün bu düzenlemelerin yanı sıra bir de rakamsal değişiklikler var. Ben şuna çok şaşırdım, mesela yeni vekiller eskiye göz atmamış olabilir, çok normal ama bakıyorsunuz bu kanunlara imza atan ana muhalefetten bir arkadaşımız çıktı, şu oldu, bu oldu, bu oldu. Ya arkadaş, birlikte imza attık ona, 6284 sayılı Kanun'la ilgili, birlikte imza attık. Dün ben de katıldım, sabah gittim, geldim, görevim itibarıyla öğleden sonra yeniden Meclisteydim, neydi bu? Birleşmiş Milletler, UN Women'ın tüm üst düzey yöneticileri. Bu anlamda çıkartılan kanunun mevzuat itibarıyla bölgede en iyi nitelik taşıdığını ve devamında Türkiye'nin bu anlamda örnek teşkil ettiğini; Saygıdeğer Başbakanımıza, kıymetli Bakanımıza, ona imza atan tüm vekillere yönelik övgü dolu sözlerini atlamış olabilir mi sayın vekil? Hayır, atlamadı. Niye? Çünkü bu başlık çok değerli, aile, kadın hakları, bugün İnsan Hakları Günü; her biri çok değerli. İnsan, eşrefimahlukat çünkü, her şeyin en güzeline layık. Tabii ki birlikte hareket edecektik, tabii ki o imzayı atarken birlikte aynı imzayı paylaşacak ve bu konuda... Şiddetle ilgili, canavarlık vahşet; kim buna he diyebilir, elbette bununla ilgili çok ciddi yapısal değişiklikler... Ama ne diyor? “AK PARTİ kadın rolünü farklı tutuyor.” Kadınlara biçilen rolle ilgili, işte, “Eve kapatacak.” diyor, “Şu isim şunu söyledi, bu isim bunu söyledi.” Arkadaş, çıkın bundan artık ya! Cümlemin başını atıyorsun, sonunu atıyorsun, oradan minicik bir kelime çıkarıyorsun, “İşte, AK PARTİ bunu diyor.”

Gel rakamlara, rakamlara gel. İstihdam konusunda, iş gücüne katılım konusunda, kadının dünle bugün arasındaki statüsüyle ilgili, karar mekanizmalarında kadının dünle bugünkü yeriyle ilgili... Cumhuriyet Halk Partisi döneminde şuradaki temsil yüzde 0,6 mıydı, yüzde 1 bile değil miydi? Doğru. Şimdi? Yüzde 14. Yeterli mi? Hayır, değil; ortalama yüzde 25, yüzde 30'larda elbette olmalı ama yavaş yavaş elbette, inşallah o da olacak, o süre de olacak çünkü ortak akılla, birlikte hareket edeceğiz.

Yani sonuç itibarıyla, istihdam ve iş gücüne katılımda rakamları vermek istiyorum. Çünkü buraya her çıkan, muhalefetten olan temsilci isim sanki hiçbir şey... “Susuyorlar.” diyor; arkadaş, konuşuyoruz, niye susalım? Kanunlarımızla konuşuyoruz, yönetmeliklerimizle konuşuyoruz, çıkardığımız genelgelerde kadınlarımıza sunduğumuz haklarla konuşuyoruz. Başbakanlık genelgesiyle 2008 yılında çıkardığımız düzenleme neydi? Kadın çalıştır, istihdam et, yeter ki olsun, genç çalıştır. Peki, ne olacak? Devlet, sigorta primini ödeyecek. Bu niçin? Teşvik ediyor, önünü açıyor, “Buyur.” diyor. Hani eve kapatacaktı, hani kadının rolü farklıydı, hani farklı... Ben gazeteci kökenliyim ama milletvekiliyim ama en değerli, anneyim ben. Evlatlarımın geleceği, Türkiye'nin geleceğiyle eşit. Burada atılan her adım, atılan her imza evlatlarımın da geleceği, Türkiye, hatta tüm insanlık adına burada çok güzel çalışmalar yapılıyor. O yüzden, dün ben UN Women'daki konuşmaları dinlerken -o uluslararası 30 tane, 40 tane- tüm dünyanın noktasından gelmiş kadın bakanların olduğu toplantıda Türkiye'ye atfedilen rolü dinlediğimde buradan o imzaları atan bütün partilerden kardeşlerimizin, vekillerimizin imzası çok onursaldı, harikulade güzeldi.

Ne olur? Tamam, eksikler var, uygulamada hatalar var. Ben geçen dönemde şiddetle ilgili araştırma komisyonunda görev aldığımda aile hâkimlerinden biri şunu söyledi: “Yasal mevzuat o kadar iyi bir noktada ki ama...” “Ama” başladı mı birinci cümle gider zaten, iletişimde böyle bir kural vardır. Aması ne? Ne yapıyor mesela? Her aileye farklı farklı başlıklar sunmaları gerekirken, uygulama yapması gerekirken hepsine koruma, hepsine uzaklaştırma... Kaç tane birim varsa tak, tak, tak, tak atıyor. Bir süre sonra ne yapıyorsunuz? Bir süre sonra başka facialar, farklı yöntemler... Yani kanunlar, çıkartılan mevzuat dünyada örneği, eşi, emsali olmayan noktada, kabul, ama uygulamada yaşanan... Onu da kim düzelterek? Onu da yine bu Mecliste alacağımız kararlarla, yine birlikte uygulamada sağlayacağımız düzenlemelerle yerine getirmeye çalışacağız. İşte bunun rakamsal boyutları önemli. Yani ben, sayın vekilin bütün bunları söylerken şunu da demesini isterdim: Türkiye Cumhuriyeti'nde kadınlar yüzde 20'lerdeki istihdam oranını yüzde 27'lere kadar taşıdıysa -ki azdır, daha iyi olmalı- Türkiye Cumhuriyeti'nde kadınlar yüzde 23 gibi küçük rakamlardaki bir iş gücüne katılım oranını yüzde 32'lere kadar yükselttiyse eğer işte az önceki saydığım kanuni düzenlemeler, işte az önce dikkatle işaret ettiğimiz teşvikler sayesinde. KOSGEB'ler, KOBİ'ler, kooperatifler, yeter ki kadın üretsin. Peki, evinde... Kabul, eğitimini almış, evinde, evladına bakıyor, yaşlısına bakıyor, engellisine bakıyor. Öyle mi? Ona nasıl bir düzenleme getirdik? Ona dedik ki: “Evde üret, biz ondan vergi almayalım, yeter ki üret.”

Engelliler Kanunu 2005'te çıktı, dünyada sadece 4-5 tane, elle sayılır kanun. Orada da kadına değindik, ne dedik: Eğer engelli evladı varsa beş yıl erken emekli olsun vesaire, bütün bunların sayısını artırabilirsiniz. Yani şurada, şu kürsüde, bazı konuşmaları yapıyorken gerçekten somut veriler sunmak çok değerli, çok önemli diye düşünüyorum. Tabii, eğitim, sosyal, sağlık açısından...

Bakın, Dünya Sağlık Örgütü bebek, anne ölümleri rakamlarıyla alakalı, Türkiye'de uygulananı örnek model kabul etti mi ve açıkladı mı? Evet, açıkladı. Ne dedi: Biz onun öncelikte anne ve bebek ölümleriyle alakalı önlemlerini aldık, kontrollerini yaptırдық, şartlı sağlık desteği, şartlı eğitim desteği gibi kaynaklar devlet bünyesinde gerçekleştirdik. Sonuç harikulade güzel rakamlara geldi ve Dünya Sağlık Örgütü bu konuda ne yaptı? Bu konuda önemli örnek model olarak Türkiye'yi sundu.

Söylenecek çok söz var, 6284 sayılı Kanun'la ilgili söz var, şiddetle alakalı konuşulacak çok söz var çıkarttığımız kanunlarla ilgili ama bugün boşanmalarla ilgili, özellikle aile yapısının korunmasıyla ilgili bir önerge verdik, inşallah bunun gerçekleştirilmesi hâlinde hep birlikte yine öbürü gibi, ortak imzalar attığımız gibi buradan birlikte yeni sonuçlar çıkartacağız. Ben şu veriyi sunmak istiyorum, birçok yazı hazırlamıştım ama: Mesela Türkiye'deki boşanmalardaki oran diğer ülkelere göre nispeten çok çok az.

Mesela orada yüzde 80'i yeniden evleniyor, yüzde 17'si eski eşiyle yeniden evleniyor, baktığımız zaman yaklaşık 20 bin ailenin bu yapının içerisinde olduğunu da görüyorsunuz yani araştırılacak çok fazla konu var. Ben bunun, bu konudaki çalışmanın bu Mecliste gerçekleşmesi gerektiğini düşünüyorum, bu konuda desteğinizi bekliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kaynarca.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hatibin Cumhuriyet Halk Partisi iktidarı döneminde kadın vekil sayısındaki yanlış bir bilgiyi düzeltmemiz gerekiyor. Bir defa, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarları, tek partili dönemdeki iktidarlar ve Kurtuluş Savaşı'ndan sonraki iktidarlar, kadın yoğun, kadının egemen olduğu bir dönem değil. Ama, şu bir gerçek ki 1926 yılında Türk Medeni Kanunu ile kadının erkeklerle eşit sayılmasını sağlamış bir siyasi partidir Cumhuriyet Halk Partisi. Yine, 1934 yılında çıkarmış olduğu...

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Tek parti o zaman, başka parti yok zaten.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet ama, onu söylüyor arkadaşınız.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Tek parti ama.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya, müdahale etmesen...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akar, dinliyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 1934 yılında da seçme seçilme hakkını tanıyarak... Avrupa'dan ve dünyadaki birçok ülkeden önce Cumhuriyet Halk Partisi iktidarlarında kadına seçme ve seçilme hakkı tanımıştır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Seçenleri yuhalıyorlardı Sayın Başkan, dört sene önce.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kadınımlar kendi varlığını Cumhuriyet Halk Partisi iktidarlarında hissetmiştir.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – İlk Meclisten sonra düşmüştür o oran Sayın Vekilim. İlk Meclisten sonra düşmüştür, ikinci ve üçüncü Mecliste de düşmüştür.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akar, tutanaklara geçmiştir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, sağ iktidarlarla, 1950 yılından sonra, sizin gibi düşünen mantıklardan sonra kadının Türkiye'de temsil hakkı düşmüştür, öyle diyeyim ben size. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AYLİN NAZLIKA (Ankara) – Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Nazlıka.

AYLİN NAZLIKA (Ankara) – Az önceki sayın hatip benim konuşmalarına birtakım göndermeler yaparak yanlış yönlendirmelerde bulunmuştur. O nedenle, kendisine ve buradaki milletvekillerine gerçeği açıklamak amacıyla söz istiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Zabıtlara bakalım Sayın Başkan, sataşma olmadı zaten.

AYLİN NAZLIKA (Ankara) – Sataşma oldu.

BAŞKAN – Şimdi, dinlediğim kadarıyla isminizi hiç zikretmedi Sayın Nazlıka.

AYLİN NAZLIKA (Ankara) – İsmim zikredilmemiş olabilir. Şunu söyledi, yanlış yönlendirme... Aslında, bana burayı, kürsüyü vermeniz lazım açıklamam için. “6284’e birlikte imza attık.” dedi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Konuşmayı duymadınız Sayın Vekilim.

AYLİN NAZLIKA (Ankara) – Oysaki ben de zaten aynısını ifade etmiştim. Dolayısıyla, eğer tutanakları da getirecek olursanız yanlış bir ifade olduğunu görürsünüz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, gündeme devam edelim.

BAŞKAN – Tamam Sayın Nazlıka, buyurun, iki dakika; başka bir sataşmaya meydan vermeden.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- Ankara Milletvekili Aylın Nazlıka'nın, İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın birleştirilerek görüşülen Meclis araştırması önermeleri üzerinde önerge sahibi olarak yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

AYLİN NAZLIKA (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önceki sayın hatibi dikkatle dinledim. Kendisi maalesef birtakım yanlış yönlendirmelerde bulundu. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bu kadar heyecanlı olmanıza gerek yok. Gerçekleri duymak bu kadar mı ağır geliyor size, bu kadar mı ağır geliyor?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müdahale etmeyelim.

AYLİN NAZLIKA (Devamla) – Kendisi dedi ki: “6284 no.lu Yasa’ya birlikte imza attık, ana muhalefet partisi bunun bile farkında değil.”

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Hayır, cümlem öyle değil, yine yanıltıyorsunuz, cümlem öyle değil.

AYLİN NAZLIKA (Devamla) – Oysaki kendisi benim konuşmamı iyi dinlemiş olsaydı, ana muhalefet partisinin kadın haklarıyla ilgili mevzuya partilerüstü baktığını, bu nedenle 6284’e, Avrupa Konseyi Sözleşmesi’ne tam destek verdiğini ve hatta bununla da gurur duyduğunu burada ifade ettiğimde beni duymuş, dinlemiş olurdu. Maalesef, eksik dinlemişsiniz, yanlış dinlemişsiniz.

Gene, sayın hatip dedi ki konuşmasında: “Cümleler alınıyor konuşmalardan, içinden parçalar çekiliyor, ondan sonra da farklı yorumlanıyor.” Mesela, kadını kuluçka makinesi olarak gören zihniyet şu cümleyi söylüyor: “1 çocuk iflas, 2 çocuk patinaj, 3 eh, bize 4-5 lazım.” Bunun ben neresini çekip çıkartayım ha, neresini?

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Peki, o öncesinde söylediğiniz kelimeyi yakıştırabiliyor musunuz siz kendinize?

AYLİN NAZLIKA (Devamla) – Siz bu gerçeklikle karşılaşın artık.

Diyorsunuz ki: “Biz susmuyoruz.” Ama öyle görünüyor ki size “Bir kadın olarak sus!” dayatması yapılmış, ağzınızı bile açamıyorsunuz; çok üzgünüm bunu görmekten.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Makineyi kim ifade etti? Ön yargıyla yaklaşıyorsunuz.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Hakaret ediyorsunuz, her seferinde hakaret ediyorsunuz.

Sayın Başkanım, temiz üsluba davet edin.

AYLİN NAZLIKA (Devamla) – Ve “Somut bir veri yok.” denildi, somut verileri iletelim. Örneğin, çocuk yaşta evlendirilenler...

BAŞKAN – Sayın Nazlıaka, Genel Kurula hitap edin ve temiz bir dille konuşun lütfen.

AYLİN NAZLIAKA (Devamla) – Süremi lütfen o zaman düzeltin.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Evet, temiz dil kullanın lütfen.

AYLİN NAZLIAKA (Devamla) – Kendisi dedi ki: “Somut veriler yok.” O zaman somut verilerden konuşalım. Örneğin, ortaokuldan liseye sırf bu yıl yazılmayan 38 bin kız çocuğunu konuşalım. Çocuk yaşta evlendirilen 181 bin çocuğumuzu konuşalım. Dolayısıyla somut veriler elimizde var ama siz -az önce de söylediğim gibi- üç maymunu oynamak istiyorsunuz, bu gerçeğe karşılaşmak istemiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN NAZLIAKA (Devamla) – Kadın ve erkeğin eşit cinsiyet olduğunu kabul etmek istemiyorsunuz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Kadınlar da eşittir, Meclis çatısı altındaki tüm milletvekilleri eşittir.

BAŞKAN – Tamam Sayın Nazlıaka, süreniz dolmuştur.

Teşekkür ediyoruz.

AYLİN NAZLIAKA (Devamla) – İki cinsiyet vardır, biri kadın diğeri erkektir. Kadın ikinci cinsiyet değildir, kadın bu toplumun nesnesi değil öznesidir; bunu lütfen idrak ediniz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

XI.- MECLİS ARAŞTIRMASI (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Ardahan Milletvekili Orhan Atalay ve 25 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2) (Devam)

2.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 19 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7) (Devam)

3.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 20 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8) (Devam)

4.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9) (Devam)

5.- Adana Milletvekili Aydın Uslupehlivan ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10) (Devam)

6.- MHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11) (Devam)

7.- Aydın Milletvekili Deniz Depboylu ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12) (Devam)

8.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıca ve 20 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13) (Devam)

9.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu ve 24 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14) (Devam)

10.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç ve 24 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15) (Devam)

11.- İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca ve 26 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16) (Devam)

12.- Çorum Milletvekili Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt ve 21 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17) (Devam)

13.- Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir ve 22 milletvekilinin, Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18) (Devam)

BAŞKAN – Söz sırası Çorum Milletvekili Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt'ta.

Buyurun Sayın Kurt. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Hayırlı akşamlar. Bu vakit oldu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; boşanma olaylarının sebeplerini araştırarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi konusunda açılmasını istediğimiz Meclis araştırmasıyla ilgili söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aile toplumun çekirdeği ve temel birimi, aynı zamanda en eski ve evrensel kurumdur. Sayın vekilimiz bize burada, aynı çatı altında, hizmet vermek üzere seçilerek geldiğimiz bu çatı altında “siz” diyerek üstenci bir üslup ve kadın milletvekilleri olarak bizlere “Sizin aklınız yetmiyor.” gibi bir üslup kullandığı için yanlışlık olduğunu düşünüyorum, iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ben, eğitimimle, şefkatli ana yüreğimle, çocuklarımdan tutun aileme, mesleğimde –eczacı olduğum için-hastalarım, Çorum halkına ve tüm insanlara şefkatle, saygıyla hitap etmeyi öğrendim. Böyle bir eğitim aldım, böyle bir terbiyeyle büyütüldüm. Hamdolsun da mutluyum. İnşallah başarılarımızın devamını da burada hep birlikte istişare edeceğiz diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

“Türk toplumunda kadınlarımızın uğradığı şiddet -bizim dönemimizde- arttı.” diye söyleniyor. Lakin kadın kendisini kadın olarak hissetti, arkasında bir devletin olduğunu hissetti ve onu bir koruyanı, onu dinleyeni, bir muhatabını bulduğu için kendisine ait sıkıntıları dile getirebilecek düzeyde. Çok şükür, biz de bu kadınlar ve bu kadınların sesiyiz. Bizim için kadının ili, ırkı, dini,

dili fark etmiyor, kadın ögesi olduğu sürece, kadın haklı olduğu sürece biz burada kadınlarımızın hakkının temsilcileri olarak, vekilleri olarak bu vekâlet görevini hakkıyla yapmakla sorumluyuz. Ben de bu göreve talip olduğum için mutluyum ve gururluyum. Sizlerle de bu komisyonda çalışmak için talip olduk. İnşallah bu komisyonu hakkıyla ele geçireceğiz, dile getireceğiz, hep birlikte istişare edeceğiz, gecelerimiz gündüzlerimiz boş geçmeyecek. İstişareye açık olmak için de sizlerle hep birlikte olacağımıza inanıyorum. Hepinize de teşekkür ediyorum.

Aile, kadının, erkeğin, çocuğun ve gencin, yaşlının karşılıklı etkileşim hâlinde olduğu, sevgi, saygı, merhamet, adalet, dayanışma, paylaşma, birlik ve beraberlik gibi temel insani değerleri öğrendiğimiz ve geliştirdiğimiz mekânlardır. Aile, insanın kendini hür hissettiği, kendisini koruma gereği duymadan, ticari, siyasi kaygılar yaşamadan, mutlu olduğu, kafasını yumuşakça yastığa koyduğu mekândır. Aile, hepimizin yuvasıdır. Ailelerimizi biz o yüzden önemsiyoruz. Mutlu toplumlar, sağlıklı toplumlar, sağlıklı bireyler, sağlıklı çocuklar bizim hedefimiz. 2023'ler, daha sonraki tüm yıllarda, biz, toplumlara, dünyaya örnek olmak için, çocuklarımız için, gençlerimizin sağlığı için çalışacağız. Burada da en güzel, en küçük ortamımız ailelerimizdir.

Bizim küçüklüğümüzde, ilkokul 1'de benim ilk yaptığım resim iki penceresi, tüten bir bacası olan ve kapısı olan bir evdi. Ben burada mutlu olmuşum ki bunu resmetmişim diye düşünüyorum. Sizlerin de birçoğunun ilk resimleri odur, benim çocuğumun da ilk resmi oydu. O yüzden, daha küçük düşünüp daha güzel, yumuşak düşünerek hep birlikte gerçekten ailemizi korumalıyız. Tabii ki patolojik sorunları olan ilişkiler olabilir, az önce vekil arkadaşımın da, sizlerin de değindiği konular olabilir, bunlar tabii ki gerekiyorsa boşanılacaktır, gerekiyorsa boşanan ailelerde mağdur olan bireylerin hepsi korunacaktır; bu, kadınlarımız olur, erkeklerimiz, çocuklarımız olur. Zaten devlet demek, hükümet demek budur, bunlara sahip çıkmak demektir.

Sağlıklı nesiller bizim hedefimiz dedik. Dünya Sağlık Teşkilatının verilerinde de görüldüğü üzere, ailede, okulda veya iş hayatında sıkıntılı bireylerin geçmişine inildiğinde ağırlıklı olarak anne baba ayrı çocukların okullarda kavga düzeyini arttırdığı, anne baba ayrı çocukların huzuru bozduğu, anne baba ayrı çocukların bireysel olarak kendilerine öz güveni eksik yetiştirdiği görülmüştür. Bizim aileyi önemsemekteki ve ailenin korunmasındaki hedefimiz, bu insanların azaltılması, böylelikle sağlıklı toplumların, başarılı devletlerin, güvenli, huzurlu, başarılı ve barış dolu geleceklerin sağlanmasıdır.

Değerli milletvekilleri, nesiller arası sosyal ve kültürel aktarımlarla birikimli ilerlemenin okulu ve bu yönüyle medeniyetin temeli, esası ailedir. Aile sosyal bir güç merkezidir. Fertlerine duygu, düşünce, davranış, prensip, terbiye, beklenti, hedef, ideal ve değer kazandırır. Sevgidir tüm aileyi güçlü kılan. Bu sevginin eksilmesi ya da yok olması onu güçsüzeleştirir, aileyi çözülmeye götürür. Bu nedenle aile kurumunun sağlık ve huzur içinde devamı toplum düzeninin de temel şartı olmalıdır.

Sorumlu insan sorunsuz çağları oluşturur. Sorumlu aile sorunsuz toplum demektir. Hepimizin bildiği gibi, ekonomik, sosyal ve kültürel hayatta yaşanan hızlı değişimlerden aile kurumu direkt olarak etkilenmektedir. Ailedeki değişim toplumsal değişimi yansıtır. Zira bireyi sosyal varlık hâline getiren sosyalleşme süreci ailede başlar. Aile kurumunun yapısının bozulması istenmeyen sonuçları beraberinde getirir.

Bugün diğer toplumlarda olduğu gibi ülkemizde de temel değerler zaafa uğramış olabilir. Nüfusun şehirlerde toplanması, günlük hayatın karmaşıklaşması, iletişim teknolojilerinin ve kitle iletişim araçlarının yaygınlığı, tüketim kültürünün değişmesi, bireysel değerlerin ön plana çıkması aile yapısının zayıflamasını tetiklemiştir. Bizim bu komisyonlarda "Bu öğeleri nasıl bertaraf ederiz, nasıl aileyi topluma faydalı hâle getirebiliriz ve bireylerin aile içi ve toplum içi saygınlıklarını artırabiliriz?" diye konuşmamız gerektiğini düşünüyorum.

Dünyanın pek çok ülkesiyle karşılaştırıldığında Türkiye'deki boşanma olaylarının nispeten daha düşük olması bizim için bir avantajdır. Fakat, toplumsal gelişmenin sürekliliği açısından, aile kurumunun korunmasına yönelik aile politikalarının önemi her geçen gün artmaktadır. Ailenin bir kurum olarak korunması, güçlendirilmesi, temel fonksiyonlarını yerine getirebilmesi ve karşı karşıya kaldığı sorunların çözülmesi için ulusal ve uluslararası resmî kurum ve kuruluşlar tarafından ortaya konulan her türlü yasal düzenlemenin yapılması zoruridir, bu da bizim görevimizdir Meclis olarak. 2002 ila 2015 yılları arasında aile ve çocukların korunmasına özel olarak önem verilmiş, müstakil bir Bakanlık kurulmuş, ayrıca, aile hukukunu önemseyen aile mahkemeleri, aile sağlığını önemseyen aile sağlık merkezleri, aile danışmanları, pek çoğu sosyal hayata geçirilmiş ve işlerliğini korumaktadır. Bunların artırılmasına yönelik konuşmalıyız, “Nasil daha faydalı olabiliriz?”i tartışmalıyız biz bu komisyonumuzda.

Tüm bu iyileştirmelere rağmen boşanma olaylarında meydana gelen artışın sebeplerinin araştırılması ve çözüm önerilerinin bir Meclis araştırma komisyonu kurularak Türkiye Büyük Millet Meclisi nezdinde ortaya konulmasını, bu sosyal sorunun toplumsal yara hâli almadan çözümlenmesine katkı sağlayacak komisyonu önemsiyorum.

Şimdiden, bu konuda emeği geçecek arkadaşlarıma teşekkür ediyor, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kurt.

Son söz Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir'e ait.

Buyurun Sayın Taşdemir. (HDP sıralarından alkışlar)

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün İnsan Hakları Haftası'nın ilk günü. Hâlen Türkiye'de çok ciddi hak ihlalleri yaşandı ve yaşanmakta maalesef. Adalet, eşitlik ve özgürlük mücadelesi uğruna yaşamını veren, bu uğurda ciddi bedeller ödeyen herkesi saygıyla selamlıyorum. Özellikle sokağa çıkma yasaklarının olduğu yerlerde ellerinde beyaz bayraklarla sokaklarda dolaşmak zorunda kalan kadınlara buradan bir kez daha selam ve sevgilerimi gönderiyorum.

Benden önce söz alan kadın arkadaşlar aslında benzer şeyleri ifade ettiler. Ben de benzer şeyleri ifade edeceğim. Ta ki kadınların isyanı ve çılgılığı bu Parlamentoda Hükümet tarafından duyulana kadar, 1 milyon kez de olsa aynı şeyleri ısrarla burada söylemeye devam edeceğiz, onu da ifade edeyim.

Tüm dünya, kadınların insan haklarını insan hakları içinde özel bir düzenlemeye tabi tutarak ele alıyorsa karşın, Hükümet hâlâ doğrudan kadınları ilgilendiren sorunları bile genel yaklaşımlar içerisinde cinsiyetsizleştirmektedir. “Kadın” kavramı bile kullanılmaktan özellikle çekinilmekte, Hükümetin verdiği önerelerde, politikalarda “aile”, “kadın” kavramına, kadına ilişkin sorunlara ikame gibi kullanılmaktadır. Daha geçenlerde Sayın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sema Ramazanoğlu'nun “Şiddeti sadece kadına indirgemiyoruz; kadına, çocuğa, yaşlılara, engellilere, hayvanlara, çevreye yönelik şiddeti toplumsal şiddet olarak görüyoruz.” açıklaması bu yaklaşımı çok açık ve net bir şekilde ifade etmektedir.

Hükümet programında kadına yönelik erkek şiddetinin kötü alışkanlıkların, bağımlılıkların azaltılmasıyla birlikte değerlendiriliyor olması Hükümetin kadına yönelik erkek şiddetine yapısal bir çözüm üretebilecek niyette ve kapasitede olmadığını da göstermektedir.

Tersine, dün de arkadaşlarımin ifade ettiği örneklerle ortaya koyduğu gibi, Hükümet, kadınları şiddet karşısında güçlendirecek politikalar bir yana, kadınları politikalarıyla güçsüzeleştirebilecek bir meziyete de maalesef sahip.

Hükümet, kadına yönelik erkek şiddetinin gerekçesi olarak her defasında karşımıza çıkan aile ve namus söylemleriyle halkın duygularını açıkçası sömürüyor.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Namus? Ne zaman “namus” demişiz? “Namus”u ne zaman kullanmışız?

DİRAYET TAŞDEMİR (Devamla) – Bakanlar, Hükümetin valileri, kadınları ve kız çocuklarını bir hizmet sunacakları zaman değil, politik çekişmenin aracı hâline getirecekleri zaman hatırlayan devletin siyasi oyunlarını çeviriyor. Devlet, namus kavramını, yolsuzlukların önlenmesinde değil, kadınlar ve kız çocuklarının yaşamının kuşatılacağı zaman aklına getiriyor.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Kendi kurgunuzu bizim Hükümetimizin üzerine atmayın.

DİRAYET TAŞDEMİR (Devamla) - Boşanma, Hükümet için, çeşitli toplumsal sorunların çözümünde bir mazeret hâlini almış. Bütün hastalıklarda tek reçete olarak zayıflamayı öneren doktorlar gibi AKP de yoksulluk, kadın-erkek eşitsizliği, istihdam sorunu gibi toplumsal sorunların çözümüne boşanmanın önlenmesini koyuyor. Sebep-sonuç ilişkisi birbirine karıştırılıyor burada. Boşanma oranları azaltılmak isteniyorsa bile boşanmak istediği için öldürülen ya da psikolojik, ekonomik olarak erkeğe bağımlı hâle getirildiği için boşanamayan kadınların yaşadığı sorunlar da dikkate alınmak zorundadır.

Sayın vekil “İstatistiklerle konuşun.” demişti; evet, ben birazdan tam da bunu yapacağım ama benim vereceğim rakamlar istihdam rakamları değil, daha çok, öldürülen, şiddete maruz kalan kadınların verileri. AKP’nin on üç yıllık iktidarında kadına yönelik erkek şiddetinin artışı bu nedenle de aslında tesadüf değildir.

2002-2015 yılları arasında 7.427 kadın katledildi. Günde en az 5 kadının ölümüyle sonuçlanan bir cins kırımından söz etmek mümkün. Son on ayda 271’i trans olmak üzere toplamda 617 kadın yaşamını erkek şiddeti nedeniyle de kaybetti.

Gözaltında Cinsel Taciz ve Tecavüze Karşı Hukuki Yardım Bürosunun 2015 Raporu son on sekiz yılda büroya devlet kaynaklı cinsel şiddet nedeniyle tam 432 başvuru olduğunu belgeliyor. Bunlardan 420 tanesinin failinin de kolluk kuvvetleri olduğu belirtiliyor.

Hükümet sözcülerinin ifadeleri, program ve uygulamaları bize bu sonucun bir politika nedeniyle ortaya çıktığını gösteriyor. Hükümetin kendi kafasındaki dünyayı kadınlara dayatması, buna itiraz eden kadınlara evde erkek şiddeti, sokakta da devlet şiddeti olarak maalesef geri dönüyor.

Hükümetin kadına yönelik erkek şiddeti sorununun ortaya çıkışındaki sorumluluğunu bu konuda vahim ifadelerde bulunmuş yetkililerinin Hükümette ya da partide gelebildiği konulardan da görebiliyoruz. Bunları şöyle de örnekleyebilirim... Biliyorum benzeyen örnekleri çok duyduz ama tekrar etmekte bir sakınca yok çünkü önemli konularda yer alan erkek vekiller ya da kadın vekiller tarafından kullanılan sözler bunlar.

“Kadın mahallenin namusudur.”, “Kreş eken huzurevi biçer.” diyen bir vekil Mecliste Kadına Yönelik Şiddet Komisyonunun üyesi olabilmıştır. “Kadının fitratında köle olmak var.” diyen biri vekillik yapmıştır. Kadının kahkahasında erotizm arayanlar Hükümette önemli görevler üstlenebilmiştir. “Allah hepimizi farklı yaratmış.” diyerek kadın-erkek eşitliğini reddedenler KEFEK üyeliği bile yapmıştır bu Hükümette.

Raporlar kadınların erkeğe ekonomik bağımlılığını kadına yönelik erkek şiddetinin başat sebeplerinden biri olarak ortaya koyarken, şu anda Başbakan Yardımcılığı yapan Mehmet Şimşek, üstelik Maliye Bakanı olarak “Kadınlar iş aradığı için işsizlik yüksektir.” şeklinde ifadelerde bulunmuştur.

Bütün bu ifadeler, bu konuda gerçekten bir şey yapılmak isteniyorsa, Hükümet programında yer aldığı gibi öncelikle yasaların gözden geçirilmesine değil, Hükümette bir zihniyet devriminin yaşanmasına ihtiyaç olduğu da ortaya bu pratiklerle çıkmıştır.

Bugün Türkiye’de “erkeklik indirimi” olarak işlev gören “iyi hâl indirimleri” de kadın-erkek eşitliğine inanmadığını her yerde çeşitli biçimlerde beyan eden bu politikalardan güç alıyor. İşkence ve faili meçhul davalarında zaman aşımının işlevi neyse, kadın katliamı davalarında da iyi hâl indirimlerinin işlevi budur. Bu erkeklik indirimi, savaş ve cinsiyetçi politika ittifakına dair bir uygulama olarak da ortaya çıkmaktadır.

Daha geçen ay yasa gereği en az on altı yıl ceza alması gereken bir erkeğe verilen on aylık ceza “saygın tutum” gerekçe gösterilerek ertelendi. Boşanmak istediği için Hatice’yi üç kurşunla yaralayan erkeğin, bırakın “kaşı, gözü, kravatı düzgün” gerekçesini, mahkemeye gitmediği hâlde, suç işlemeyeceği kanaatiyle cezası ertelendi. Yani erkekler mahkemeye gitmeden bile iyi hâl indirimlerinden faydalanabilirken ölmek için öldürmek zorunda kalan kadınların iyi hâl indiriminden asla yararlanmadığı bir erkeklik hukukundan söz etmek mümkün.

Biz HDP Grubu olarak kadına yönelik şiddetle ilgili kanun teklifimizde bu iyi hâl indirimleri konusuna ağırlık verdik. Teklifte genel olarak bu indirimlerin kadına yönelik erkek şiddeti suçları kapsamında uygulanmaması, bazı durumlarda ceza artırımı yapılması önerilerinde bulunduk. Bu meseleyi çözmek istiyorsanız, önce bu yasa teklifi konusundaki tavrınızı göstermeniz gerekmektedir.

Tarihi kendinizden başlatma sevdanızdan öncelikle vazgeçmeniz gerekiyor. On sekiz yıldır bir araya gelen kadın örgütlerinin deneyimlerine ve birikimlerine buradan biraz kulak verin ve saygı duyun.

Kadın cinayetleri davalarına kadın örgütlerinin müdahillliği bu anlamda da kabul edilmelidir. Kadın cinayetlerini önlemekle yükümlü olan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bu davalarda müdahil değil, aslında faildir.

Politik kadınları, kadın hakları savunucularını hedef hâline bu anlamda getirmeyin.

Devletin öncelikle kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri verilerini tutması ve bunları kamuoyuyla paylaşma sorumluluğunu yerine getirmesi gerekiyor.

6284 sayılı Yasa’ya ve İstanbul Sözleşmesi’ne göre suç olan ara buluculuğu devlet eliyle uygulamaya sokmaktan vazgeçin. Kadınları erkeklere ekonomik olarak bağımlı hâle getirerek şiddete zemin hazırlayan, kadınların emeklilik hakkını gasbeden esnek çalışma programlarının bir sömürü biçimi olduğunu da kabul edin lütfen. İstanbul Sözleşmesi’nin uygulanabilmesi için gerekli altyapının hazırlanması yönünde siyasi iradenizi ortaya koyun.

Sadece 14 ilde bulunan, şehir merkezlerinden uzak yerlerde konumlandırılan ŞÖNİM’ler Türkiye’deki bu erkek egemen zihniyetin ürettiği şiddete yetişemiyor. Kadınların istedikleri anda erişebilecekleri, şiddetten uzaklaşmak için her türlü hizmeti yedi gün yirmi dört saat alabileceği merkezlere ihtiyacı var.

Sayın Bakan Ramazanoğlu “Bizim övünerek söylediğimiz, ‘Türk aile yapısı’ dediğimiz şeyi tekrar inşa etmek, toplumu tekrar inşa etmek için adımlar atmak istiyoruz.” açıklamalarıyla kendini salt Türk anlayışının Bakanı olarak ifşa etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET TAŞDEMİR (Devamla) – Sayın Bakandan tüm kadınlar olarak beklentimiz, kendisini Türk Aile Bakanı olarak değil... Tüm kadınları kucaklayacak bir Aile Bakanlığına ihtiyaç olduğunu buradan da söylemek istiyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Taşdemir.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Sayın Başkan, sanıyorum hemcinslerimi incitecek bir kelime kullanmışım, bir düzeltme yapabilir miyim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, yok böyle bir usul efendim.

BAŞKAN – Sayın Nazlıaka, lütfen... Önemli bir konuyu görüşüyoruz. Zaten ifadelerinizi kullandınız, az önce size tekrardan söz verdim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İade ettik Sayın Başkanım, onu iade ettik.

BAŞKAN – Buyurun söyleyin, tutanaklara geçsin.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Mikrofonu açarsanız daha rahat olur Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, tutanaklara geçiyor zaten.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Sesim zaten kısık, mikrofonu açarsanız daha rahat konuşacağım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, hangi maddeye göre söz veriyorsunuz?

BAŞKAN – Şimdi, lütfen, “Tutanaklara geçsin.” diye söyleyin, buyurun.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Peki.

Az önce söyledi Lütfiye Kurt, benim “Aklınız yetmiyor.” diye bir ifade kullanıp kendisini incittiğimi söyledi. Orada benim tam olarak cümlede söylediğim şey şuydu, ama “aklınız” yerine kullanmam gereken kelimeyi yerleştirerek söylüyorum: “Sizin politikalarınız kadını değil, aileyi korumayı hedef alan politikalarlardır sadece.” demek istemiştim.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – “Aklınız ona yetiyor.” dediniz.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Onun için kendilerini kırdıysam, bu anlamda hemcinslerimi... Onu söylemek istiyorum.

Gene, Tülay Kaynarca yapmış olduğu konuşmada...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – ...Türkiye'nin UN Women Toplantısı'nda verilerinin çok iyi olduğunu ifade etmiştir ama eksik olan bilgi şudur: UN Women Toplantısı'nda Türkiye Avrupa Birliği ülkeleriyle kıyaslanmamıştır, Türkiye toplumsal cinsiyet eşitliğini içselleştirmemiş olan İslam ülkeleriyle kıyaslanmıştır.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Nazlıaka, teşekkürler, tutanaklara geçmiştir.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Onun için sadece Avrupa Birliği...

BAŞKAN – Sayın Nazlıaka, lütfen...

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – ...ülkeleriyle kıyaslanmış gibi yanlış bir algı yaratılması burada yüce Meclisin yanlış bilgilendirilmesi anlamına gelmektedir.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Nazlıaka.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaynarca.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Evet, ben de tutanaklara geçmesi açısından söylüyorum. Evet, doğru, oradaki sayın bakanların her biri bahsettiği bölgeden ama Türkiye'nin bugün geldiği noktayı gösteren çok değerli bir veriydi bu. Lütfen bunu kabul edelim, bu bir.

İkincisi: Şiddetle ilgili rakamlar verdiniz, az önce son değerli konuşmacı da bazı rakamlar verdi. Şimdi, burada eskiden yaralama olarak geçen, basit yaralama olarak geçen... (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı konuşmalar, gürültüler)

Arkadaşlar, lütfen...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Lütfen Sayın Kaynarca, cümlelerinizi tamamlayın.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Cümlemini tamamlayayım.

BAŞKAN – Cümlelerinizi tamamlayın, lütfen.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Basit yaralama olarak geçiyordu ve İçişleri Bakanlığımızın uygulamasıyla şiddetle mücadeleyi öncelikleyen bir Hükümet olarak biz ne yaptık? Bunu “aile içi şiddet” olarak işledik. Yani, eskiden hiç veri yoktu, bizimle birlikte başladı.

Biz diyoruz ki, bakın, açık ve net... Cümleleri bağırarak söylediginizde haklı olunmuyor. Nezaket çok değerli bir şey. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ben hem bunu hem kadını hem aileyi... Bir defa, birinci öncelik bireyin güçlülüğü.

BAŞKAN – Sayın Kaynarca, tamamlayalım.

TÜLAY KAYNARCA (Devamla) – Birey güçlü olursa aile güçlü olur, aile güçlü olursa toplum güçlü olur.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Tutanaklara geçmiştir.

AYLİN NAZLIKA (Ankara) – Şiddetle ilgili veriler benim değil, bizzat Bakanlığın verileridir. Bunun da tutanaklara geçmesini rica ediyorum. Kişisel değil, Bakanlığın verdiği verilerdir.

BAŞKAN – Meclis araştırması önermeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunu oylarınıza sunacağım.

Meclis araştırması açılmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aile kurumu ve kadınlar açısından hayırlı sonuçlar doğurmasını temenni ediyoruz.

Şimdi, Meclis araştırmasını yapacak komisyonun 17 üyeden kurulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun çalışma süresinin, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üyenin seçimi tarihinden başlamak üzere üç ay olmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun gerektiğinde Ankara dışında da çalışabilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimizde yer alacak konuları görüşmek için, 15 Aralık 2015 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

İyi tatiller diliyorum.

Kapanma Saati: 20.27

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 1

13'ÜNCÜ BİRLEŞİM
10 ARALIK 2015 PERŞEMBE
SAAT: 15.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar ile boşanma olaylarının araştırılması ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Tekirdağ Milletvekili Candan YÜCEER ve 19 Milletvekilinin 10/7 esas numaralı; Afyonkarahisar Milletvekili Burcu KÖKSAL ve 20 Milletvekilinin 10/8 esas numaralı; Kocaeli Milletvekili Fatma KAPLAN HÜRRİYET ve 21 Milletvekilinin 10/9 esas numaralı; Adana Milletvekili Aydın USLUPEHLİVAN ve 21 Milletvekilinin 10/10 esas numaralı; MHP Grubu adına Grup Başkanvekilleri İzmir Milletvekili Oktay VURAL ve Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'ın 10/11 esas numaralı; Aydın Milletvekili Deniz DEPBOYLU ve 21 Milletvekilinin 10/12 esas numaralı; Ankara Milletvekili Aylin NAZLIKA ve 20 Milletvekilinin 10/13 esas numaralı; İstanbul Milletvekili Filiz KERESTECİOĞLU ve 24 Milletvekilinin 10/14 esas numaralı; Bursa Milletvekili Emine YAVUZ GÖZGEÇ ve 24 Milletvekilinin 10/15 esas numaralı; İstanbul Milletvekili Tülay KAYNARCA ve 26 Milletvekilinin 10/16 esas numaralı; Çorum Milletvekili Lütfiye İlksen CERİTOĞLU KURT ve 21 Milletvekilinin 10/17 esas numaralı; Ağrı Milletvekili Dirayet TAŞDEMİR ve 22 Milletvekilinin 10/18 esas numaralı Meclis araştırması önergelerinin Genel Kurulun 9 Aralık 2015 Çarşamba günkü Birleşiminde okunması, bu önergelerin görüşmelerinin Gündemde bulunan aynı konuda verilmiş olan Ardahan Milletvekili Orhan ATALAY ve 25 Milletvekilinin 10/2 esas numaralı Meclis araştırması önergesi ile birlikte birleştirilerek aynı günkü Birleşimde yapılması,

2.- Mezkûr Meclis araştırması önergelerinin görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Aralık Çarşamba günkü Birleşiminde tamamlanamaması halinde Genel Kurulun, 10 Aralık 2015 Perşembe günkü Birleşiminde görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi ve bu işin tamamlanmasından sonra başka bir işin görüşülmemesi,

3.- Genel Kurulun 15 Aralık 2015 Salı günkü Birleşiminde sözlü soruların görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 9.12.2015 tarihli 12'nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Plan ve Bütçe Komisyonu**

10.12.2015 Perşembe - Saat: 10.00

*** Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu**

10.12.2015 Perşembe - Saat: 10.00

*** Dışişleri Komisyonu**

10.12.2015 Perşembe - Saat: 14.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

13'ÜNCÜ BİRLEŞİM

10 ARALIK 2015 PERŞEMBE

SAAT: 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- Antalya Milletvekili Hüseyin Samani ve 23 Milletvekilinin, seracılığın geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması yollarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1)

2.- Ardahan Milletvekili Orhan Atalay ve 25 Milletvekilinin, boşanma olaylarının sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2) (*)

3.- Malatya Milletvekili Öznur Çalık ve 21 Milletvekilinin, kayısının üretiminden pazarlanmasına kadar tüm sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3)

4.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 19 Milletvekilinin, kadına yönelik ekonomik ve fiziksel şiddetin boşanmalar üzerindeki etkisi, boşanma aşaması ve sonrasında kadının yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7) (*)

5.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 20 Milletvekilinin, boşanma olaylarının ve nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8) (*)

6.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 21 Milletvekilinin, Türkiye'de boşanan kadınların maruz kaldığı ve ölümlü sonuçlanan şiddet olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9) (*)

7.- Adana Milletvekili Aydın Uslupehlivan ve 21 Milletvekilinin, kadına yönelik ekonomik ve fiziksel şiddetin boşanmalar üzerindeki etkisinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10) (*)

8.- Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkanvekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, boşanma hadiselerinin ve sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11) (*)

9.- Aydın Milletvekili Deniz Depboylu ve 21 Milletvekilinin, aile birliğinin korunması yollarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12) (*)

10.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka ve 20 Milletvekilinin, kadına yönelik fiziksel ve psikolojik şiddetin önlenmesi yollarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13) (*)

11.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu ve 24 Milletvekilinin, taciz ve kötü muamele içeren evlilikler içerisindeki kadınların yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14) (*)

12.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç ve 24 Milletvekilinin, ailenin korunması, huzur ve refahı için ailelerin dağılmasına, tarafların ve çocukların mağdur olmasına neden olan boşanma olaylarının ve sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15) (*)

(*) Görüşmeleri yarım kalan Meclis araştırması önermelerini gösterir.

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

13.- İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca ve 26 Milletvekilinin, ailelerin dağılmasına ve çocukların mağdur olmasına yönelik olayların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16) (*)

14.- Çorum Milletvekili Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt ve 21 Milletvekilinin, yaşanan boşanma olaylarının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17) (*)

15.- Diyarbakır Milletvekili Dirayet Taşdemir ve 22 Milletvekilinin, ev içi şiddetin boyutlarının tespit edilmesi, ailenin demokratik bir yapıya büründürülmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18) (*)

7 - SÖZLÜ SORULAR

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

